

Математика

1

3-бөлім

Жұмыс
дәптері

ӘОЖ 373.167.1

КБЖ 74.3

М 29

Авторлары:

**Г.Ш. Жакупова, Н.В. Орехова, Н.В. Лебедева,
С.И. Уакбаева, А.С. Мукашева**

Редакторы
Г.Н. Базарбаева

***Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігінің тапсырысы бойынша***

«Мектеп» баспасымен бірлесіп әзірленген

М29 **Математика: №3 Жұмыс дәптері.** Көру қабілеті бұзылған (нашар көретін) балаларға арналған арнайы жалпы білім беретін мектептердің (сыныптардың) 1-сыныбына арналған: 4 бөлімнен тұрады / Г. Ш. Жақыпова, Н. В. Орехова, Н. В. Лебедева т.б. — 1-бөлім. — Астана: «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ, 2016. 1-б. — 92 б.

ҚР Білім және ғылым министрлігінің тапсырысы бойынша «ӘБЕО орталығы» ЖШС-інде үлкейтілген қаріпке бейімделген.

ISBN 978-601-249-328-3

ӘОЖ 373.167.1
КБЖ 74.3

ISBN 978-601-249-328-3

© «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ, 2016
© «Мектеп» баспасы, 2016

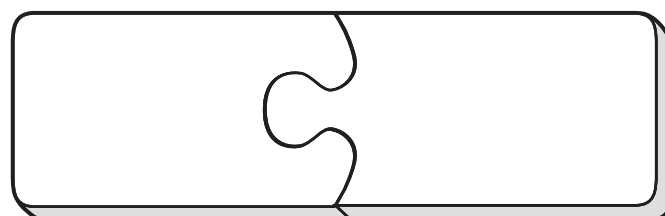
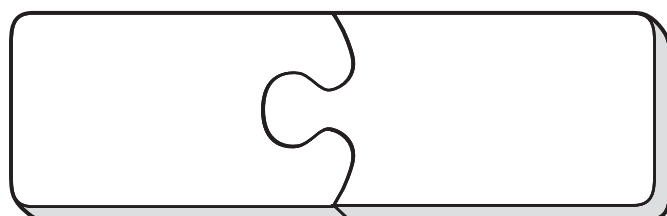
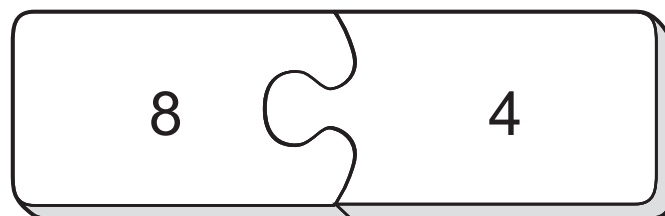
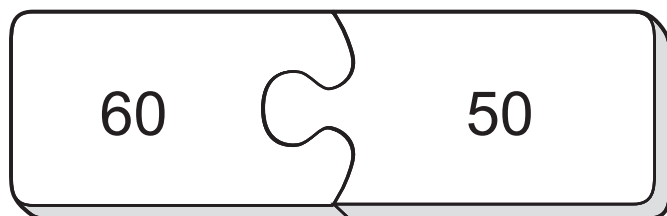
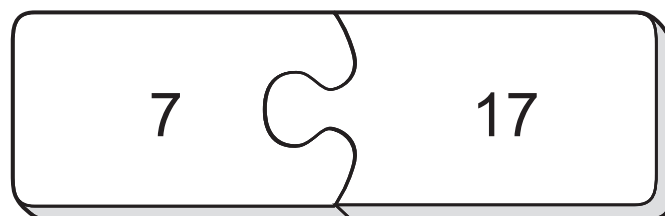
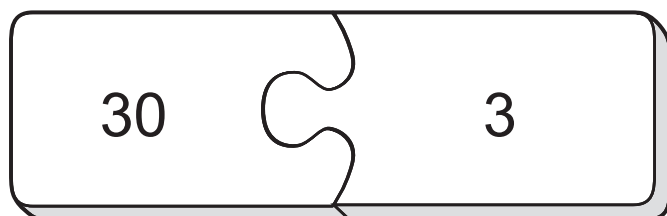
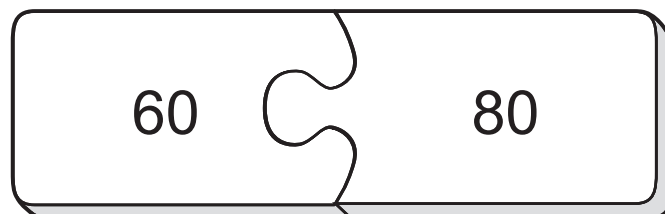
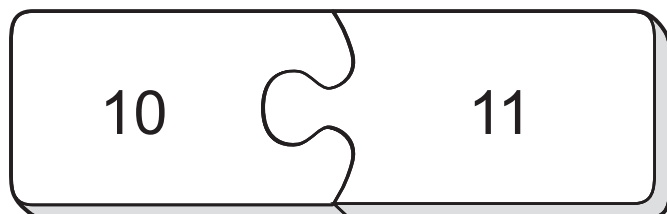
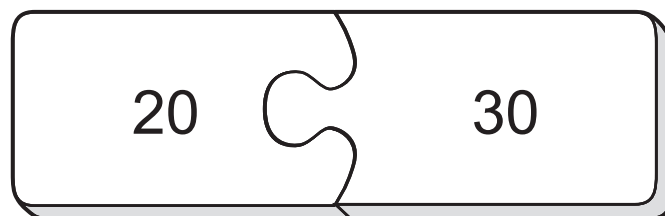
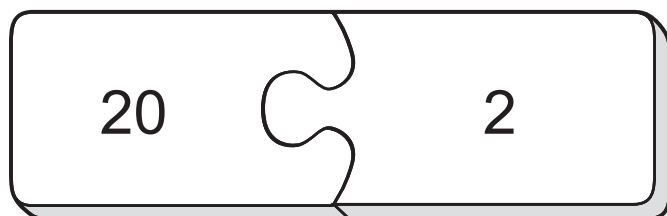
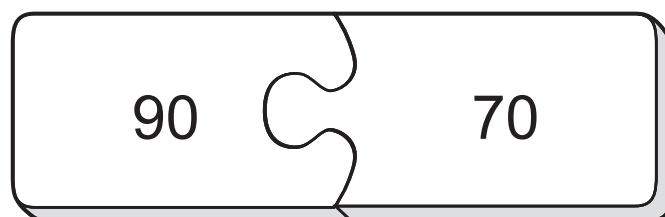
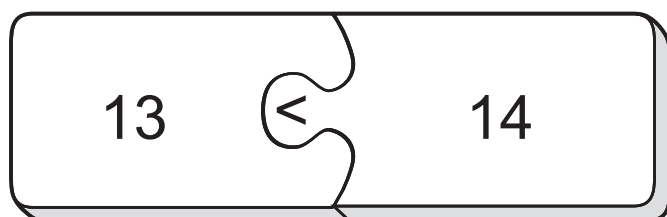
1-жұмыс парағы.

20-ға дейінгі сандарды салыстыру

Пазлдағы сандарды салыстыр.

Салыстыру белгілерін қой.

Бос пазлдарға сандарды жаз және оларды салыстыр.

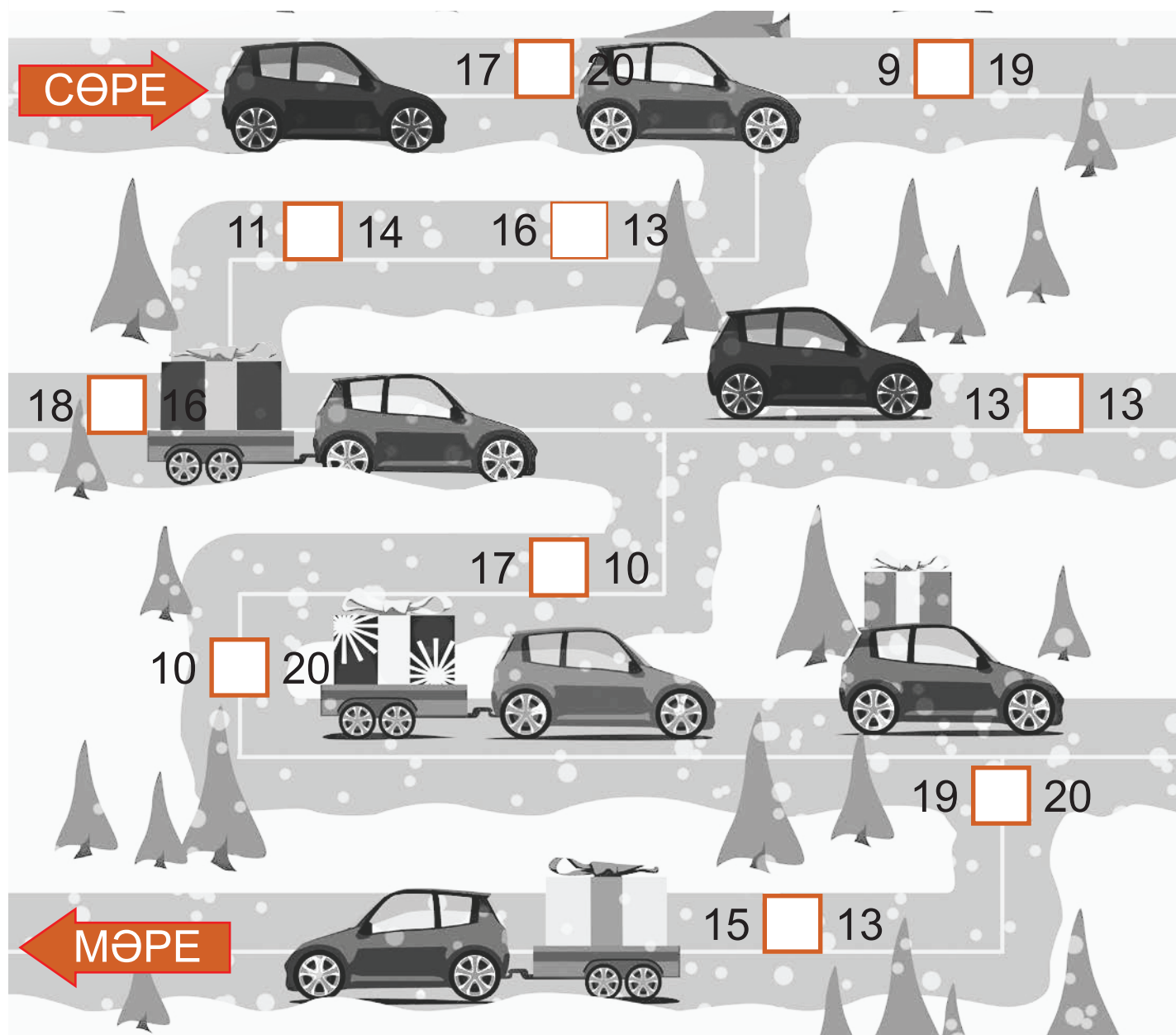

2-жұмыс парағы.

Салыстыру белгілерін қой

Қысқы саяхат

Көлікпен қысқы саяхатқа шық. Жолда кездескен сандардың арасына салыстыру белгілерін қойып шық. Қозғалысты «Сөре» белгісінен баста. Өз жауаптарыңды сыныптастарыңның жауаптарымен салыстыр. Қайсыларың мәреге бірінші болып жетесіңдер?

3-жұмыс парағы.

Екі амалды өрнектер

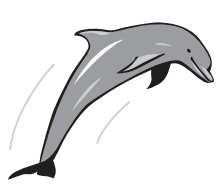
Бос шаршыларды толтыр.

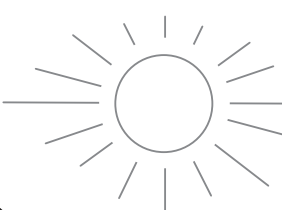
	+ 1	+ 4
5		
1		
4		
2		

	- 3	+ 2
9		
4		
10		
8		

Дельфиндер

Мысалдарды шығар.

100 — **20** — **10** =

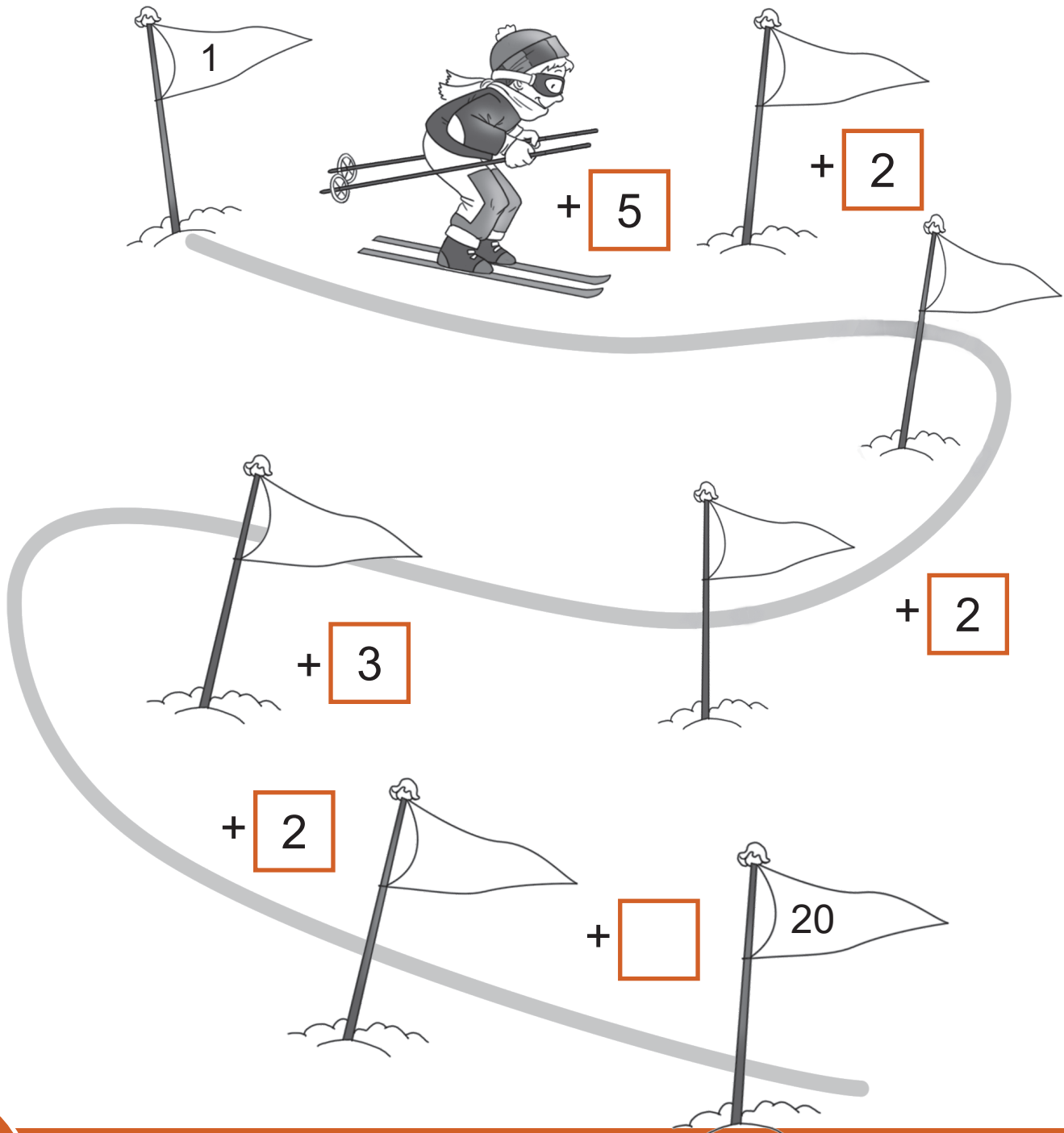
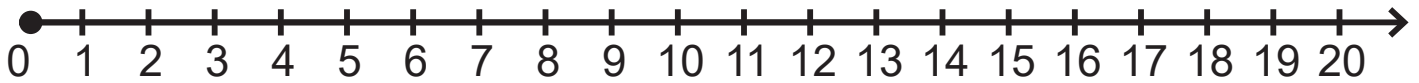

60 — **10** — **30** =

4-жұмыс парағы. Мысалдар тізбегі

Шаңғышыға көмектес.

Сандардың қосындысында 20 саны шығатын болатындай етіп, сөреден мәреге дейін жүріп өт. Санды өрнектердің мәндерін жалаушаларға жаз. Ең соңғы қосылғышты тап. Мысалдарды сандық сәуленің көмегімен шығар.

5-жұмыс парағы.

Жақшасы бар өрнектегі амалдар реті

Өрнектің мәнін тап.

$$10 - (9 - 1) = \square$$

$$10 + (40 - 20) = \square$$

$$(10 - 9) - 1 = \square$$

$$(10 + 40) - 20 = \square$$

$$11 + (7 - 2) = \square$$

$$(100 - 70) - 20 = \square$$

$$(11 + 7) - 2 = \square$$

$$100 - (70 - 20) = \square$$

Жақшаларды қой.

Есептің жауабы дұрыс болатындай етіп жақшаларды қойып шық.

$$11 + 7 + 2 = 20$$

$$17 - 7 - 2 = 12$$

$$11 + 7 - 2 = 16$$

$$17 - 7 - 2 = 8$$

$$10 - 7 - 2 = 5$$

$$17 - 7 + 2 = 8$$

$$10 - 7 - 2 = 1$$

$$17 - 7 + 2 = 12$$

6-жұмыс парағы. Дұрыс жауабын тап

Спортшылар

Әр спортшы қандай реттік нөмірмен шықты?

Әр бағандағы мысалдардың жауабын тексер. Есептің дұрыс жауабы спортшының реттік нөмірін көрсетеді.

Әр спортшының суретінің астына оның реттік нөмірін жаз.

$$11 - (5 - 4) = 2$$

$$14 - (6 + 8) = 16$$

$$(12 + 8) - 10 = 10$$

$$13 - (3 - 1) = 9$$

$$(20 - 10) + 5 = 15$$

$$20 - (12 - 4) = 4$$

$$13 + (20 - 13) = 19$$

$$100 - (60 + 20) = 20$$

$$20 + (60 + 10) = 80$$

$$40 + (10 + 30) = 60$$

$$14 - (6 - 4) = 4$$

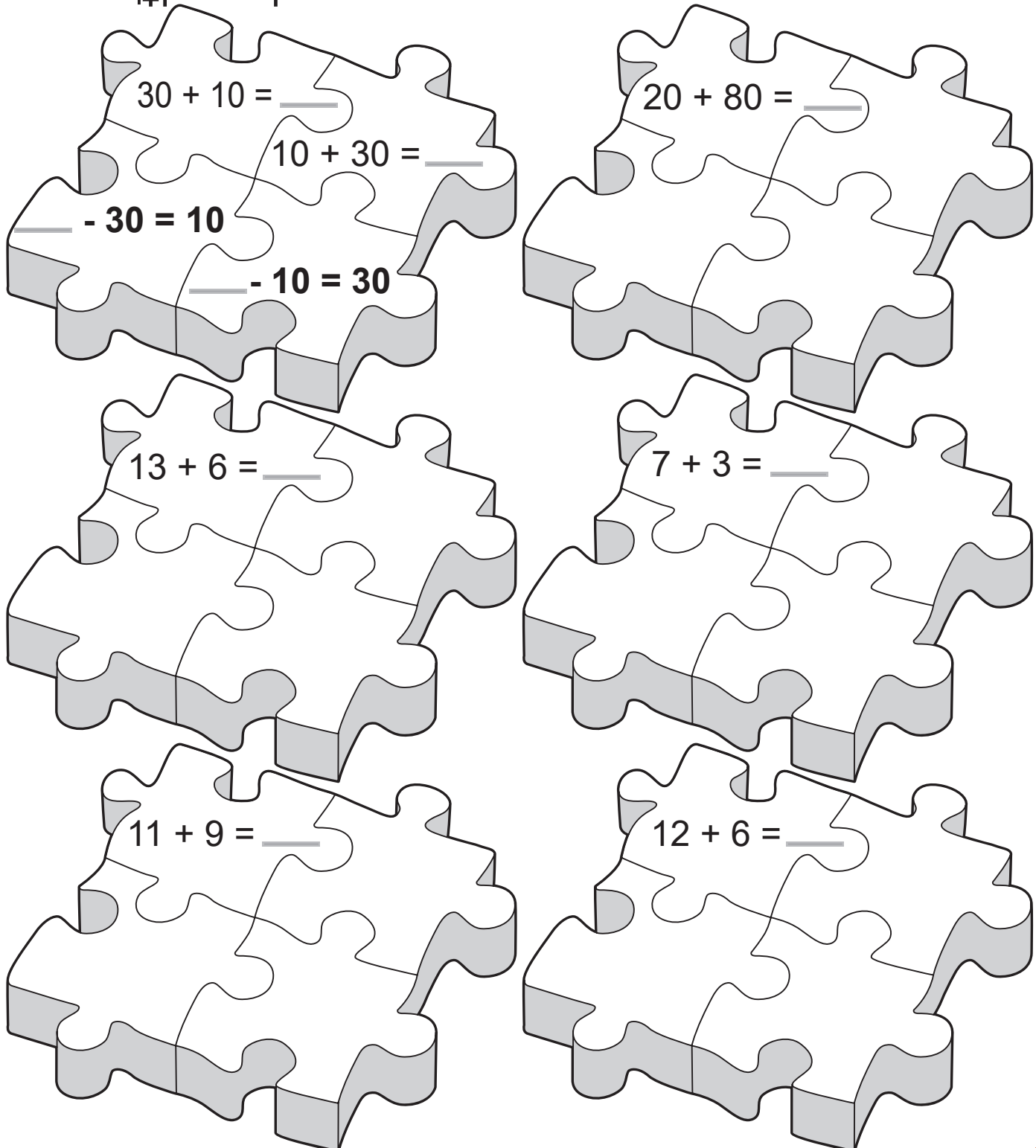
$$14 - (6 - 4) = 12$$

7-жұмыс парағы. Өзара кері амалдар

Кестені толтыр.

Әр мысалға кері мысал құрастыр. Қосудың ауыстырымдылық қасиетінің негізінде өз бетіңше жаңа мысал құрастыр.

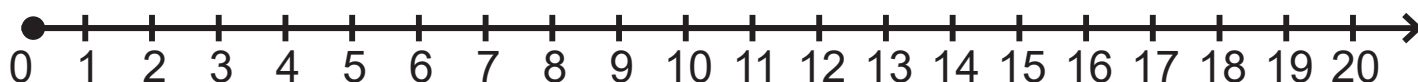

8-жұмыс парағы. Мысалдар құрастыр

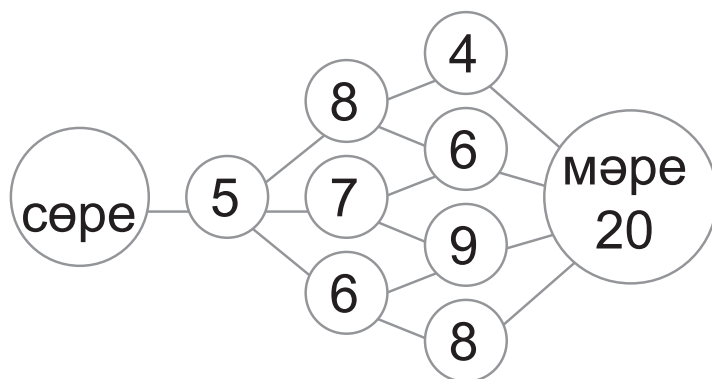
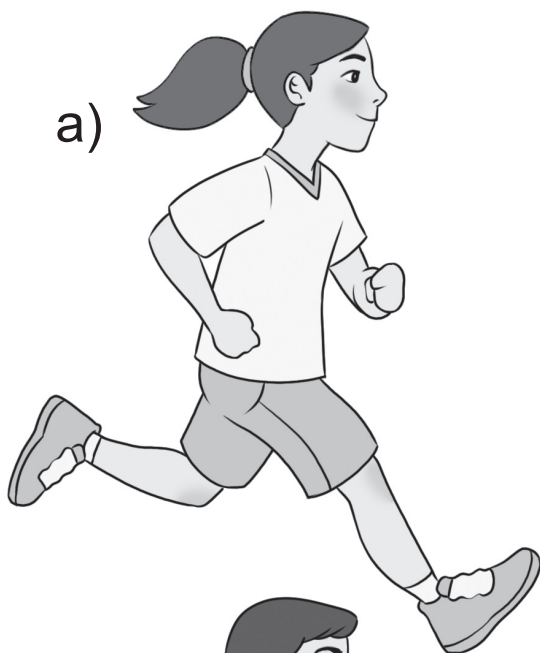
Жолды жүріп өт

Мәреде қажетті санды алу үшін қосылғыштарды таңдап ал. Екі амалмен орындалатын мысал құрастыр.

Азайту амалына кері мысал құрастыр. «Қиын» мысалдарды шығару үшін сандық сәулені қолдан.

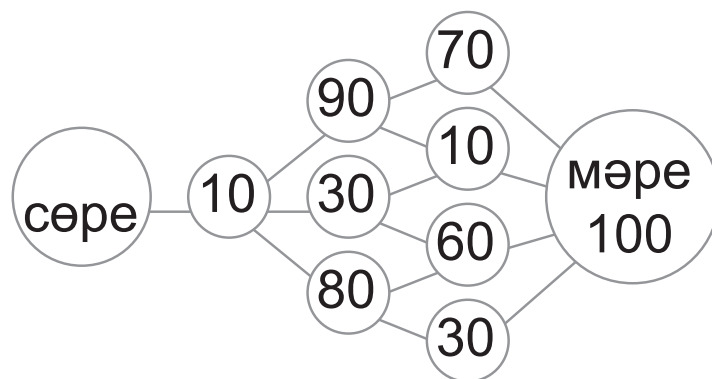
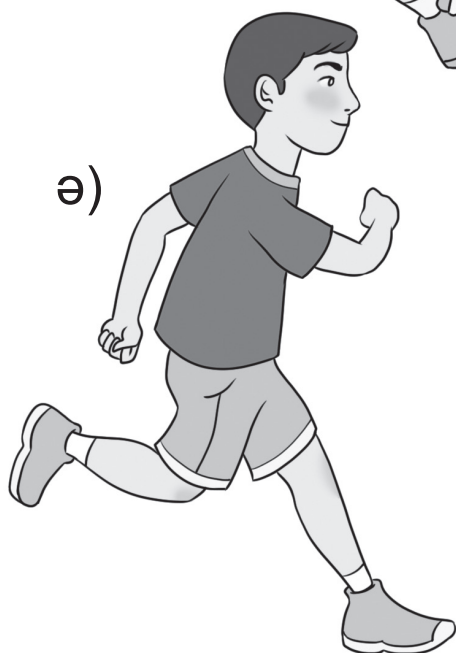
а)

	+		+		=	20
--	---	--	---	--	---	----

20	-		-		=	
----	---	--	---	--	---	--

ә)

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

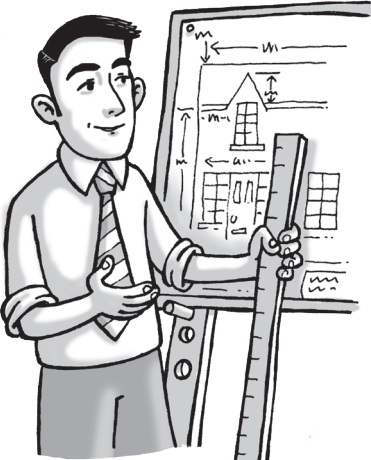
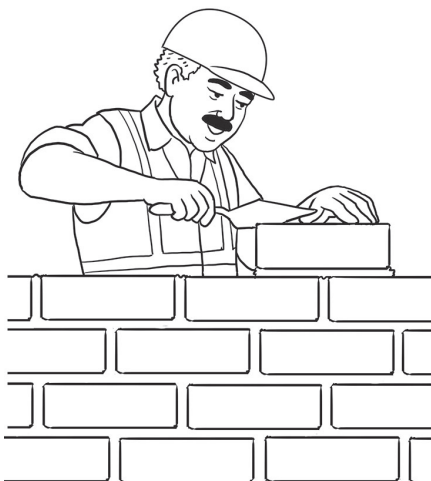
9-жұмыс парағы.

Оқиғаларды кезеңі бойынша орналастыру

Алдымен не болды? Содан кейін ше?

Соңында не шықты?

Суреттерді дұрыс ретпен нөмірле.

10-жұмыс парағы. Күн тәртібі

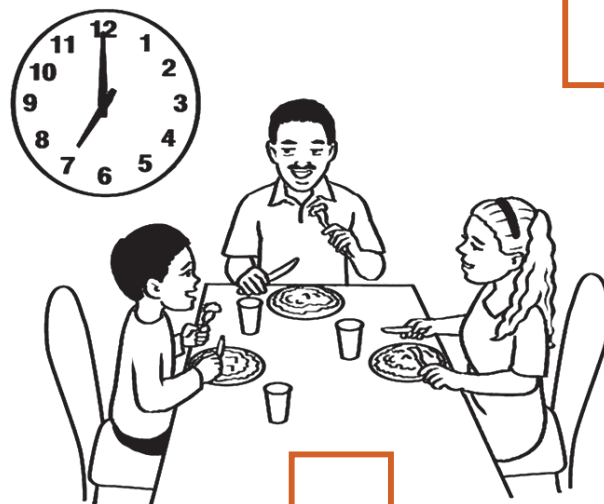
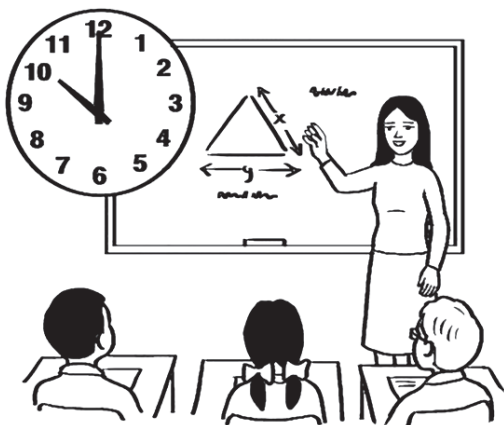
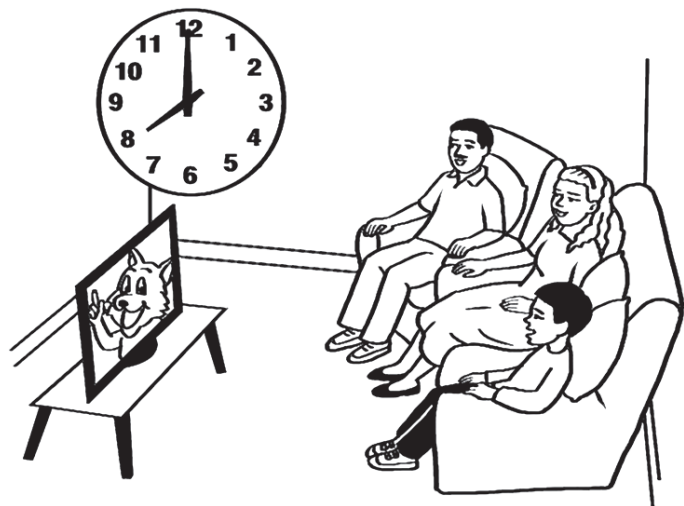
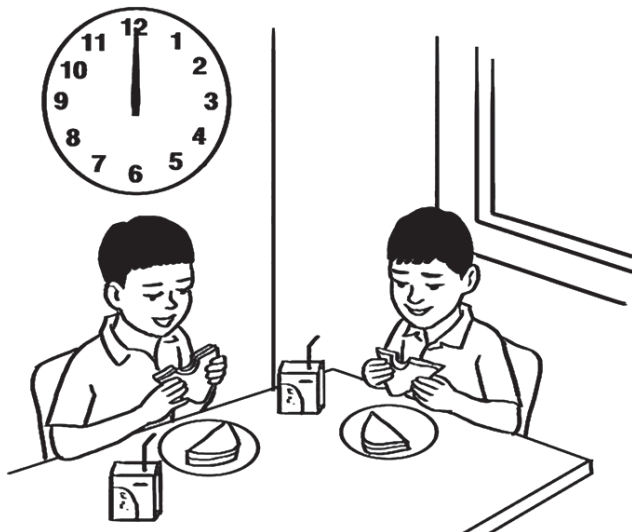
Оқиғалар реті.

Бір күнде болатын оқиғаларды бейнелейтін суреттердің төменгі жағына нөмірлерді ретімен қой.

1

11-жұмыс парағы. Минут

Өзіңді тексер.

1 минутта неше гүл мен допты бояп үлгересің?

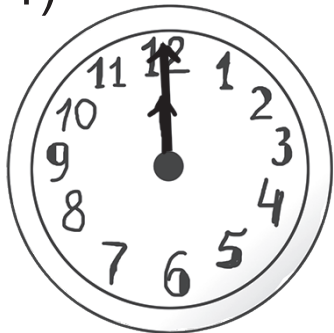

12-жұмыс парағы. Сағат

Сағаттар қай уақытты көрсетіп тұр?

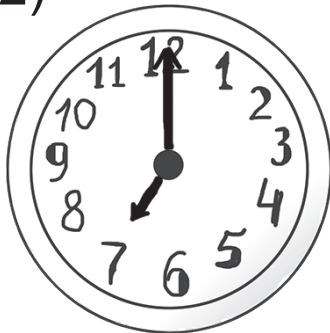
Жауабын жаз.

1)

сағат

2)

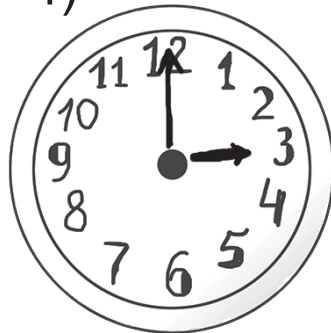
сағат

3)

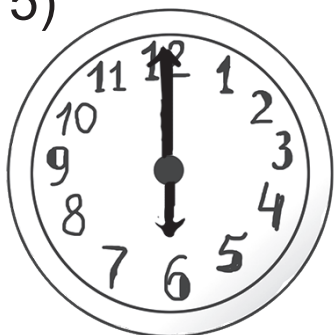
сағат

4)

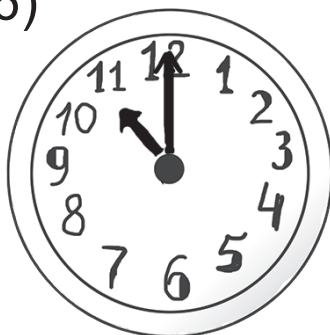
сағат

5)

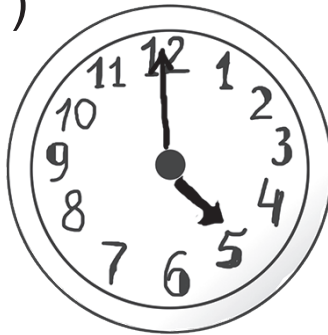
сағат

6)

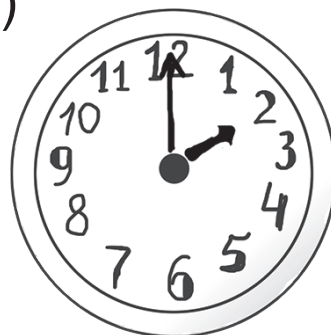
сағат

7)

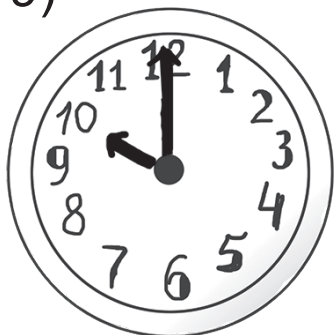
сағат

8)

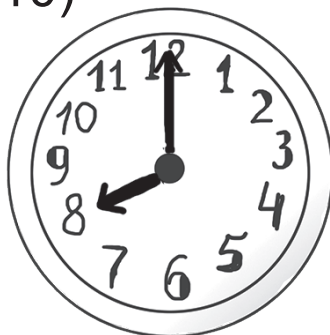
сағат

9)

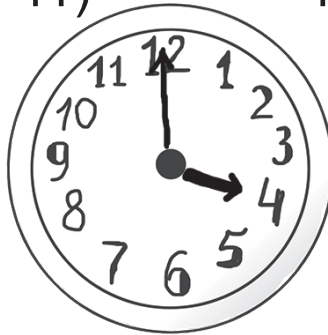
сағат

10)

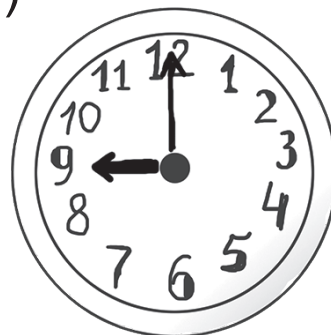
сағат

11)

сағат

12)

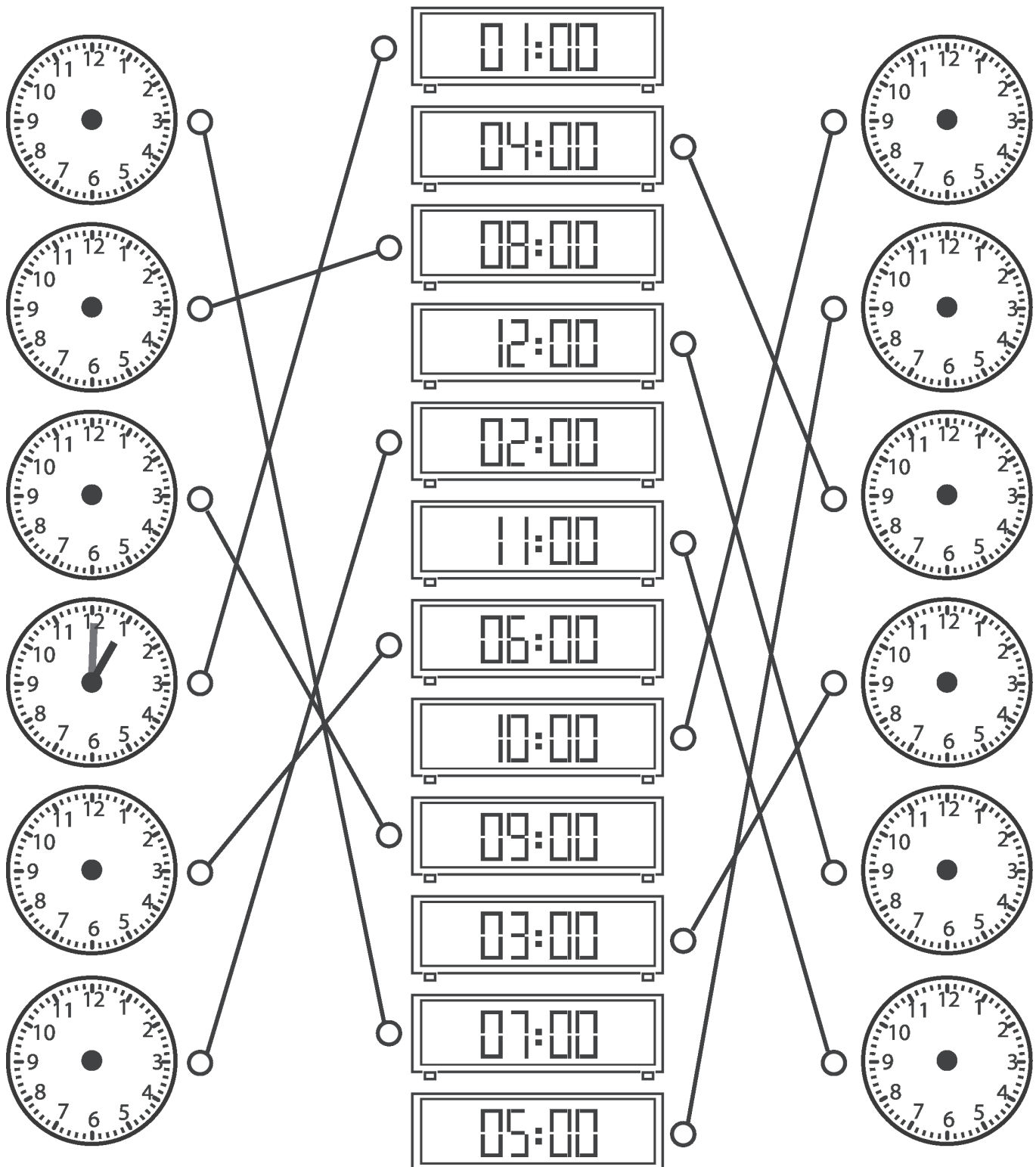
сағат

13-жұмыс парағы. Сағат неше болды?

Сағат тілдері

Электрондық сағаттар қай уақытты көрсетіп тұр?

Механикалық сағат осы уақытты көрсететіндей етіп тілдерді толықтырып сал.

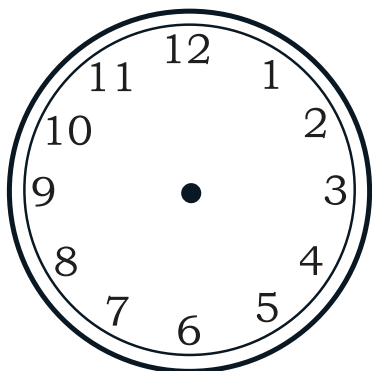

14-жұмыс парағы.

Сағат тілдерін толықтырып сал

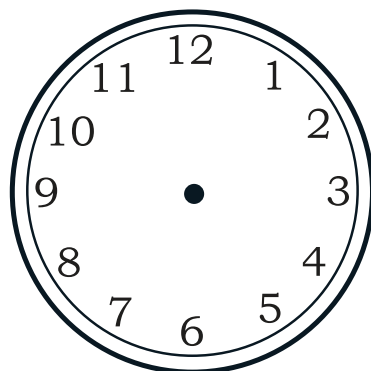
Күн тәртібі

1)

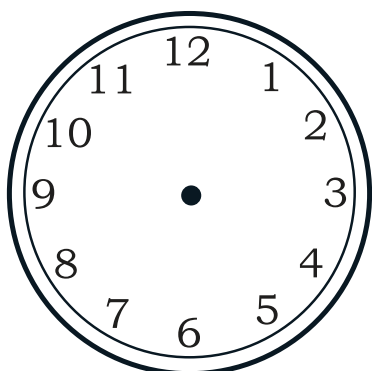
Мен ұйқыдан сағат _____
оянамын.

2)

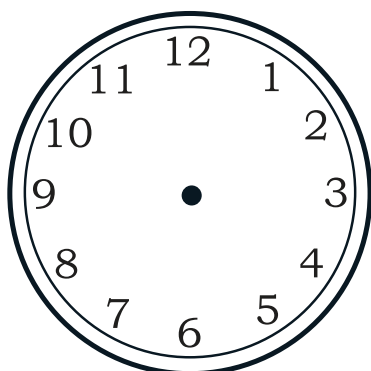
Мектептегі сабақ сағат _____
басталады.

3)

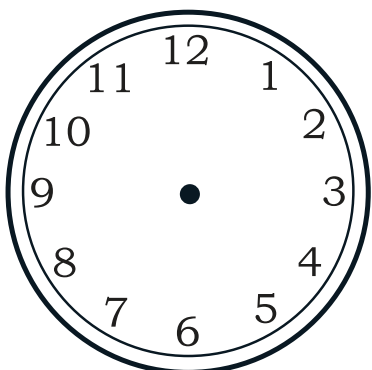
Мектептегі сабақ сағат _____
аяқталады.

4)

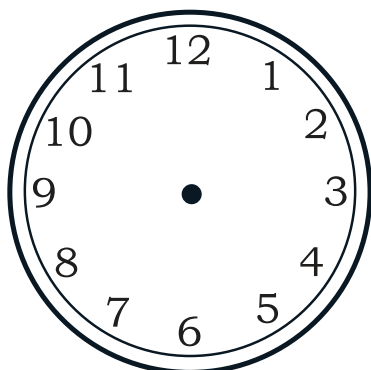
Мен сағат _____
ойнауға шығамын.

5)

Менің сүйікті
телебағдарламам сағат _____
басталады.

6)

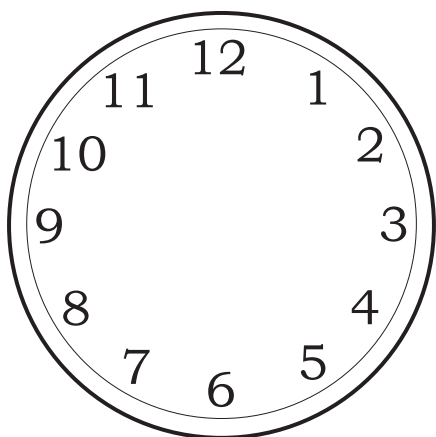
Мен сағат _____
ұйықтаймын.

15-жұмыс парағы. Уақытты анықтау

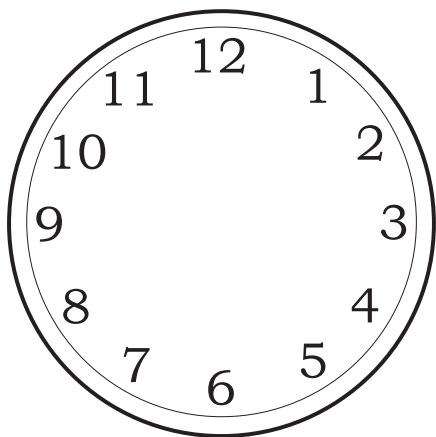
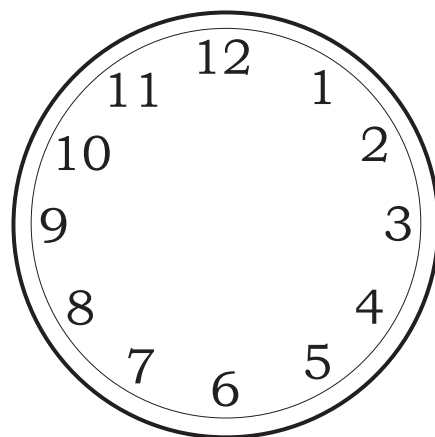
Сағат тілдерін сал.

Сол жақта тұрған
сағаттарға іс-әрекеттердің
басталған уақытын
көрсететін тілдерді сал.

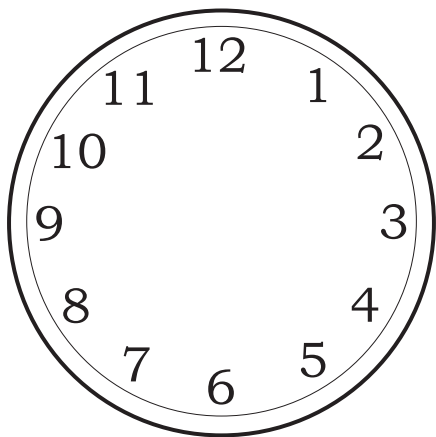
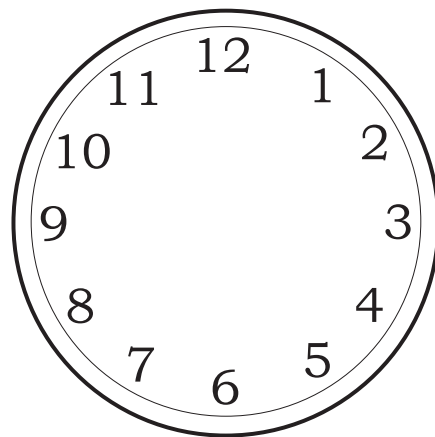
Оң жақта тұрған
сағаттарға іс-әрекеттердің
аяқталған уақытын
көрсететін тілдерді сал.

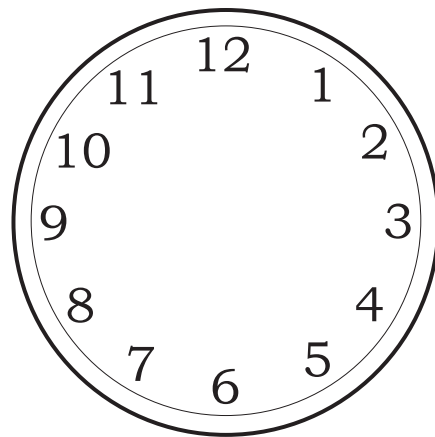
Ажар мектептен
күндізгі сағат 4-те
шықты. Ол үйге
1 сағаттан кейін
келді.

Мектепте сабақ
сағат 8-де
басталады да,
сағат 12-де
аяқталады.

Әнуар саябаққа
күндізгі сағат 2-де
барды.
Ол онда 2 сағат
уақыт өткізді.

16-жұмыс парағы.

Сағаттар қай уақытты көрсетіп тұр?

Сағаттағы тілдердің орналасуына қарай уақытты анықта.
Жауаптарды жаз.

1. Сағаттық тіл
4-ті көрсетіп тұр.
Минуттық тіл
12-ні көрсетіп
тұр. Сағаттағы
уақыт: 4:00

2. Сағаттық тіл
8-ді көрсетіп
тұр. Минуттық
тіл 12-ні көрсе-
тіп тұр. Сағатта-
ғы уақыт: _____

3. Сағаттық тіл
9-ды көрсетіп тұр.
Минуттық тіл 12-
ні көрсетіп тұр.
Сағаттағы уақыт:

4. Сағаттық тіл
12-ні көрсетіп
тұр. Минуттық
тіл 12-ні көрсетіп
тұр. Сағаттағы
уақыт: _____

5. Сағаттық тіл
1-ді көрсетіп тұр.
Минуттық тіл 12-
ні көрсетіп тұр.
Сағаттағы уақыт:

6. Сағаттық тіл
7-ні көрсетіп тұр.
Минуттық тіл 12-
ні көрсетіп тұр.
Сағаттағы уақыт:

7. Сағаттық тіл
3-ті көрсетіп тұр.
Минуттық тіл 12-
ні көрсетіп тұр.
Сағаттағы уақыт:

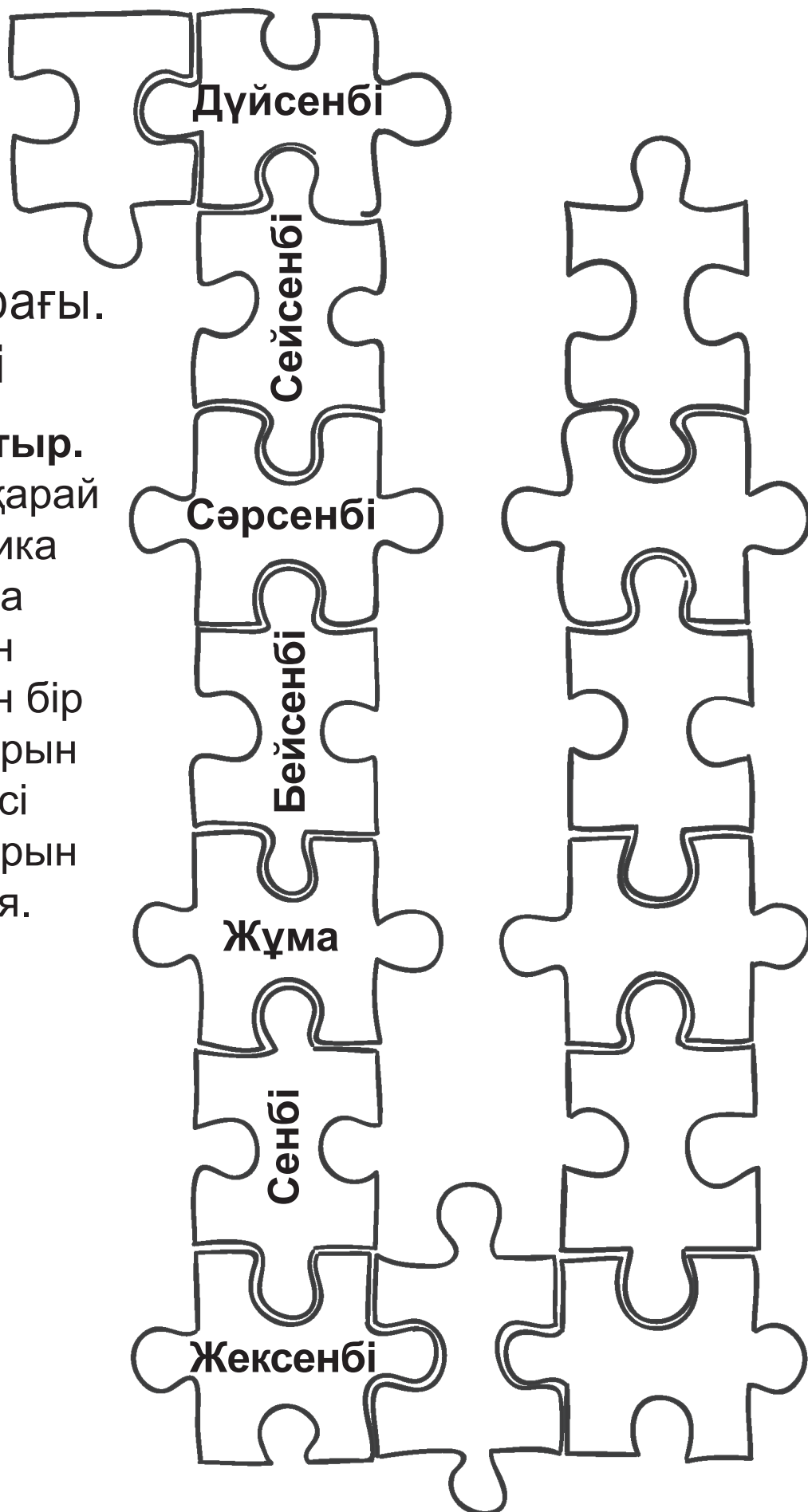
8. Сағаттық тіл
11-ді көрсетіп тұр.
Минуттық тіл 12-
ні көрсетіп тұр.
Сағаттағы уақыт:

9. Сағаттық тіл
6-ны көрсетіп
тұр. Минуттық
тіл 12-ні көрсетіп
тұр. Сағаттағы
уақыт: _____

17-жұмыс парағы.

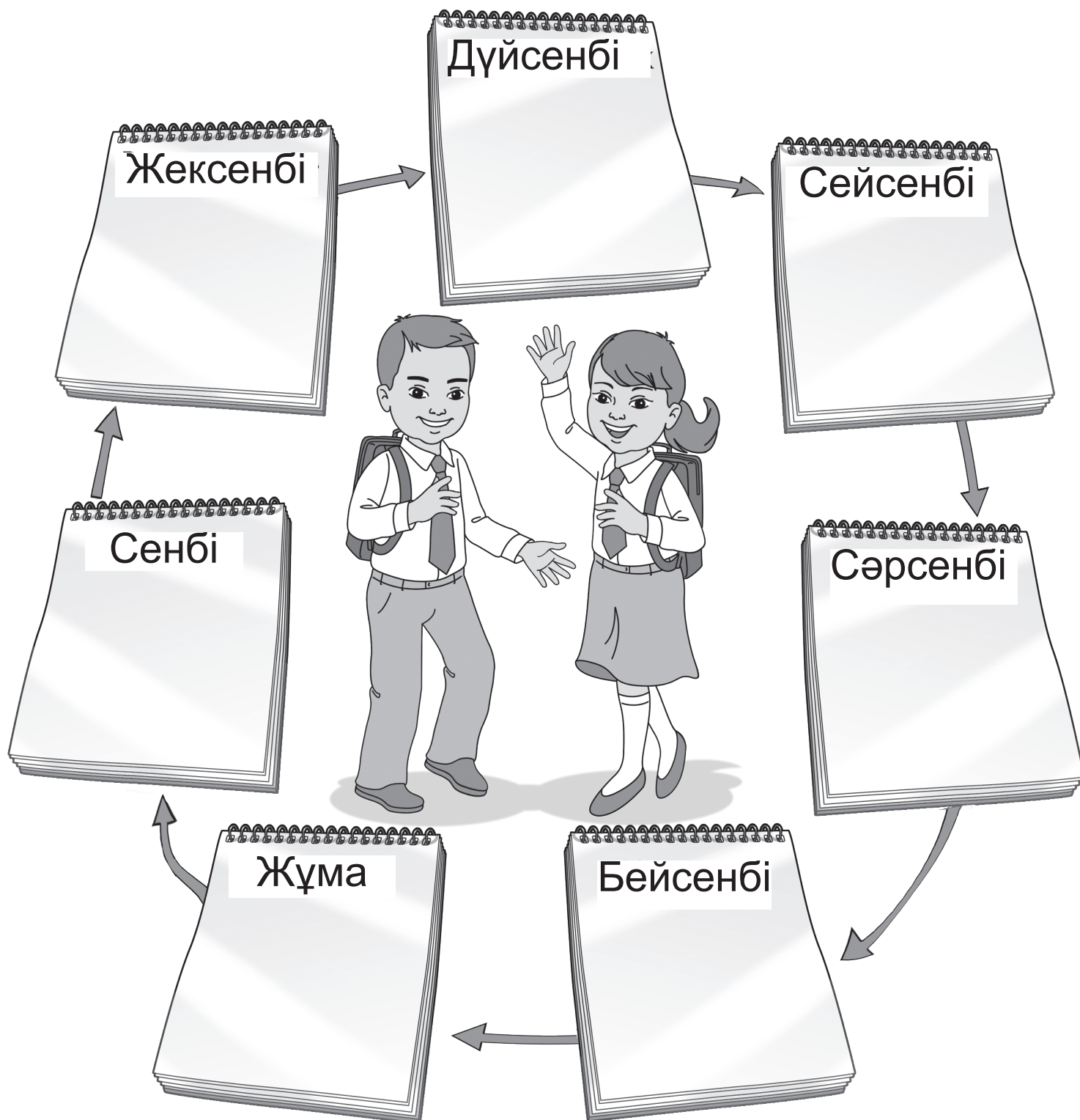
Апта күндері

Мозаика құрастыр.
Мозаиканы әрі қарай
құрастыр. Мозаика
пазлдарына апта
күндерін ретімен
жаз. Содан кейін бір
аптаның пазлдарын
бір түспен, келесі
аптаның пазлдарын
басқа түспен боя.

18-жұмыс парағы. Үйірмелер кестесі

Сен қай күні қандай үйірмелерге қатысасың?
Өз кестенді құрастыр.

19-жұмыс парағы. Ай

Күнтізбе парақтарына ай аттарын жаз.

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Сұрақтарға жауап бер:

1. Қазір қай ай?

2. Келесі ай қай ай?

3. Үш айдан кейін қай ай болады?

4. Сенің туған күнің қай айда?

5. Қазақстандықтар қай айда

Тәуелсіздік күнін атап өтеді?

20-жұмыс парағы. Уақыт өлшем бірліктері

Дұрыс жауапты белгіле.

1. 1 аптада неше күн бар?

- а) 8 күн; б) 6 күн;
ә) 7 күн; в) 5 күн.

2. Маусым айынан кейін қай ай болады?

- а) тамыз; б) наурыз;
ә) қаңтар; в) шілде.

3. Наурызды қай айда тойлайды?

- а) сәуірде; б) наурызда;
ә) қаңтарда; в) мамырда.

4. 1 жылда неше ай бар?

- а) 22 ай;
ә) 12 ай;
б) 10 ай;
в) 9 ай.

5. 1 сағатта неше минут бар?

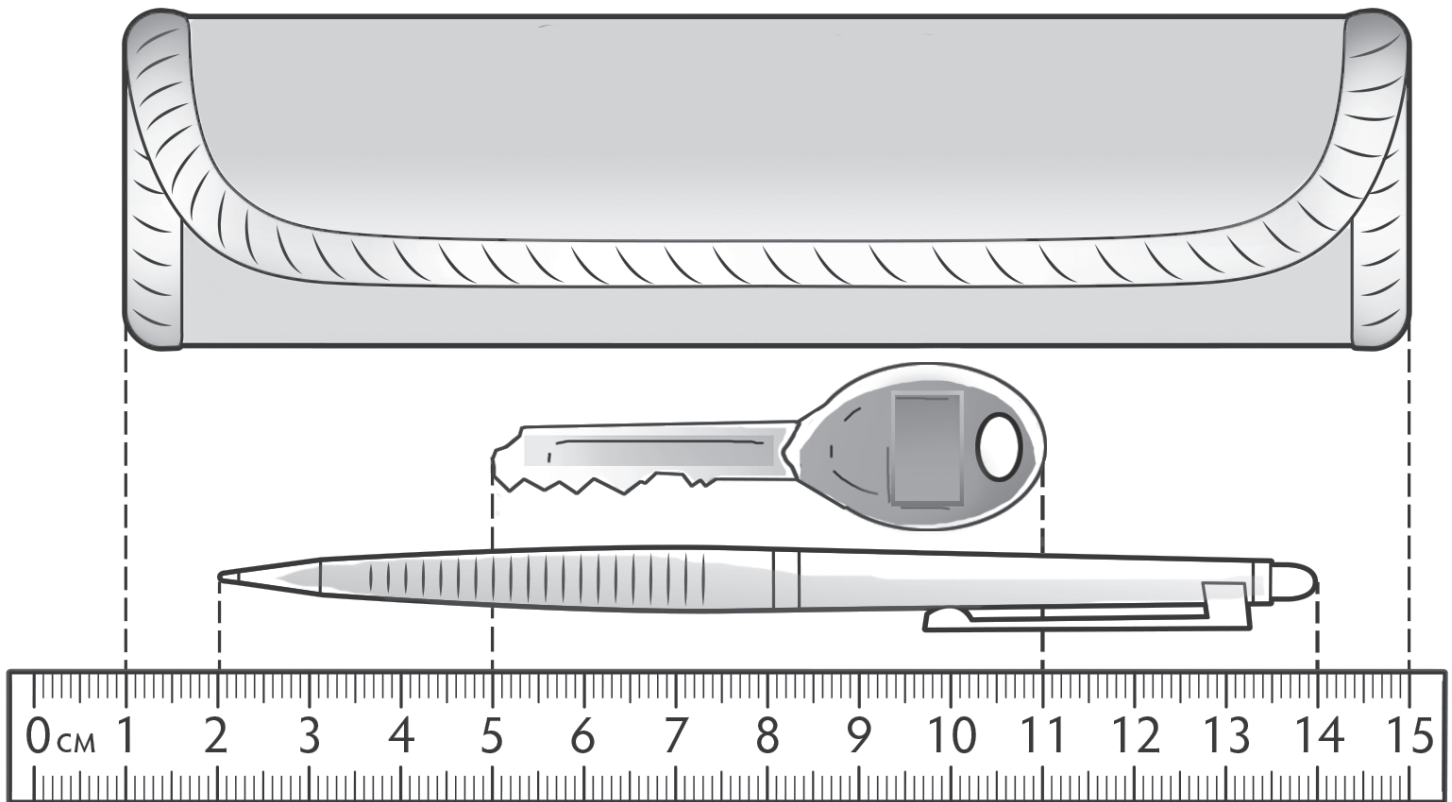
- а) 40 минут;
ә) 30 минут;
б) 50 минут;
в) 60 минут.

6. Сейсенбіден келесі сейсенбіге дейін қанша уақыт өтеді?

- а) 7 күн; б) 1 күн;
ә) 6 күн; в) 8 күн.

21-жұмыс парағы. Ұзындық

Заттардың ұзындығын анықта.

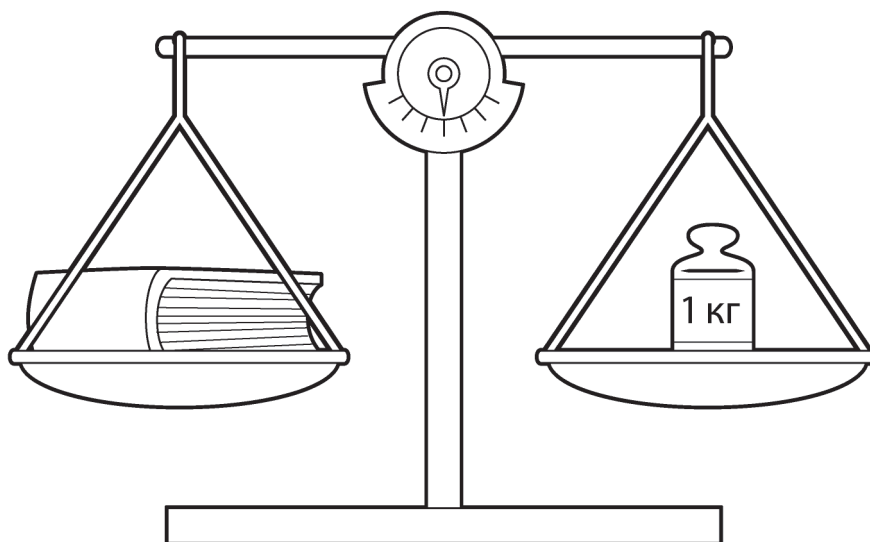
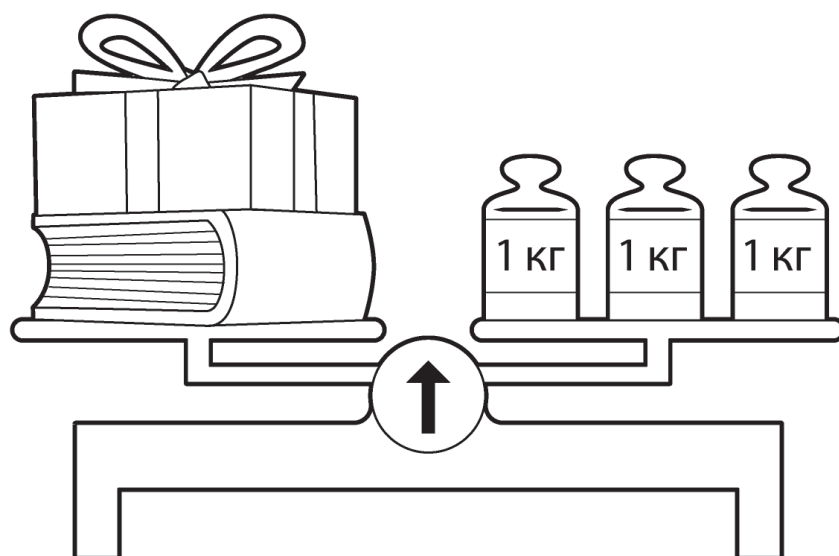
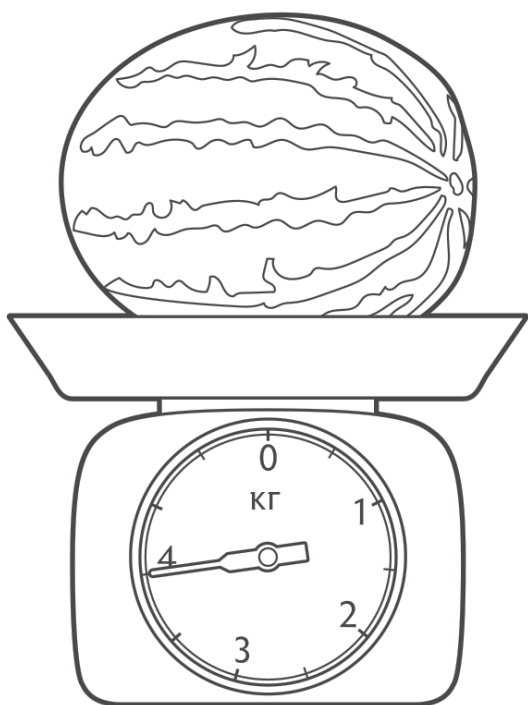
Қаламсауыттың ұзындығы ____ см-ге тең.

Кілттің ұзындығы ____ см-ге тең.

Қаламның ұзындығы ____ см-ге тең.

21-жұмыс парағы. **Масса**

**Заттардың
массасын.
анықта.**

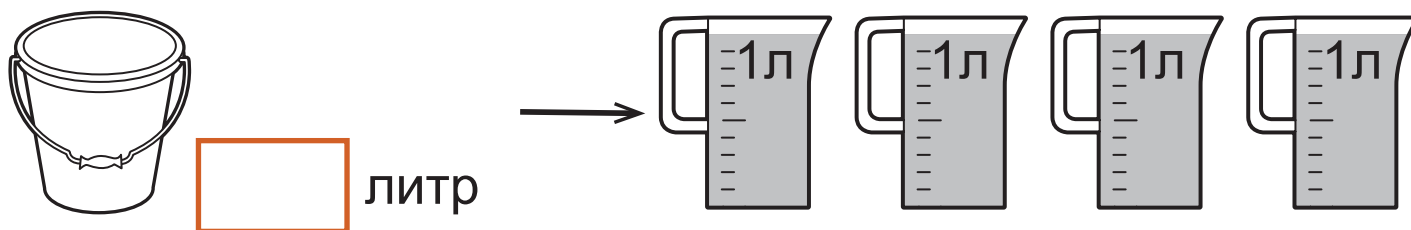
Кітаптың массасы ____ кг-ға тең.

Сыйлықтың массасы ____ кг-ға тең.

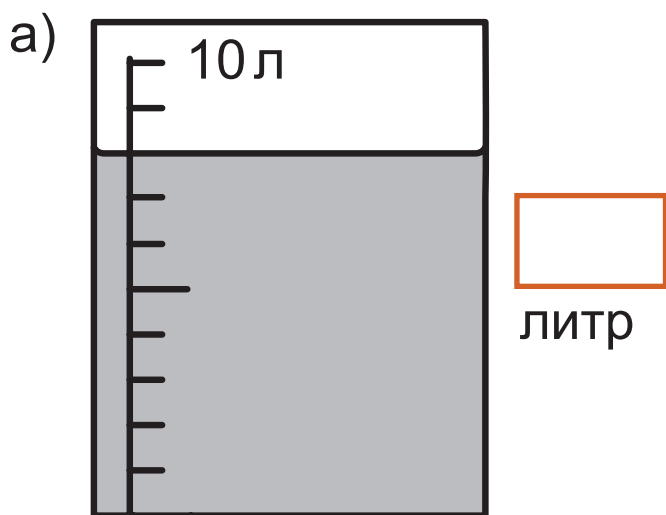
Қарбыздың массасы ____ кг-ға тең.

22-жұмыс парағы. Көлем

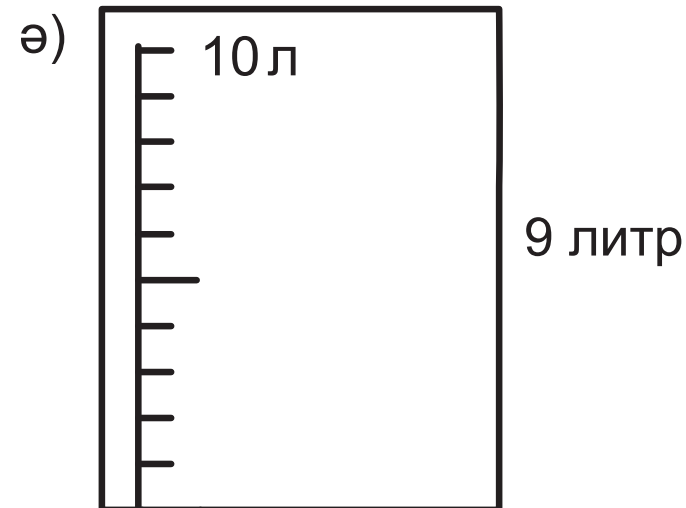
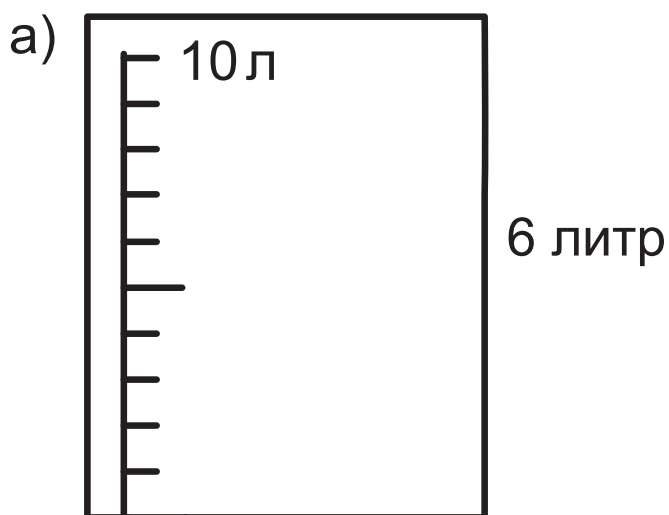
Шелектің көлемін анықта.

Ыдыста қанша су бар?

Ыдысты қажетті жерге дейін боя.

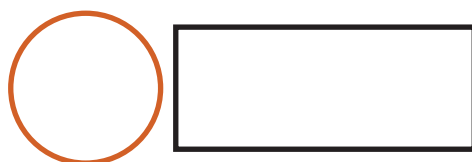
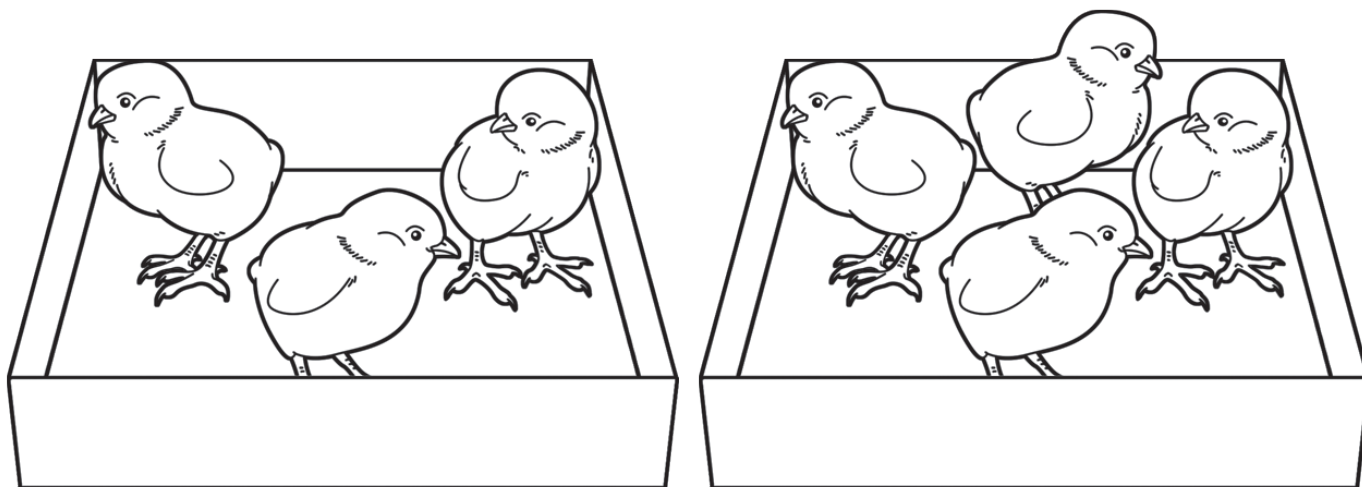
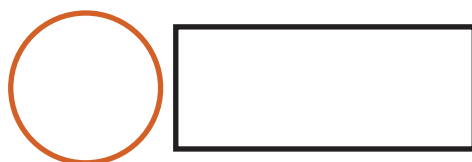
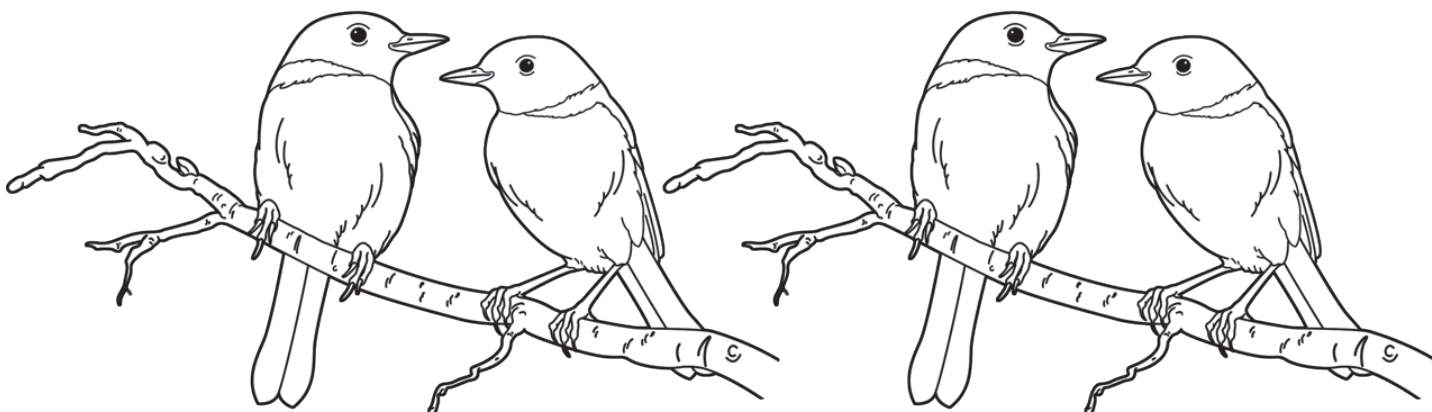
23-жұмыс парағы.

Теңдіктер және теңсіздіктер

Суреттерден теңдіктерді тап.

Теңдік өрнегі бейнеленген суреттердегі дөңгелектерді боя.

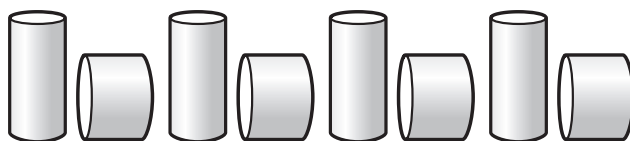
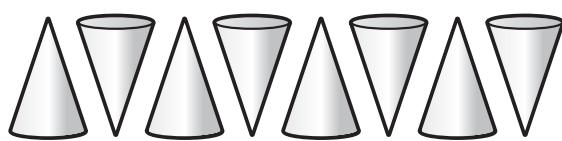
Теңдіктерді жазуда сандар мен = белгісін пайдалан.

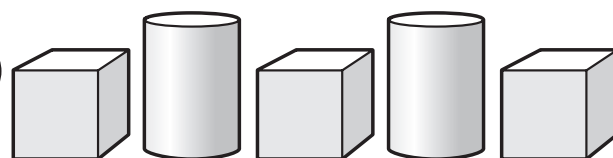
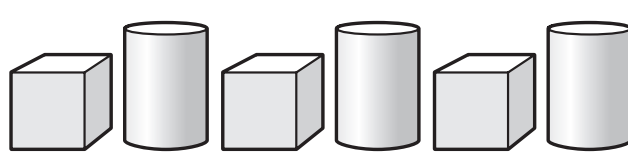

24-жұмыс парағы. = және $\neq$ белгілері

Белгілерді қой.

Суреттерге қара. Фигуралардың санын салыстыр.
= және $\neq$ белгілерін қой. Нәтижесін жаз.

а)

ә)

Геометриялық фигураларды қолданып соларға ұқсас теңдік пен теңсіздік ойлап жаз.

в)

г)

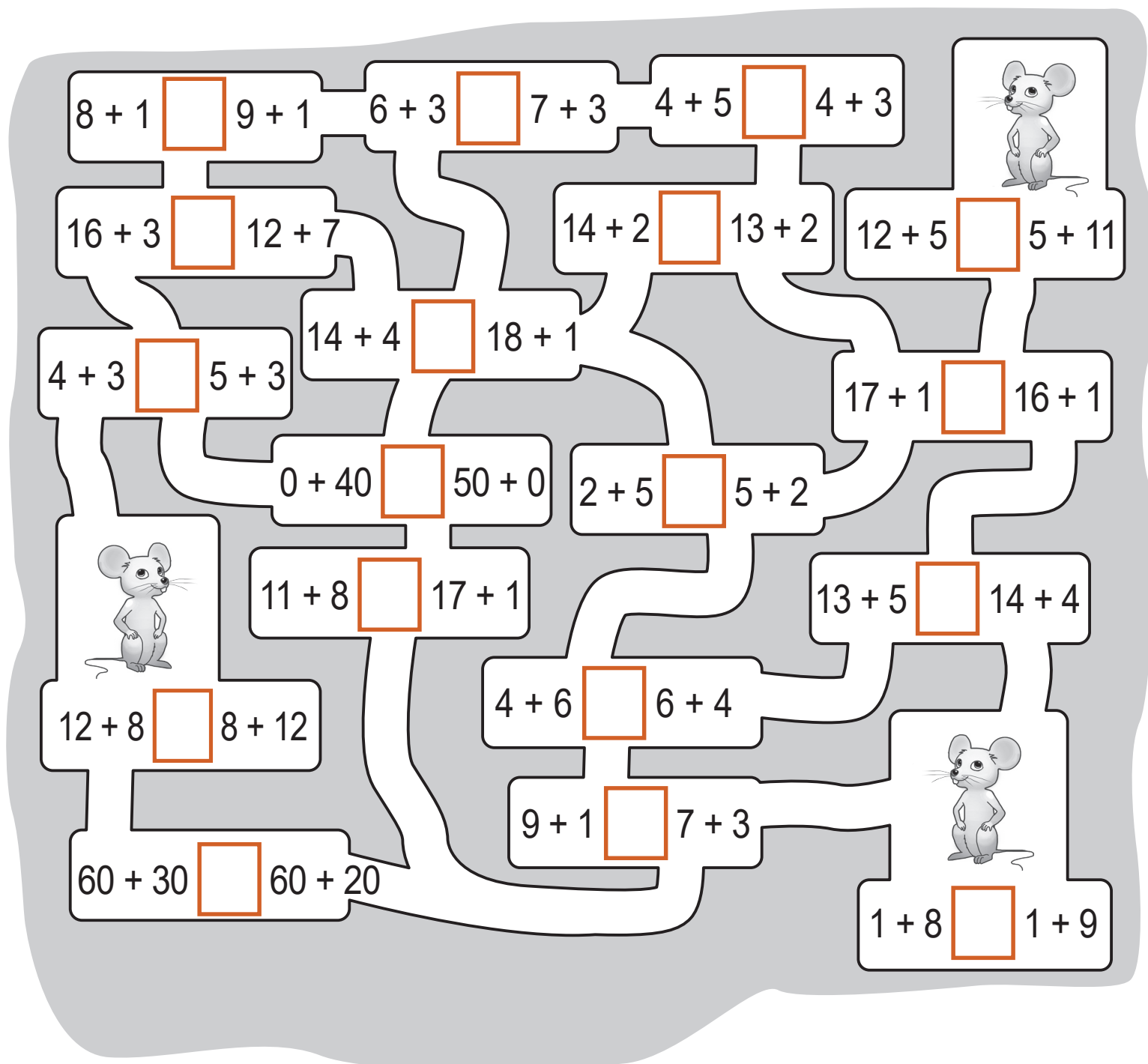
25-жұмыс парағы.

Теңдік пе, әлде теңсіздік пе?

Лабиринттен жүріп өт.

Лабиринт жолдарынан өтіп, өрнектерді салыстыр.

Теңдіктердің астын сыз.

Құрастыр және салыстыр

Санды өрнектерді салыстыр.

27-жұмыс парағы. Белгісіз саны бар теңдік

Өзге ғаламшарлықтарға көмектес.

Әр өзге ғаламшарлықтың қандай зымыранмен ұшып келгенін анықта. Кемедегі белгісіз санның мәнін тап.

Өзге ғаламшарлықты сәйкес келетін зымыранмен сызық арқылы қосып көрсет.

10

$20 + \square = 30$

3

$13 + \square = 19$

5

$17 - \square = 10$

7

6

$18 - \square = 14$

$15 + \square = 20$

$14 - \square = 11$

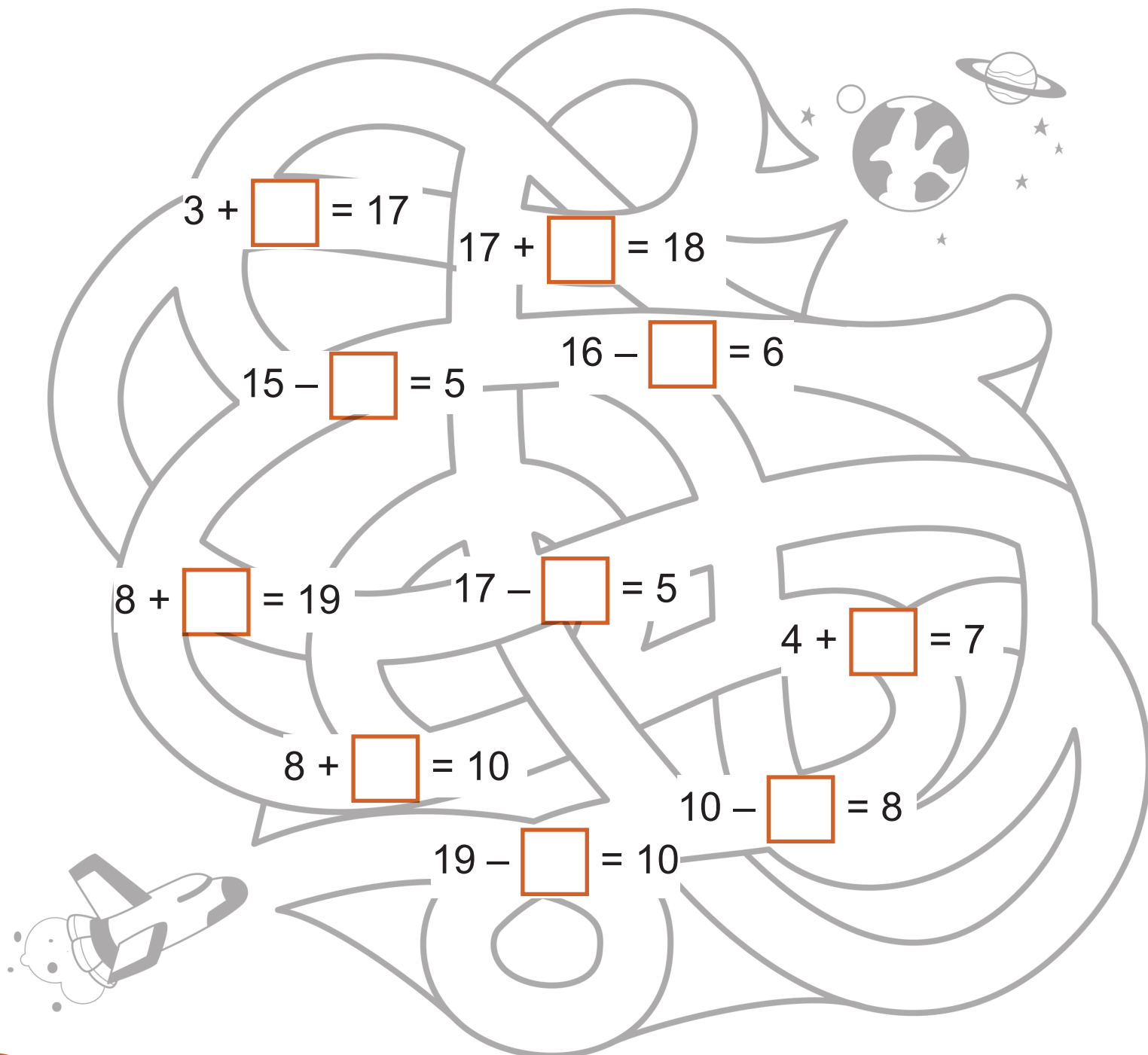
4

28-жұмыс парағы.

Белгісіз санның мәнін тап

Ғарыштық лабиринттен өт.

Белгісіз сандардың мәндерін тап. Оларды бос торкөздерге жаз. Зымыранның ғаламшарға қарай жүретін жолын сызып көрсет.

29-жұмыс парағы.

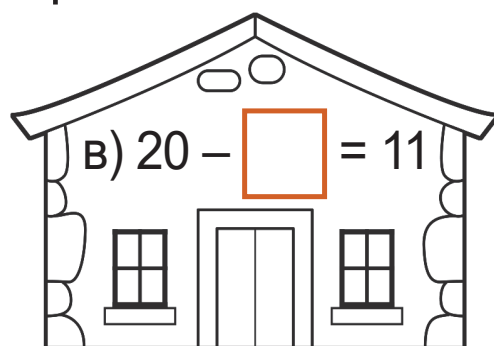
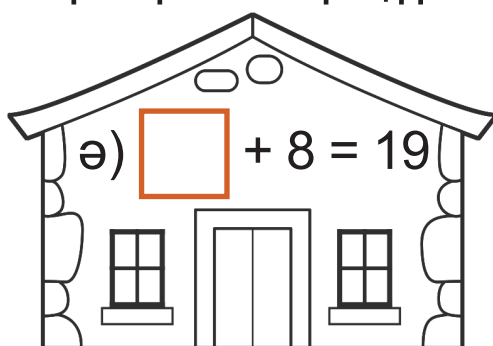
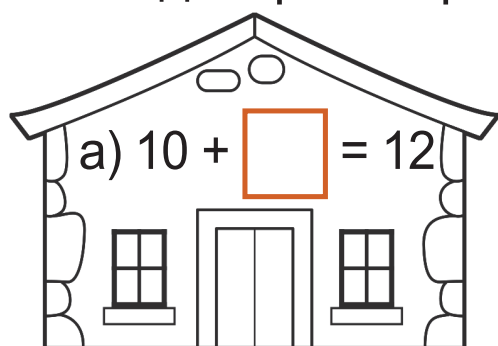
Теңдіктің бөліктерін қос

Үйді жөндеуден өткіз.

Үйдегі белгісіз санның мәнін тап.

Санды теңдіктер дұрыс болатындай етіп кірпішті сәйкес келетін үймен сызық арқылы қос.

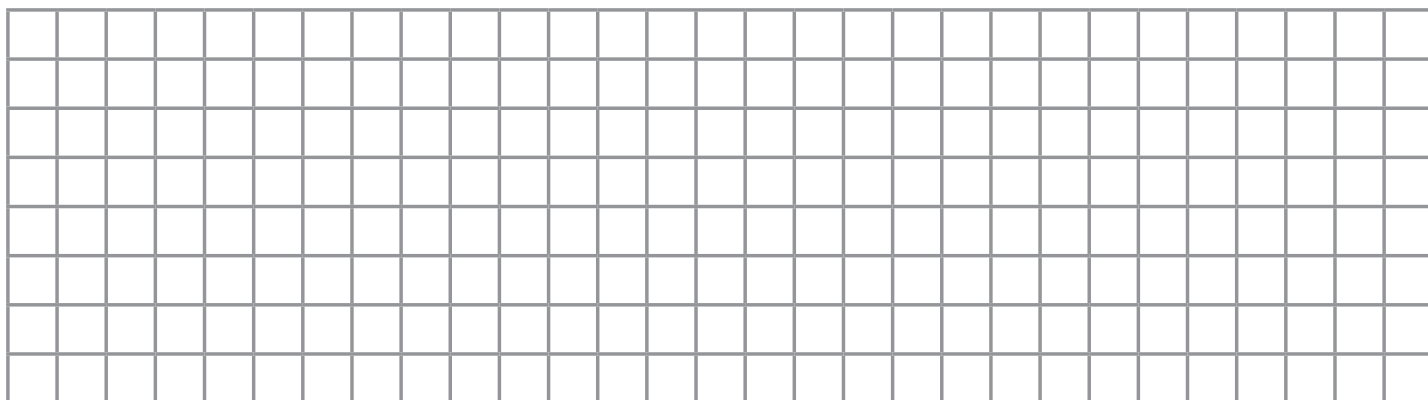
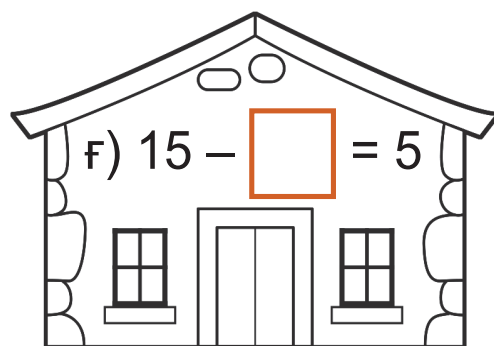
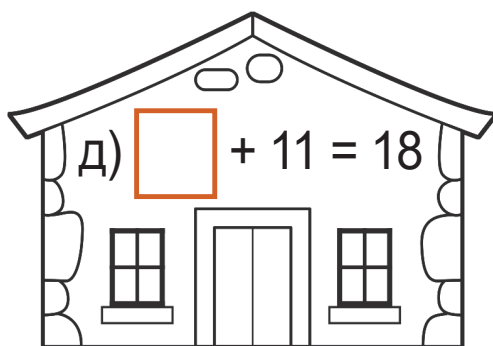
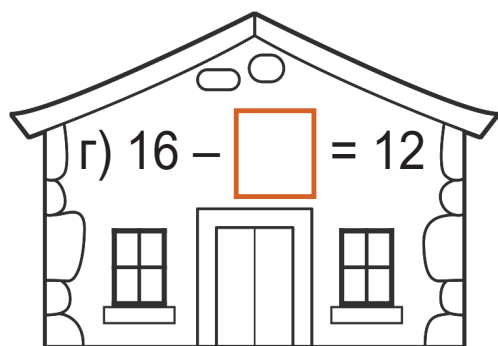
Санды өрнектерге кері өрнектер құрастыр және жаз.

5
11

9
7

4
10

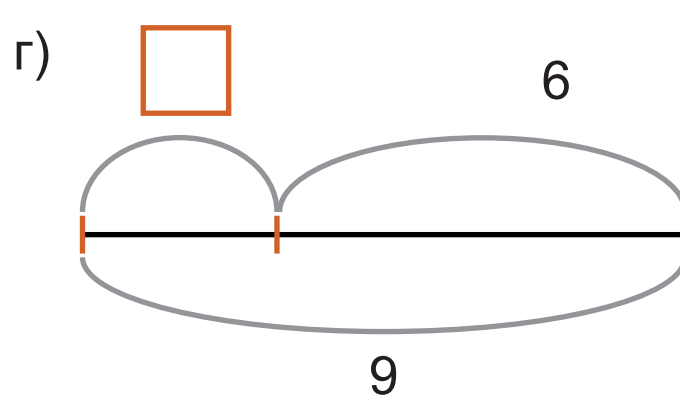
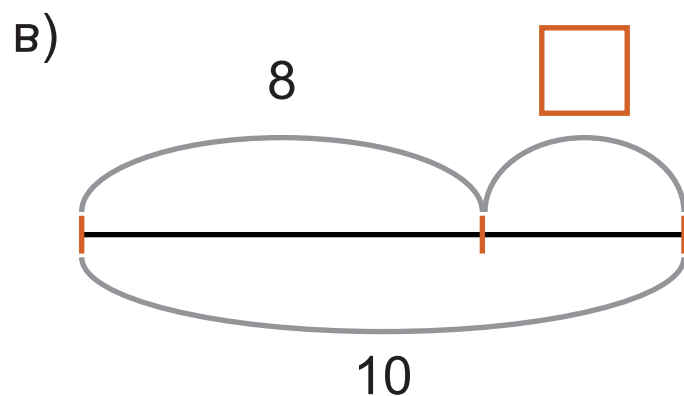
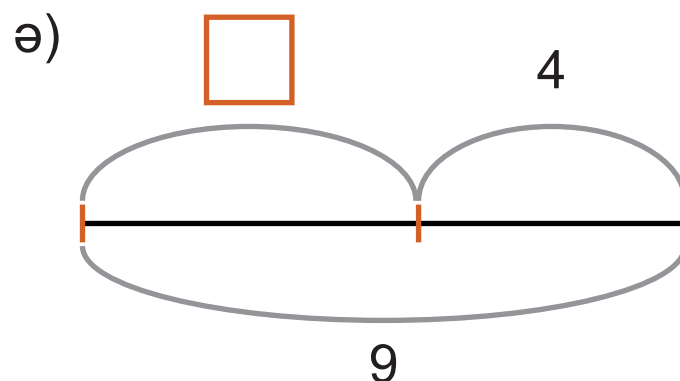
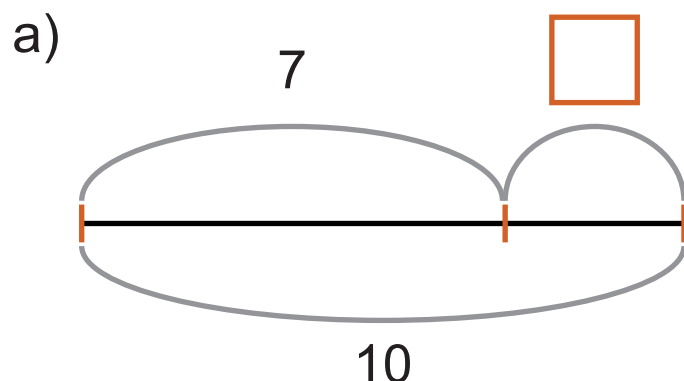

30-жұмыс парағы.

Сызба бойынша теңдік құрастыру

Сызба бойынша теңдік құрастыр.

Белгісіз бөліктің мәнін тап және оған сәйкес келетін теңдік құрастырып жаз.

31-жұмыс парағы. Әріпті өрнек

Барлық әріпті өрнектерді айналдыра сыз.

Қандай өрнектер қалды? Олар қалай аталады?

Олардың мәндерін тап.

$6 + a$

$20 - 7$

$100 - 40$

$80 + b$

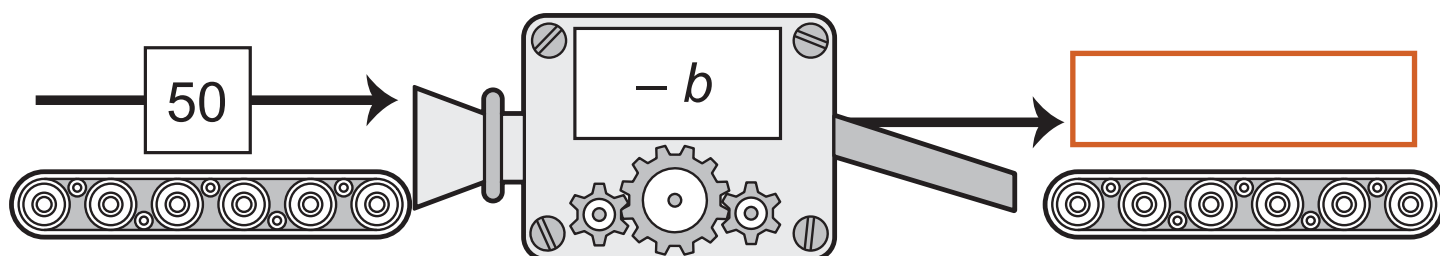
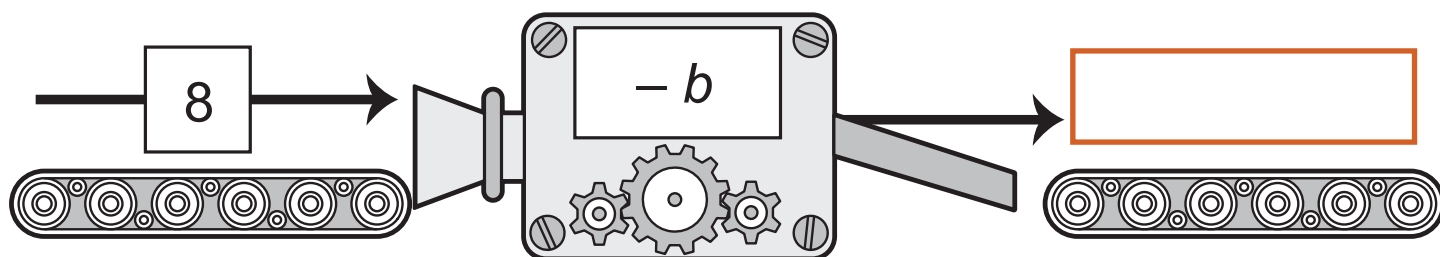
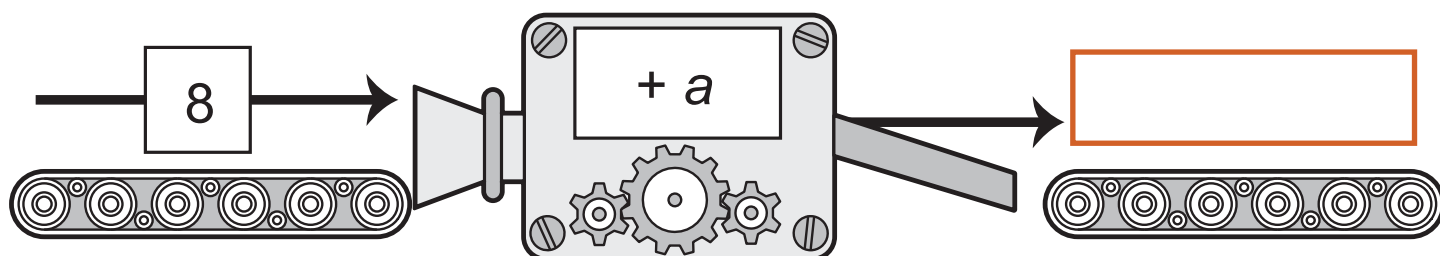
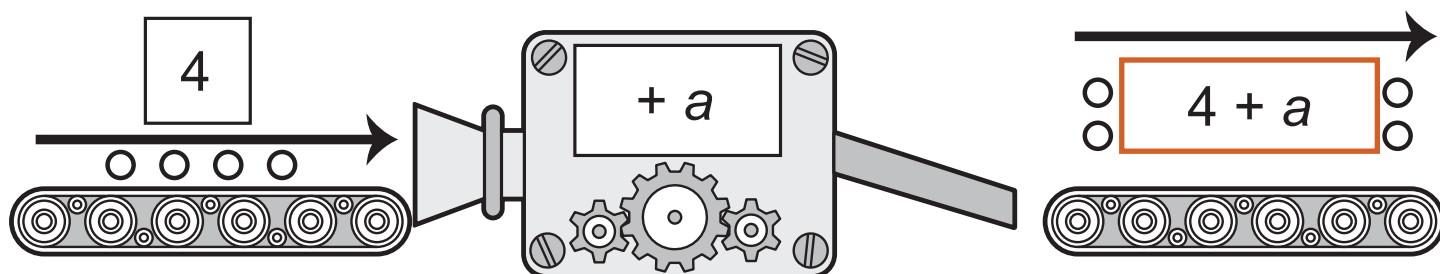
$50 - c$

$5 + 4$

$d - 40$

$40 + 30$

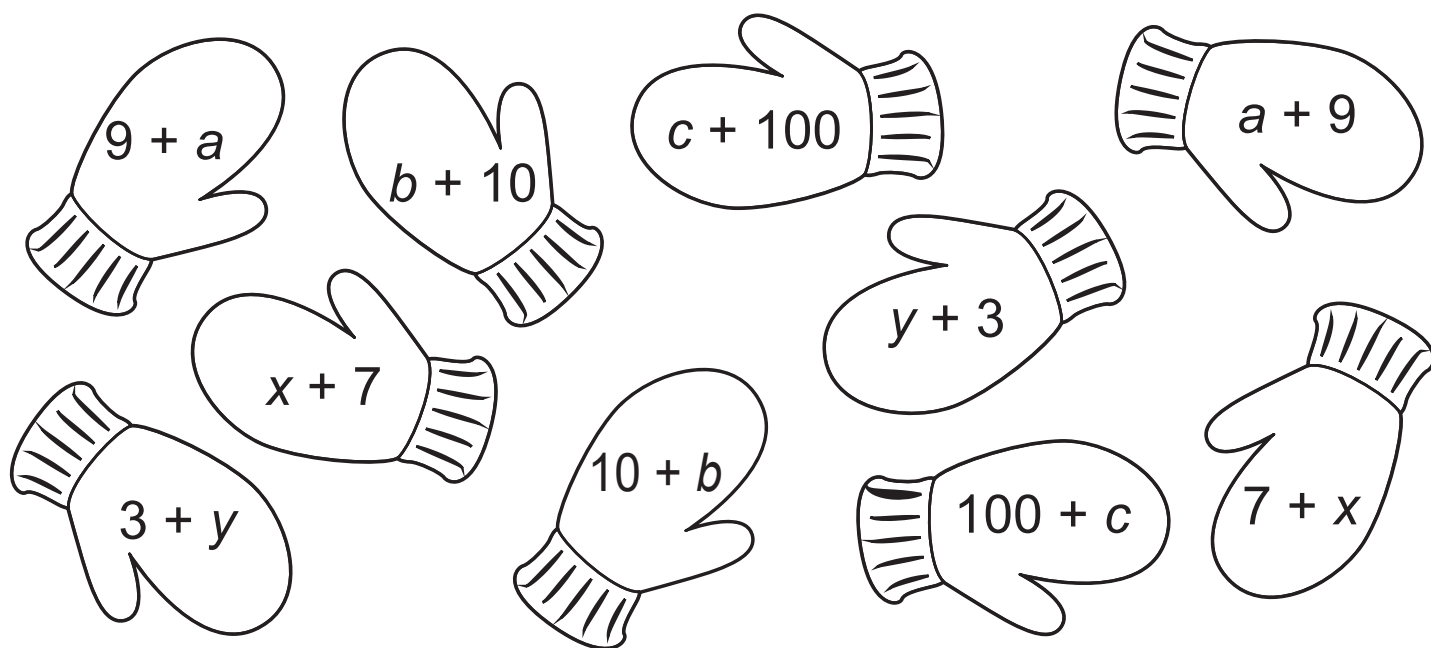
Әріпті өрнектер құрастыр.

32-жұмыс парағы. Әріпті өрнектердегі қосудың ауыстырымдылық қасиеті

Жұбын тап.

Қолғаптардағы тең өрнектерді тап. Оларды сызықпен қос. Алынған жұптарды бірдей түспен боя.

a және **b** сандарының орындарына бір таңбалы сандарды таңдап қой.

Қосудың ауыстырымдылық қасиетін қолдан. Қосындысы 10-ға тең болатын өрнектер жұбын жаз.

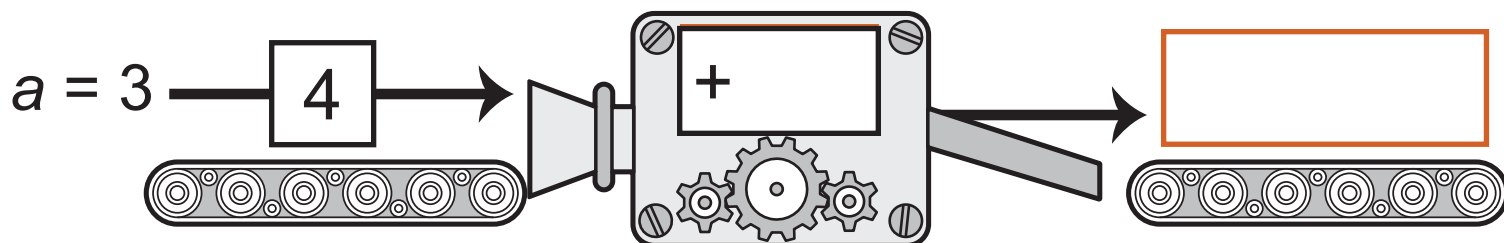
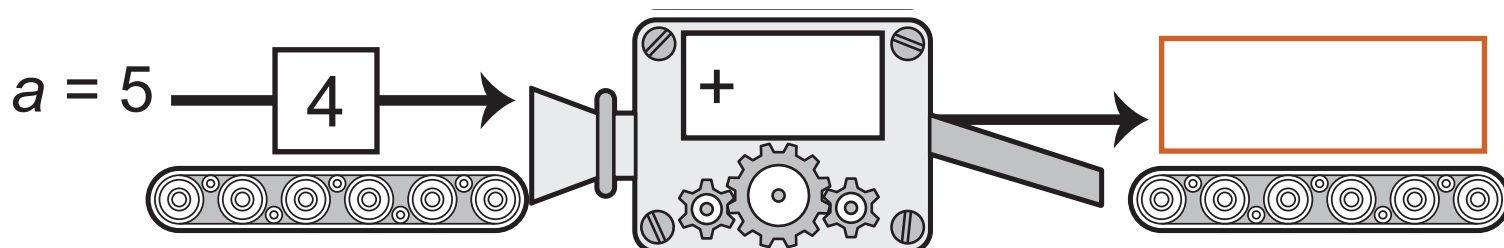
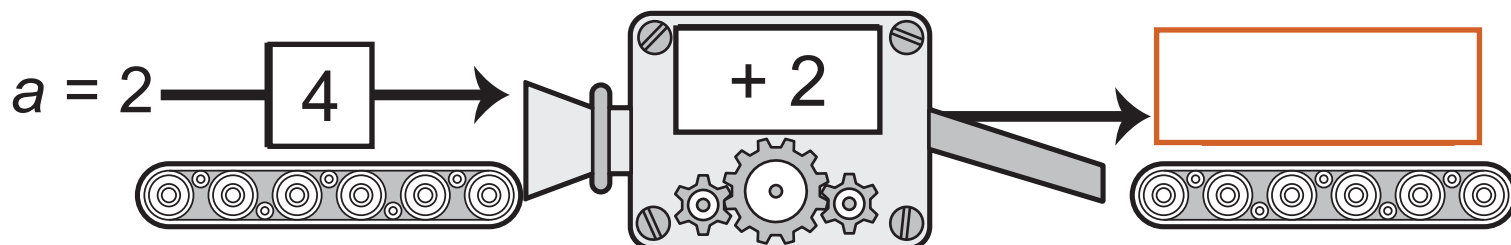
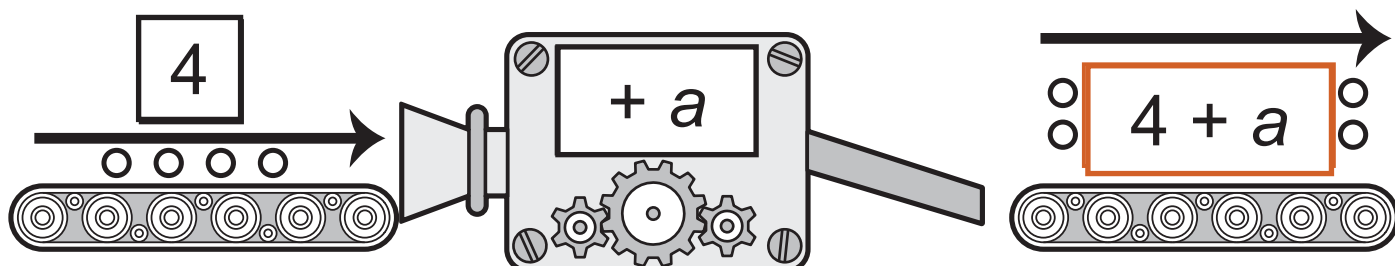
$a + b$

$b + a$

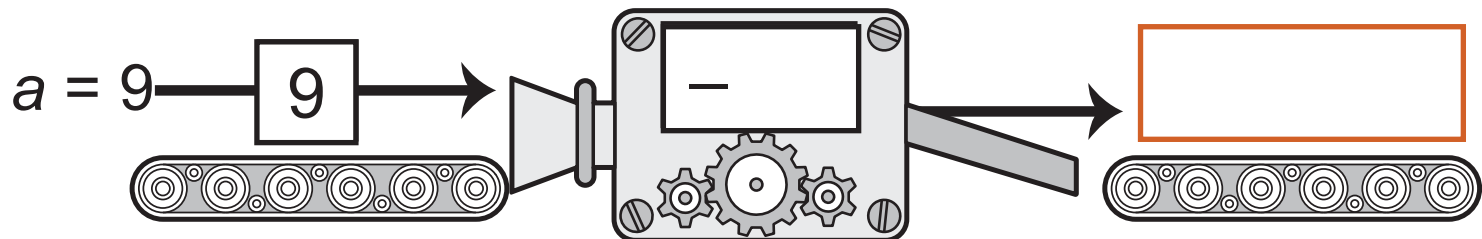
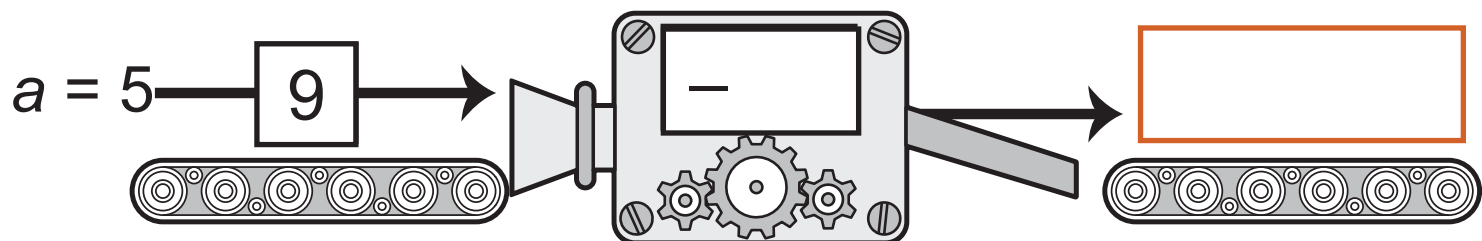
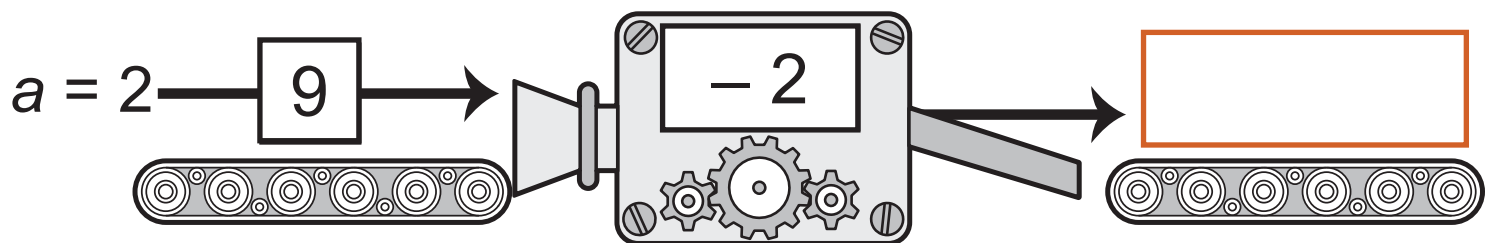
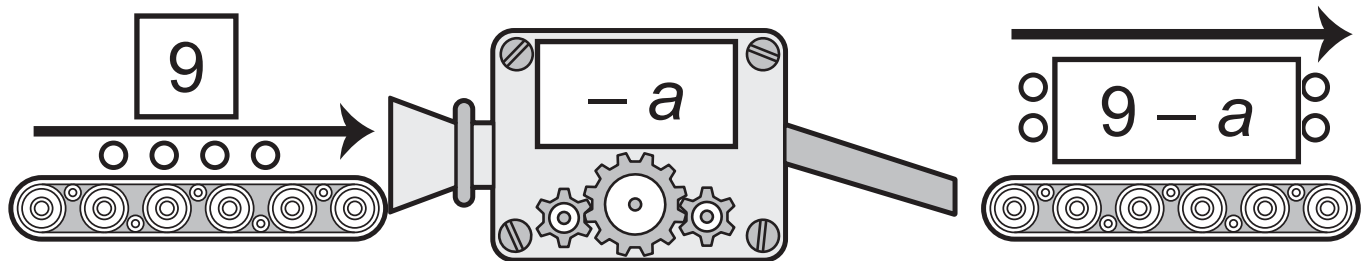
+ = 10	+ = 10	+ = 10	+ = 10
+ = 10	+ = 10	+ = 10	+ = 10
+ = 10		+ = 10	

33-жұмыс парағы. Математикалық мәшине

Қосу амалымен берілген әріпті өрнектердің мәндерін тап.

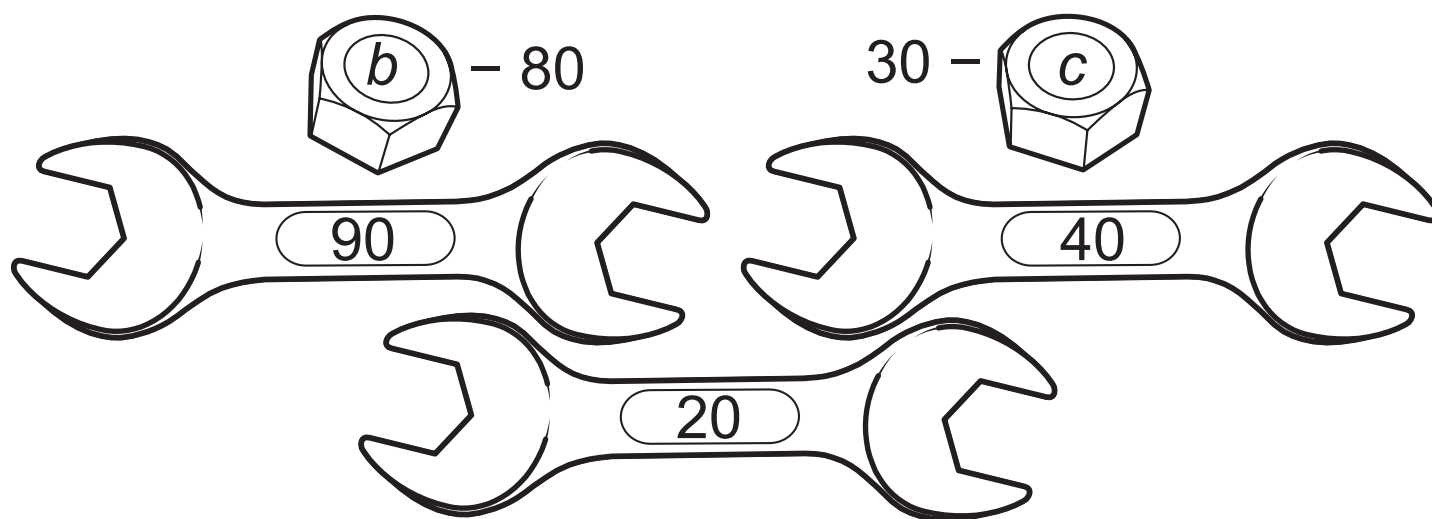

Азайту амалымен берілген әріпті өрнектердің мәндерін тап.

Әріпті өрнектегі әріптің мәні

Бұрандадағы әріптің орнына қандай санды қоюға болады? Әр бұрандаға сәйкес келетін кілтті тап. Оларды сызықпен қос.

[illegible]

a	b	$a - b$	$a + b$
50	10	40	60
7	0		
10	9		
6	3		

35-жұмыс парағы.

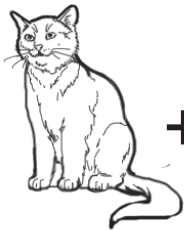
Өрнектерге салыстыру белгілерін қой

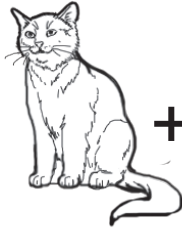
Шифрды анықта.

Суретке қара. Әр фигураның артында цифр жасырынған. Бірдей фигуралар бірдей санды білдіреді. Жасырынған цифрларды тауып көр. Санды өрнектер құрастыр. Оларды салыстыр.

а)

 $<$

 $+$ $+$ $=$ $+$

 $+$ $+$ $\square$ $+$ $+$

 2

e)

>

+

+

=

+

+

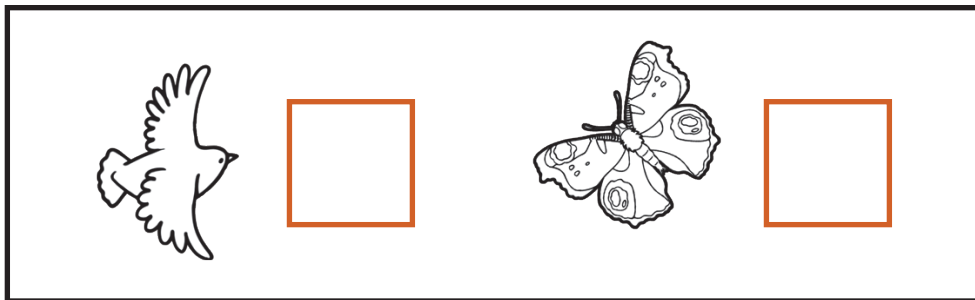
+

+

+

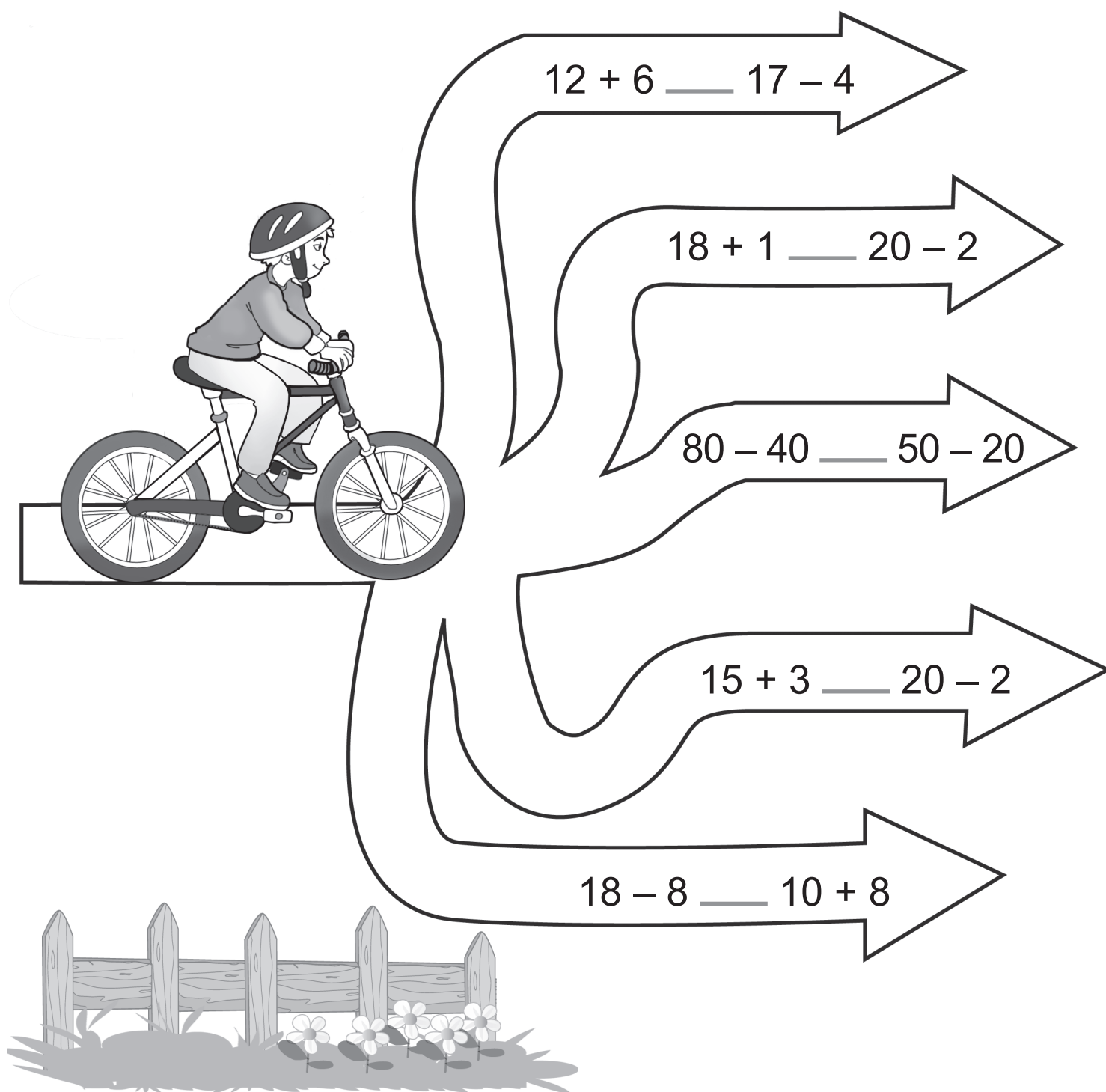

36-жұмыс парағы. Салыстыр және таңда

Бағытты таңда.

Санды өрнектердің мәндерін салыстыр.

Теңдікке апаратын жолды тауып, оны боя.

37-жұмыс парағы.

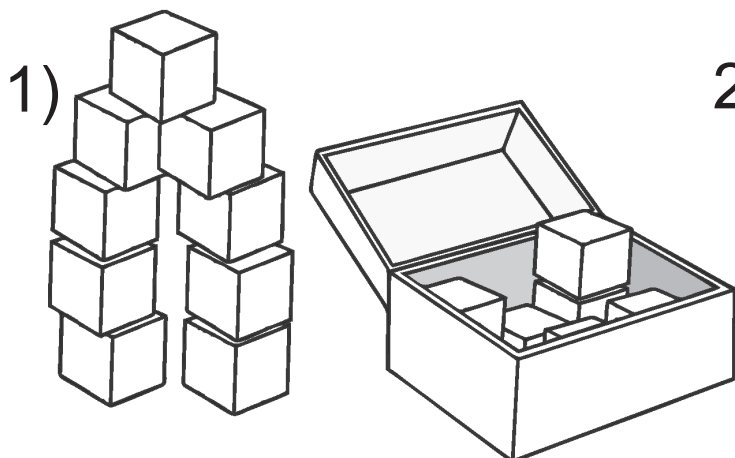
Әріпті өрнектерді салыстыру

Суретті белгіле.

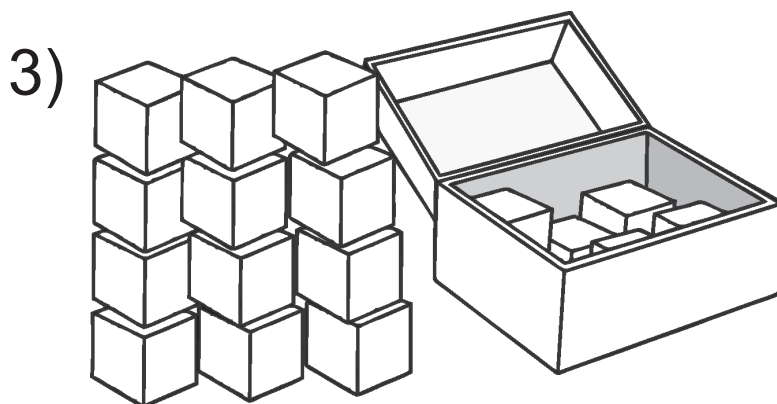
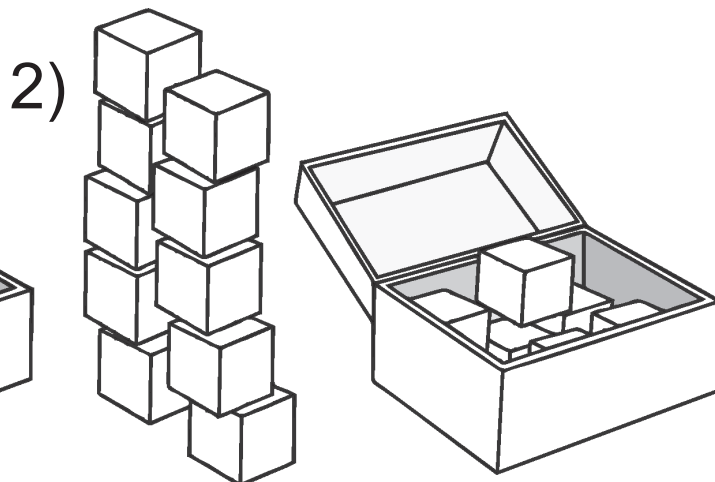
Текшелері көп суретті жасыл қарындашпен белгіле.

Ал текшелері аз суретті қызыл қарындашпен белгіле.

Әр суреттің жанына тиісті әріпті өрнекті жаз.

$9 + x$

Бос торкөздерді сәйкес сандармен қос.

а)

40	+	x	>		+	x
----	---	-----	---	--	---	-----

40	7	8	10	100	4	9	50
----	---	---	----	-----	---	---	----

ә)

6	+	y	<	y	+	
---	---	-----	---	-----	---	--

4	7	8	10	100	50	5	6
---	---	---	----	-----	----	---	---

38-жұмыс парағы. Әріптің мәнін тап

Шелекке қанша литр су сыюы мүмкін?

Суреттерді сәйкес келетін парақшалармен қос.

Diagram illustrating a comparison of water capacity between two identical fish tanks.

Left Tank: Contains 3 fish and some seaweed. Below it, an arrow points to a bucket labeled **X** and a mug labeled **1л**.

Right Tank: Contains 3 fish and some seaweed. Below it, an arrow points to a mug labeled **1л** and a bucket labeled **3 л**.

Comparison: A greater-than sign ($>$) is placed between the two tanks.

Available volume options (in liters):

- 1 л
- 2 л
- 3 л
- 4 л
- 5 л
- 6 л
- 7 л

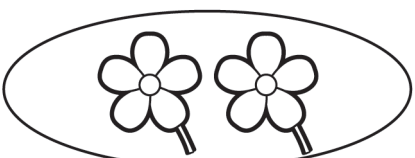
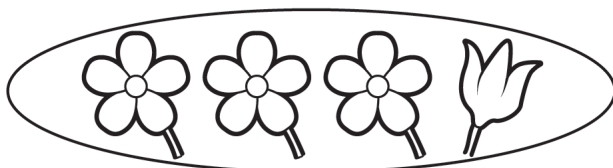
5 + 2 санды және 5 + ***d*** әріпті
өрнектерін салыстыр.

<i>d</i> -ның мәні	>	<	=
0	3		
1			
3			
2			
15			
10			

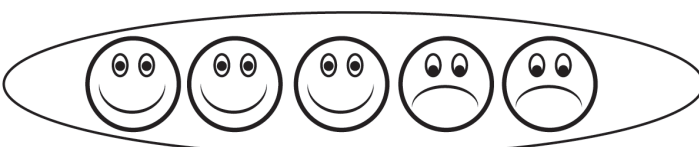
39-жұмыс парағы. Теңдеу

х неге тең?

Теңдік дұрыс болу үшін х-тің орнында қандай фигуралар тұруы тиіс? Олардың суреттерін сал.

1) + x =

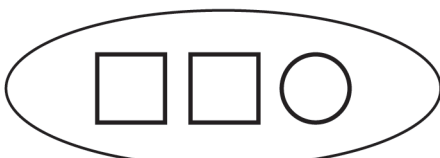
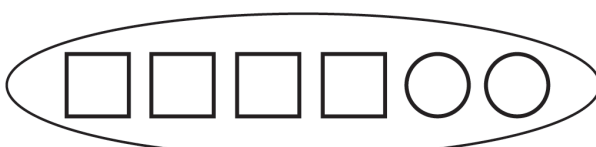
x =

2) x + =

x =

3) + x =

x =

4) + x =

x =

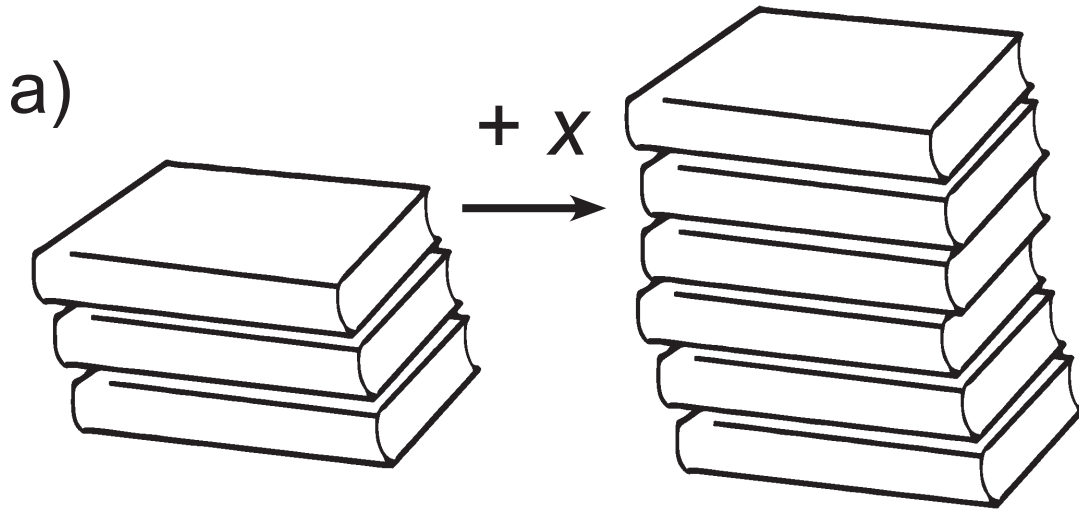
5) x + =

x =

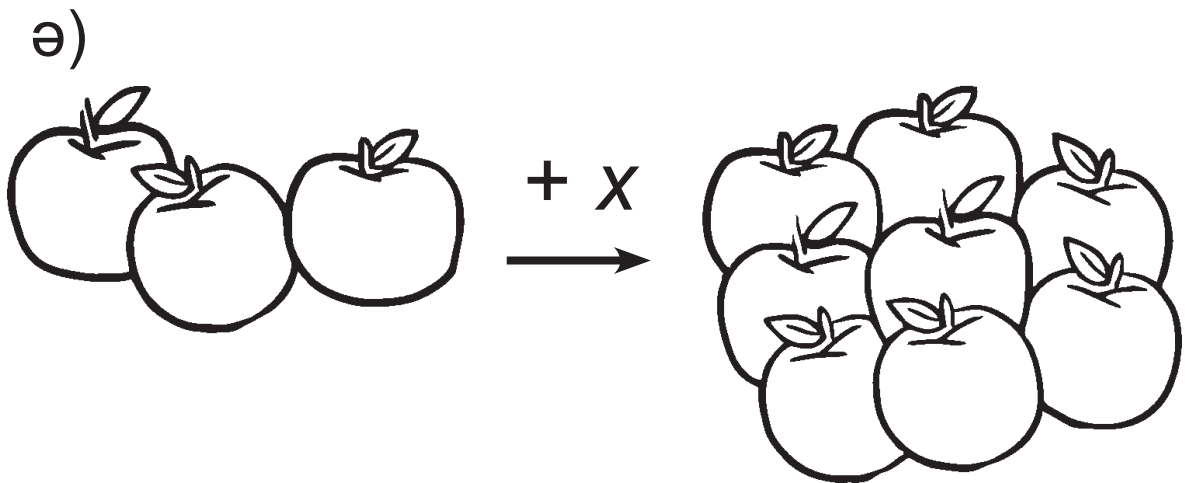
40-жұмыс парағы. x неге тең?

Теңдеуді шеш. x неге тең?

Қосылған заттарды боя. x неге тең екенін жаз.

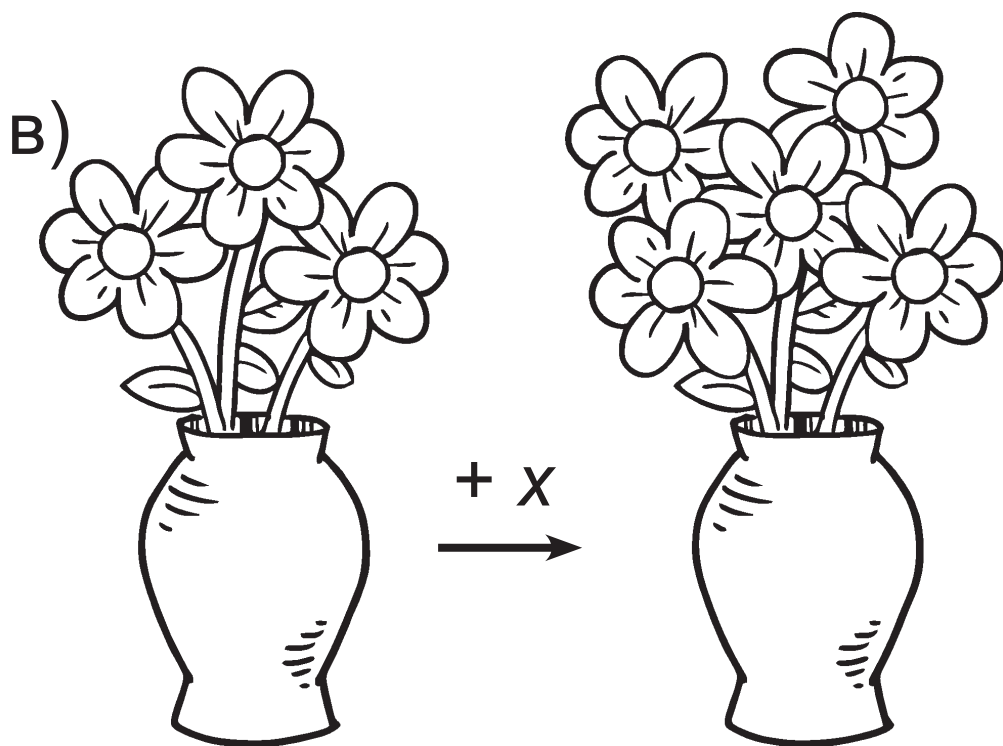
$x =$ _____

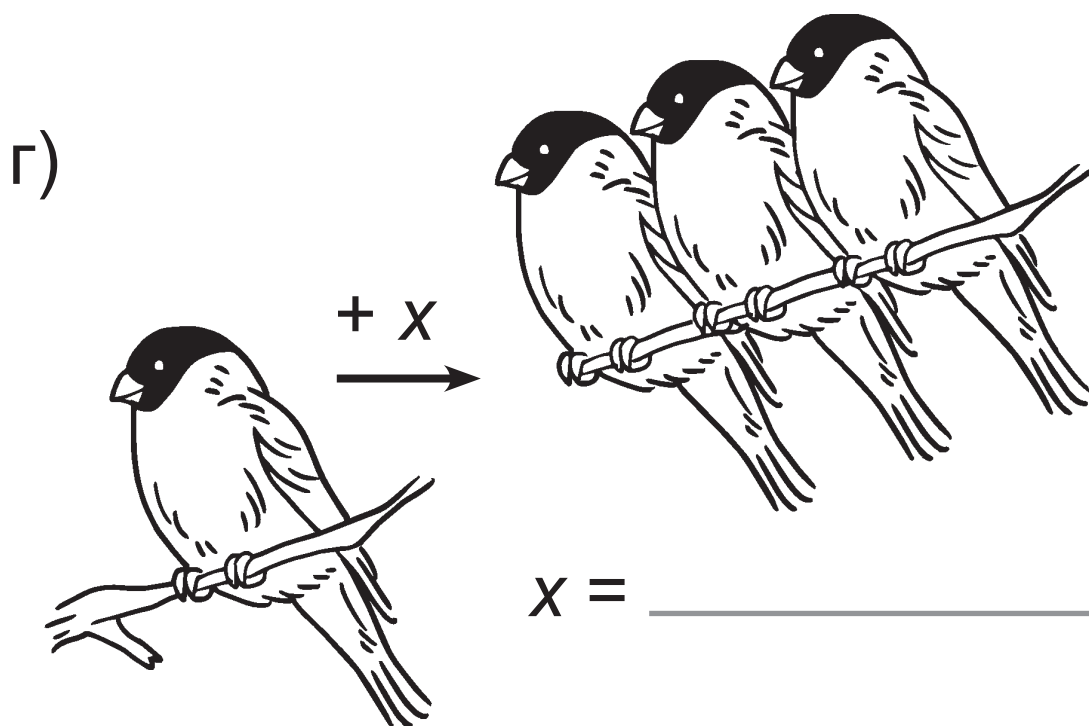
$x =$ _____

Теңдеуді шеш. x неге тең?

Қосылған заттарды боя. x неге тең екенін жаз.

$x =$ _____

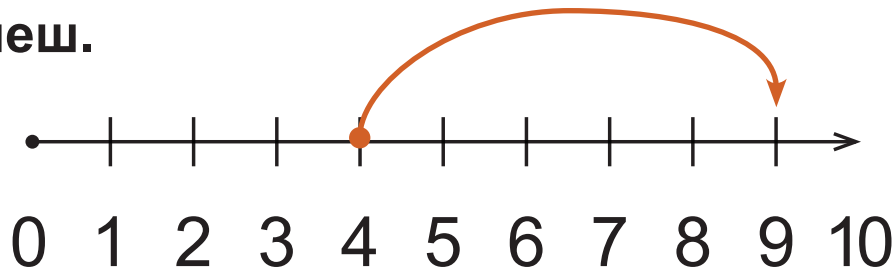

$x =$ _____

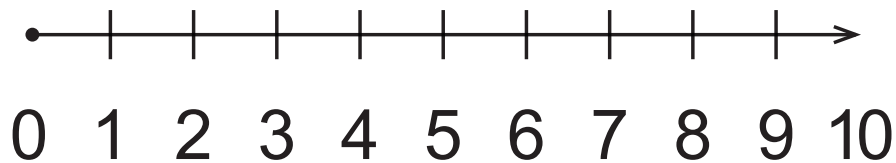
41-жұмыс парағы.

Белгісіз қосылғышы бар теңдеу

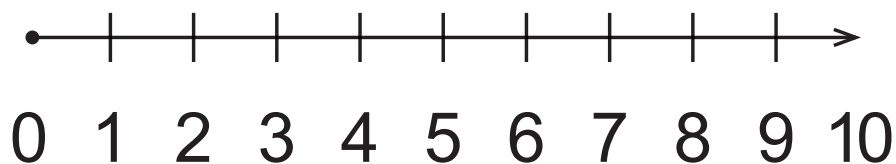
Сандық сәуленің көмегімен
теңдеуді шеш.

a)	4	+	x	=	9														
	x	=																	

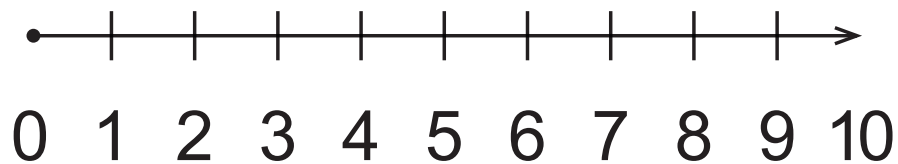

ә)	7	+	x	=	10														
	x	=																	

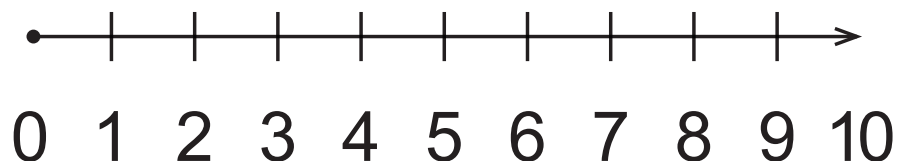

б)	1	+	x	=	9														
	x	=																	

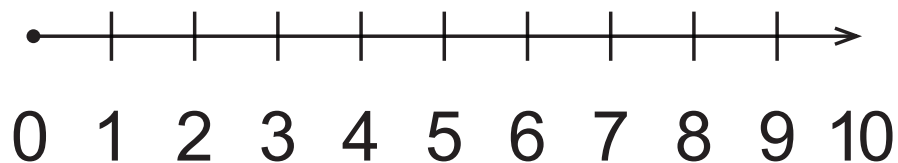
Сандық сәуленің көмегімен теңдеуді шеш.

		В)	7	+	x	=	8										
			x	=													

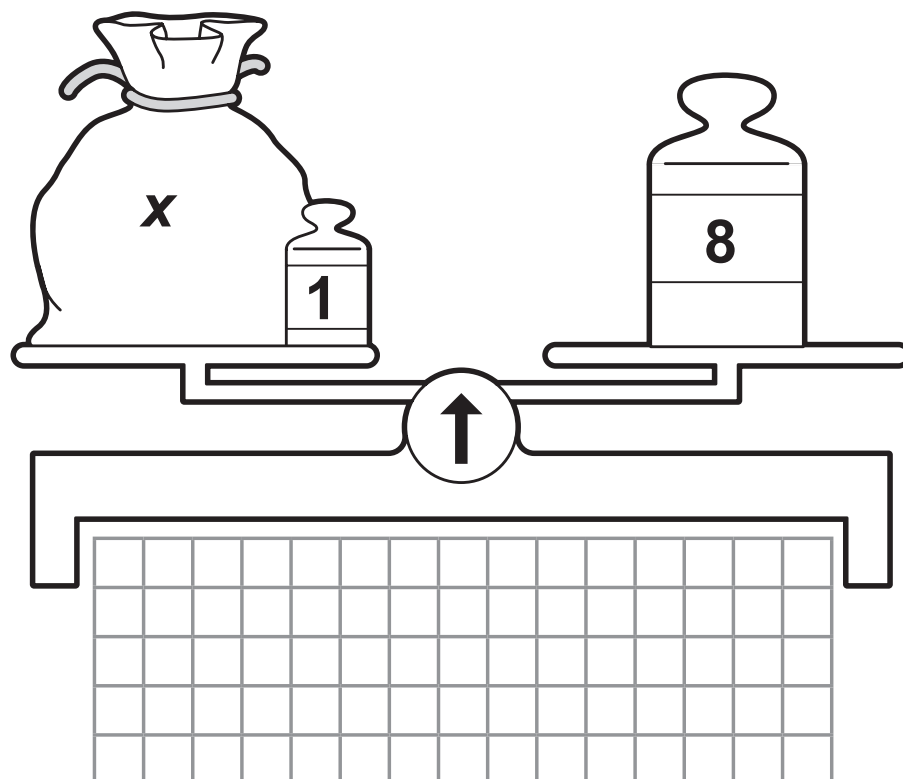
		Г)	2	+	x	=	8										
			x	=													

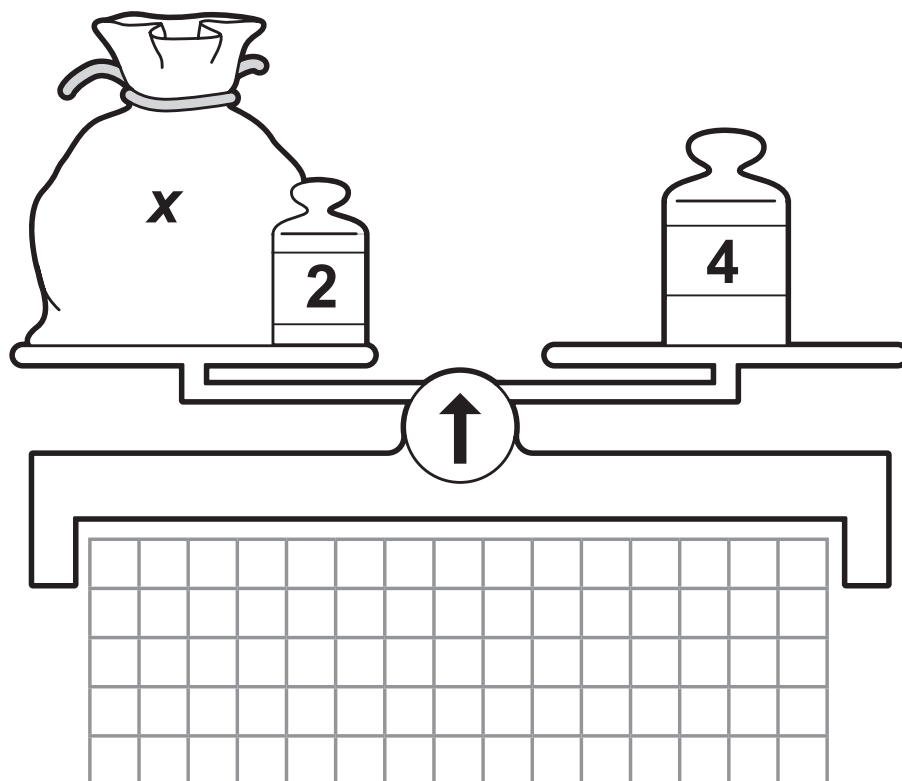
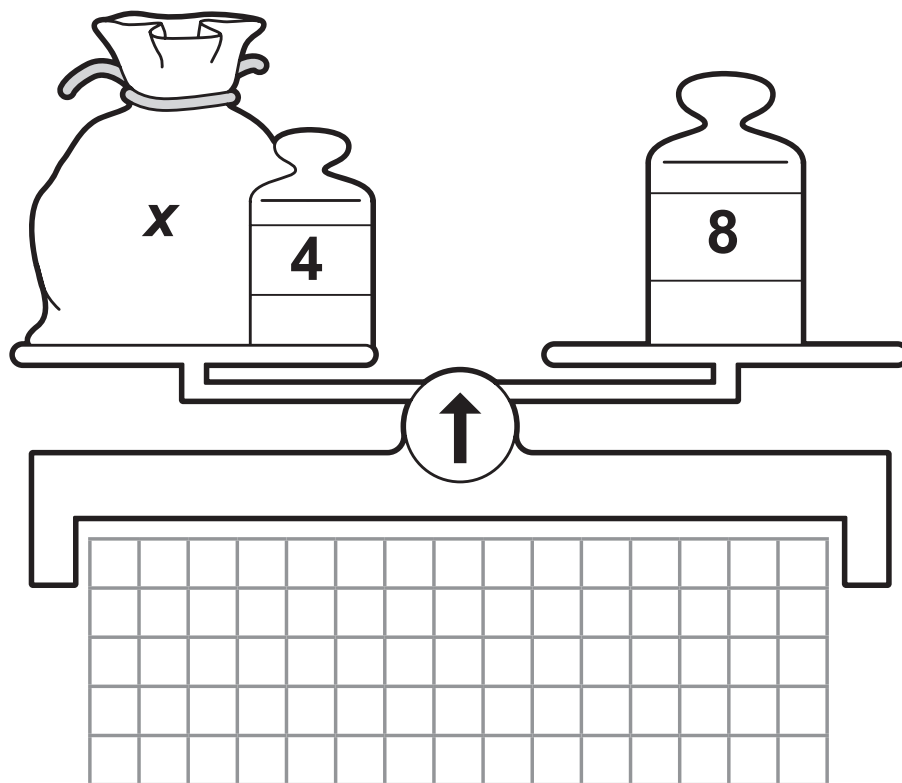
		Д)	0	+	x	=	9										
			x	=													

Белгісіз қосылғышы бар теңдеуді шешу

Теңдеуді шеш.

Белгісіз қосылғышпен теңдеу құрастыр.
Теңдеуді шеш.

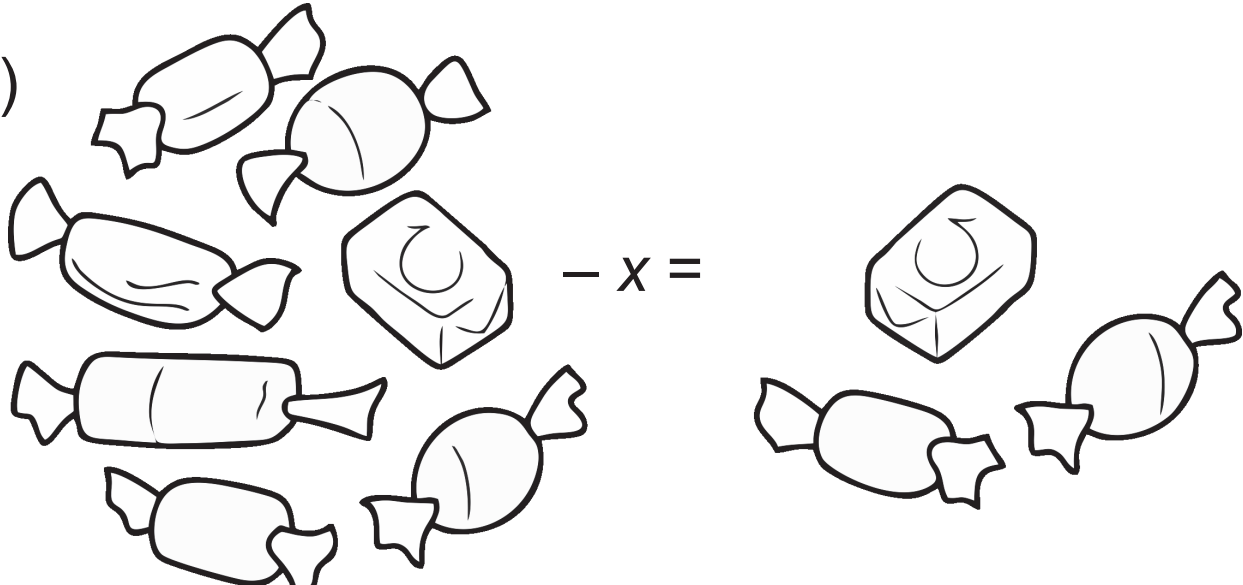
43-жұмыс парағы.

Белгісіз азайтқышы бар теңдеу

х әрпін қолданып теңдеу құрастыр.

х-тің мәні неге тең? Тауып көр.

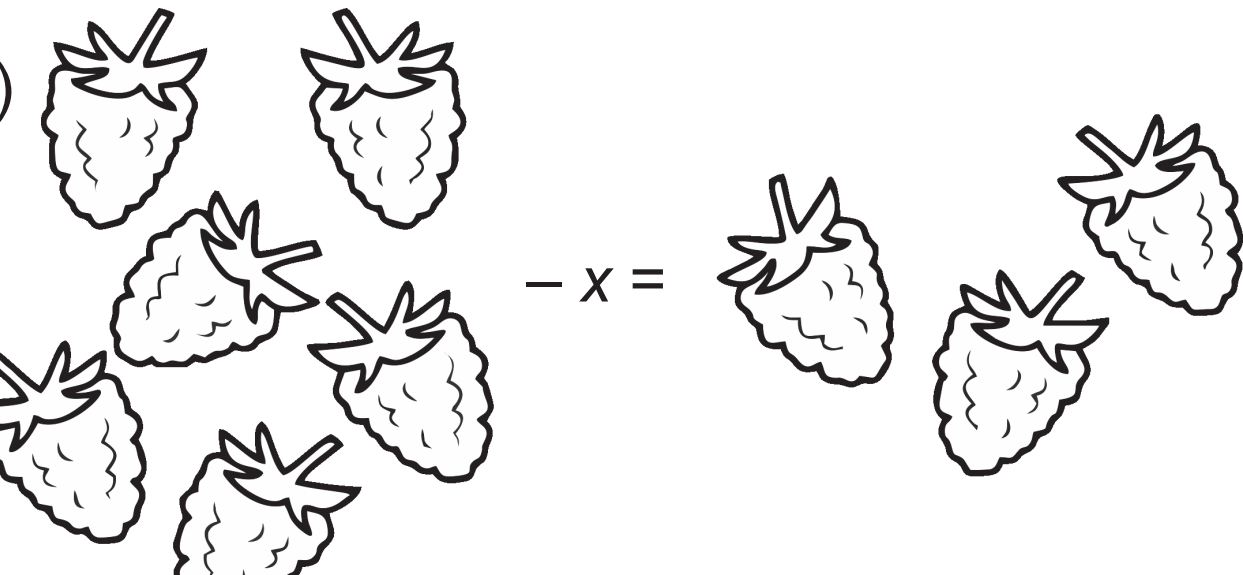
а)

— x =

x = _____

ә)

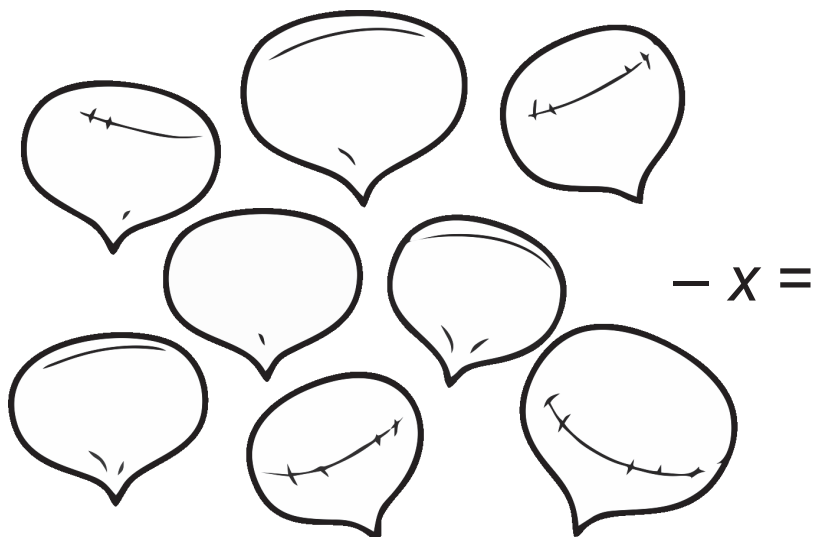

— x =

x = _____

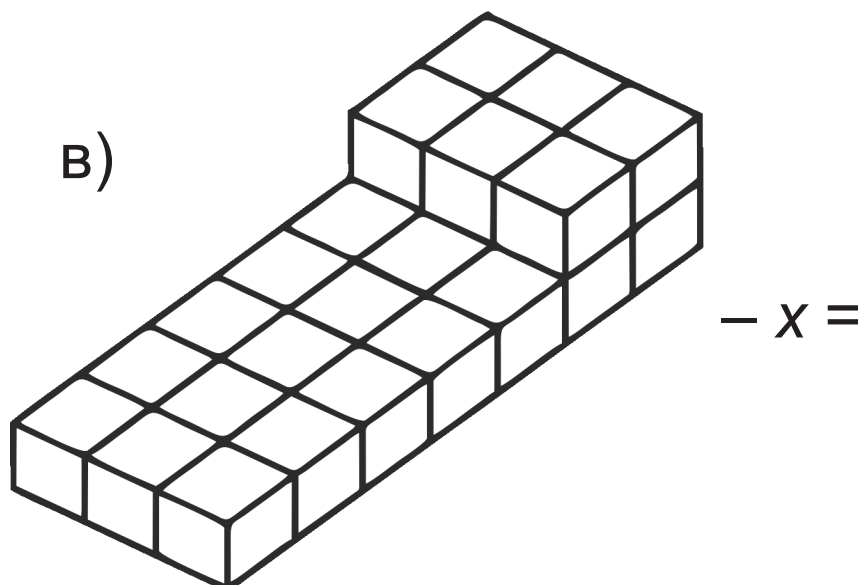
х әрпін қолданып теңдеу құрастыр.
х-тің мәні неге тең? Тауып көр.

б)

$x =$ _____

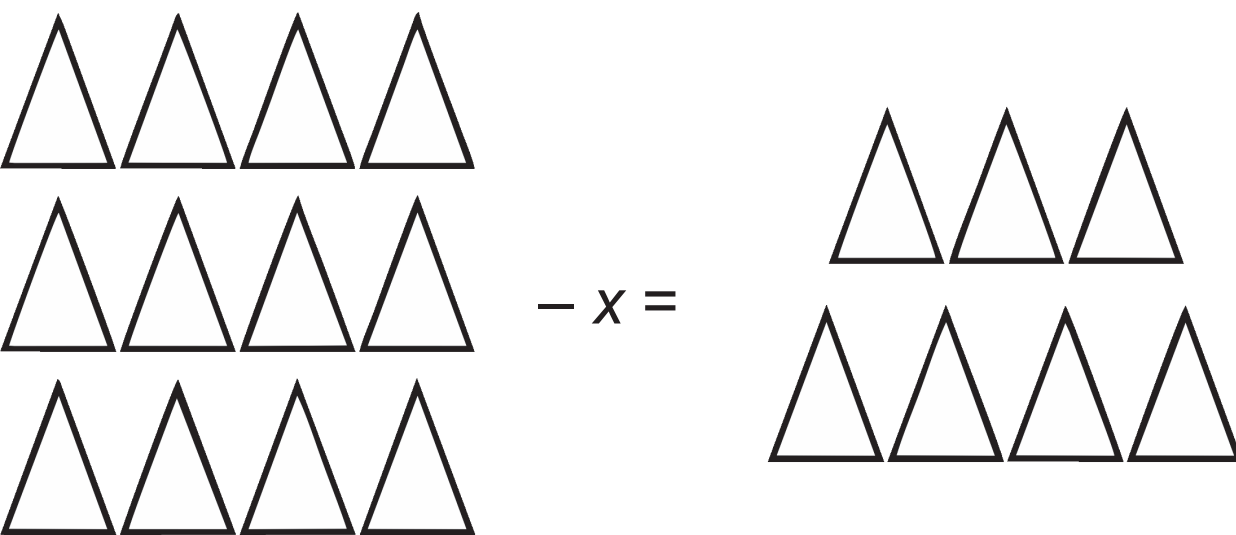
в)

$x =$ _____

х әрпін қолданып теңдеу құрастыр.
х-тің мәні неге тең? Тауып көр.

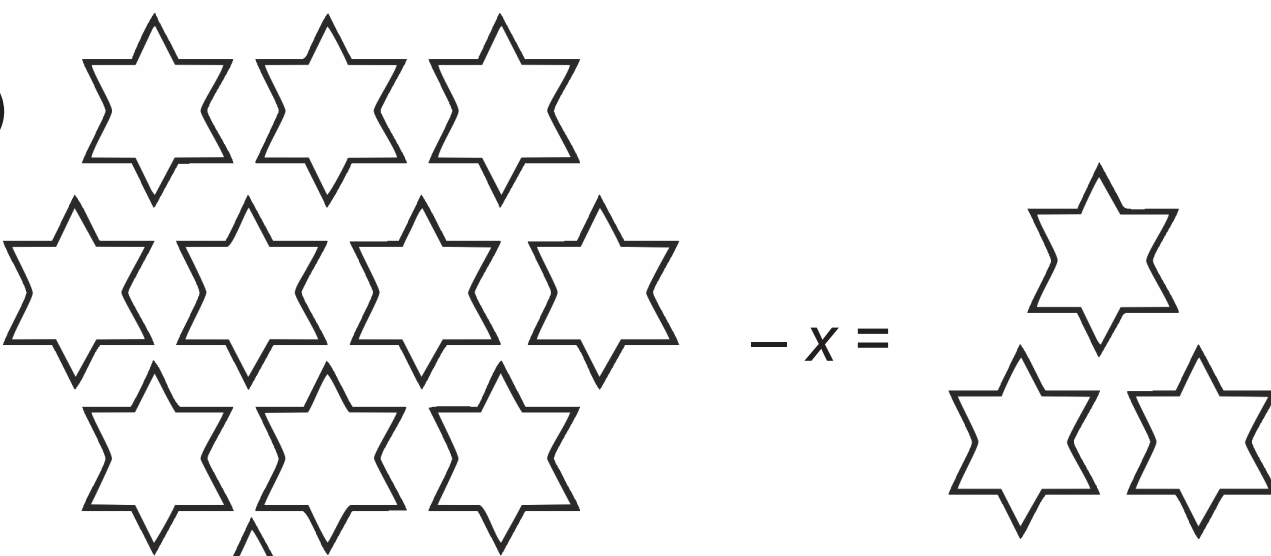
г)

$$12 - x = 7$$

$x =$ _____

ғ)

$$10 - x = 4$$

$x =$ _____

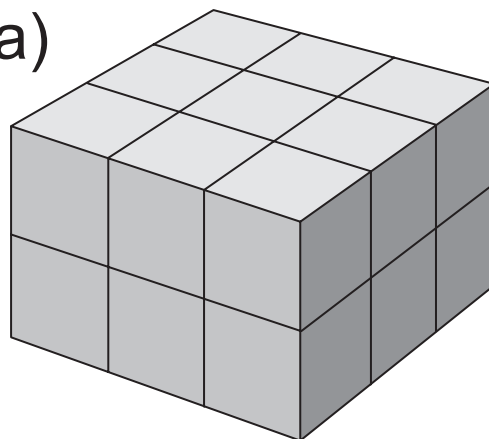
44-жұмыс парағы.

Қанша текше алынды?

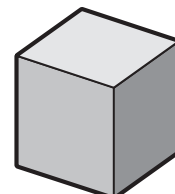
х-тің мәні неге тең?

Жаңа фигура шығу үшін неше текшені алып тастау керек? Сонша текшені салып көрсет.

а)

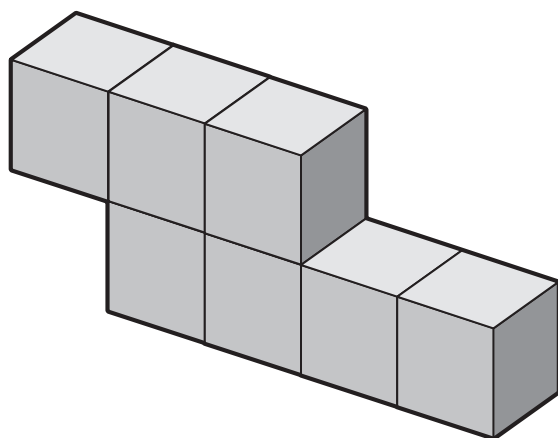

- X =

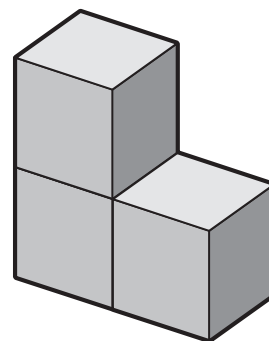

X = _____

ә)

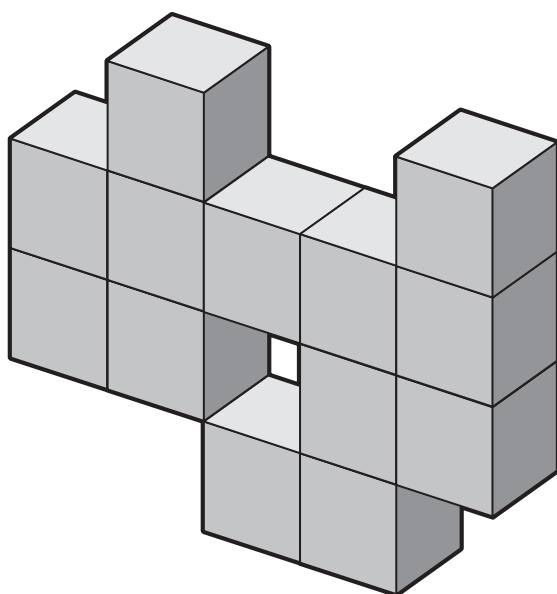

- X =

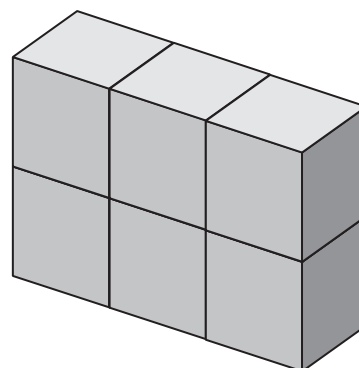

X = _____

б)

- X =

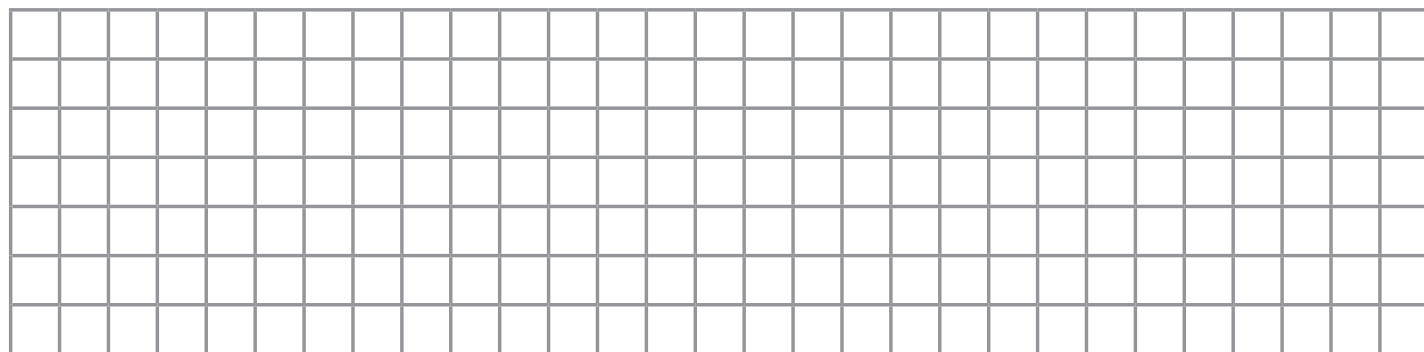
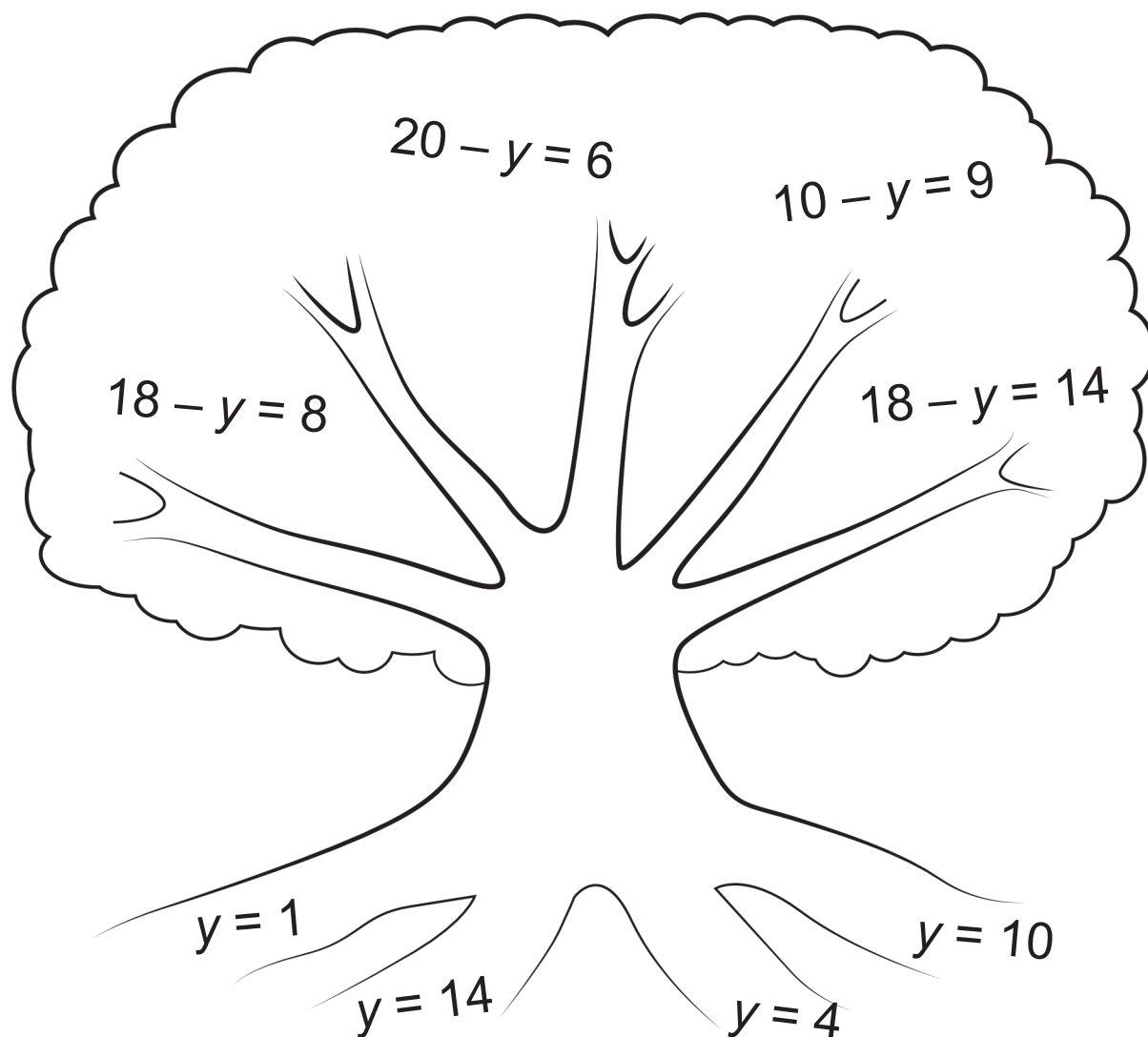
X = _____

45-жұмыс парағы.

Белгісіз азайтқышы бар теңдеуді шешу

Теңдеуді шеш.

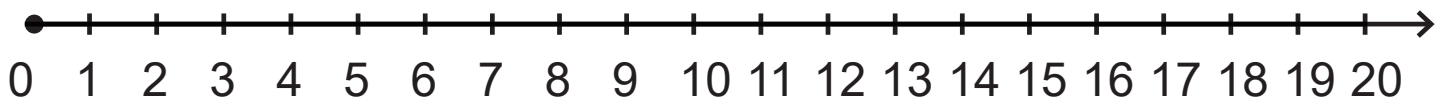
Теңдеуді оның жауабымен қос.

46-жұмыс парағы. Белгісіз азайтқышты тап

Сандық сәуленің көмегімен теңдеуді шеш.

$10 - x = 2$	$20 - y = 5$	$9 - x = 3$
$x = 10 - 2$	.	.
$x = 8$	.	.
$10 - 8 = 2$	.	.
$2 = 2$	.	.
$19 - y = 11$	$20 - x = 7$	$19 - y = 9$
.	.	.
.	.	.
.	.	.

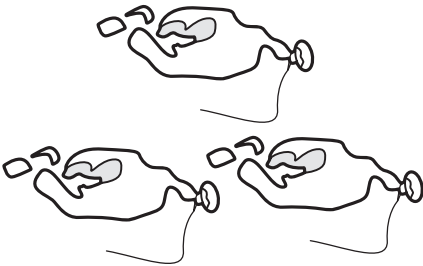
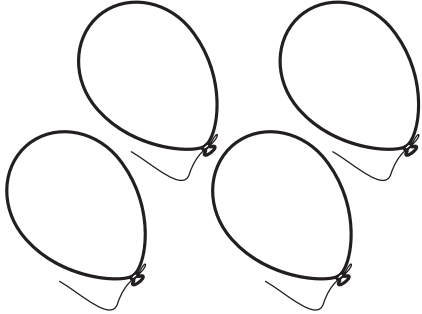

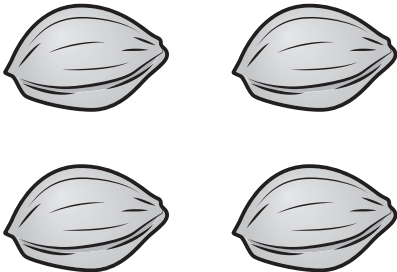
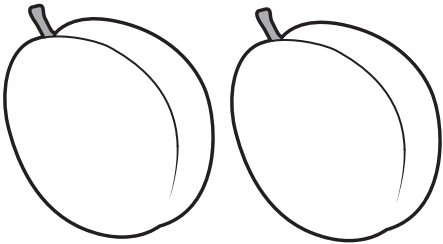
47-жұмыс парағы.

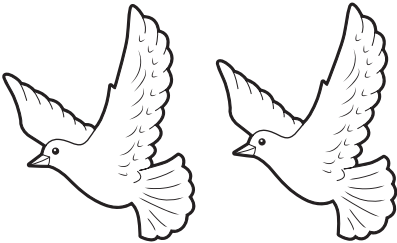
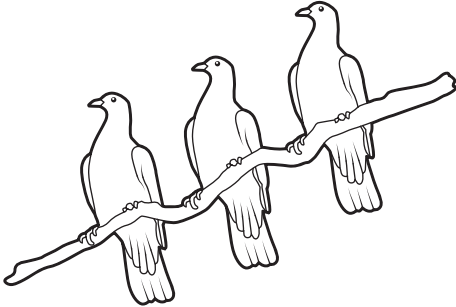
Белгісіз азайғышы бар теңдеу

Суреттерді аяқта.

Әрбір суретті бастапқы санына дәл келетіндей заттардың суретін салып аяқта.

Болғаны	Жарылғаны	Қалғаны
		

Болғаны	Желінгені	Қалғаны
		

Болғаны	Ұшқаны	Қалғаны
		

48-жұмыс парағы. Жұбын тап

Әрбір баскиімге сәйкес келетін шалманы таңда.

Оларды бір сызықпен қос. Шалмалардағы теңдеулерді шеш және жауаптарын баскиімге жаз.

$x = \square$

$x - 4 = 3$

$x = \square$

$x - 15 = 5$

$x = \square$

$x - 7 = 12$

$x = \square$

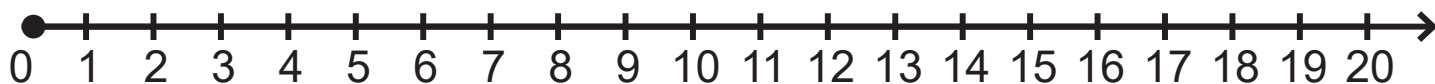
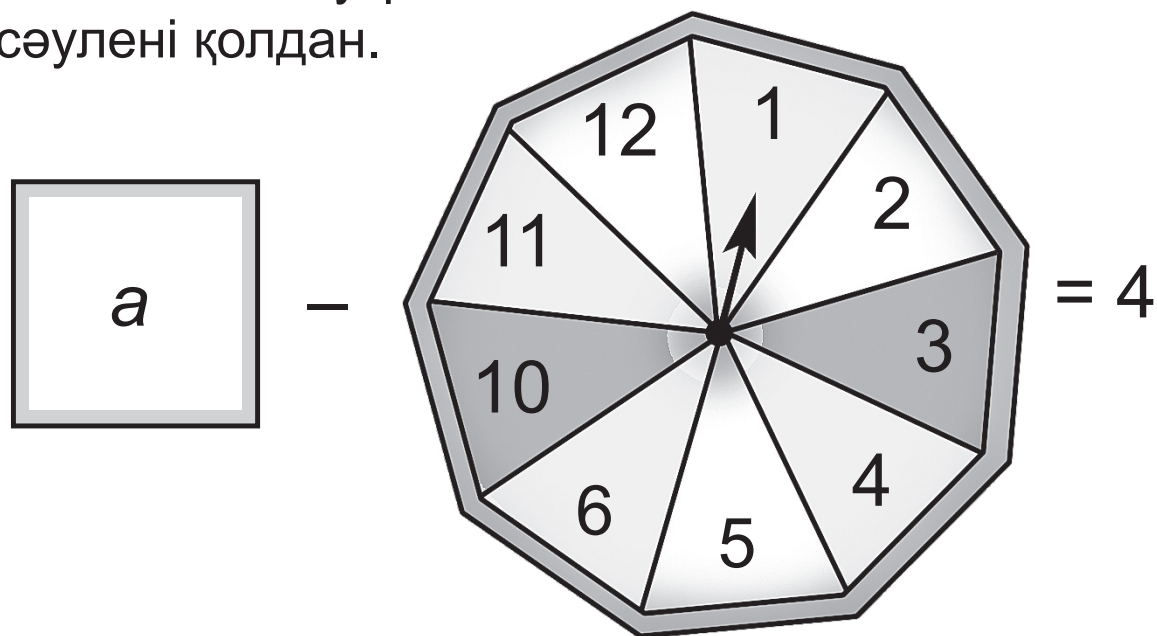
$x - 9 = 0$

$x - 70 = 30$

49-жұмыс парағы.

Белгісіз азайғышы бар теңдеуді шешу

Суреттегі тілді жылжытып, жаңа теңдеулер құрастыр.
Оларды шеш. Есептеу үшін сандық сәулені қолдан.

$a - 1 = 4$	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
$a = 4 + 1$	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
$a = 5$	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
$5 - 1 = 4$	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

50-жұмыс парағы. Белгісіз азайғышты тап

Сандық сәуленің көмегімен теңдеуді шеш.

x	-	2	=	6
---	---	---	---	---

$y - 5 = 15$

x	-	3	=	1	6
---	---	---	---	---	---

x	=	6	+	2
---	---	---	---	---

x	$=$	8
-----	-----	---

1

8	-	2	=	6
---	---	---	---	---

■

6	=	6
---	---	---

y	-	8	=	1	8
---	---	---	---	---	---

x	-	1	2	=	0
---	---	---	---	---	---

y	-	1	0	=	1	0
---	---	---	---	---	---	---

■

■

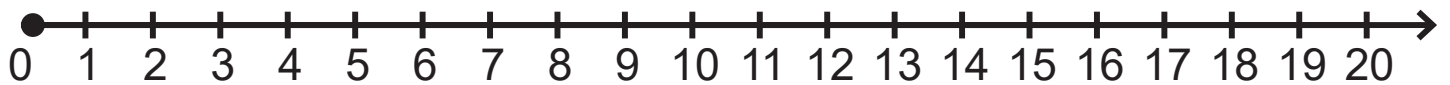
□

■

■

■

51-жұмыс парағы. Теңдеуді шешу

Әр балықшы қанша балық аулайды?

Балықтағы теңдеуді балықшылардың шелектерінде жазылған жауабымен бір сызық арқылы қос. Сәйкес келетін балық пен шелекті бірдей түспен боя.

7	5	8	6
қызыл	көк	сары	жасыл

19 - x = 12

18 - x = 13

x + 12 = 19

18 - x = 10

x - 8 = 0

x + 14 = 19

19 - x = 11

2 + x = 10

17 - x = 11

13 + x = 19

20 - x = 15

52-жұмыс парағы. Теңдеуде не белгісіз?

Парақшалар

Теңдеудегі белгісіз санның атауын анықта.

Сәйкес парақшаларды сызықпен қос.

БӨЛІК

БҮТІН

$$5 + x = 15$$

$$x - 4 = 10$$

$$18 - x = 11$$

$$x + 9 = 20$$

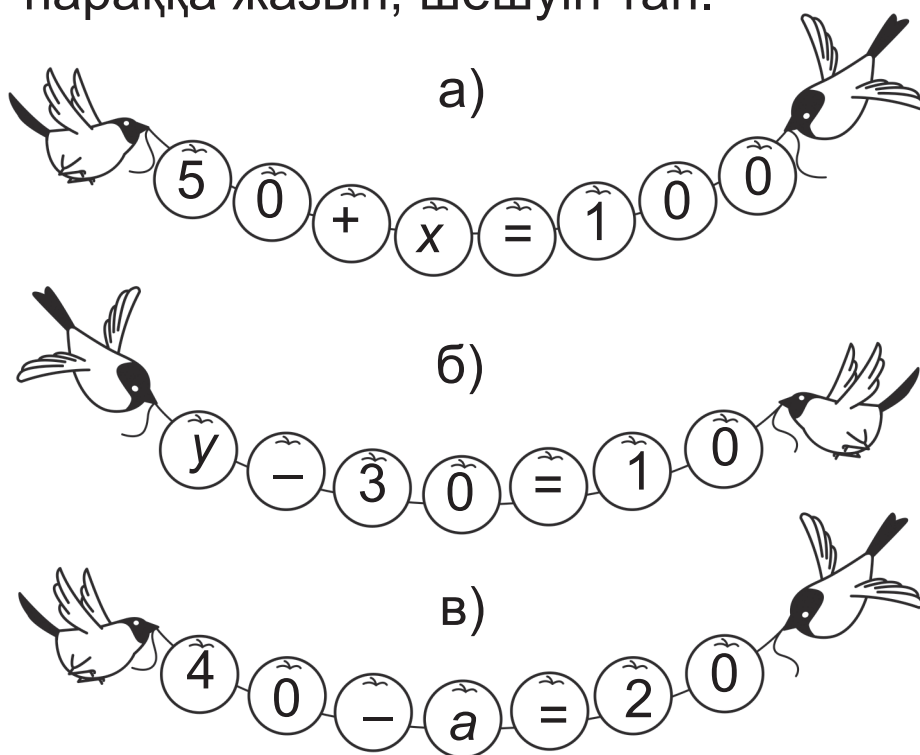
ҚОСЫЛҒЫШ

АЗАЙТҚЫШ

АЗАЙҒЫШ

Шетеннен жасалған моншақ

Шетен жемістерінде теңдеулер жазылған. Оларды оң жақтағы параққа жазып, шешуін тап.

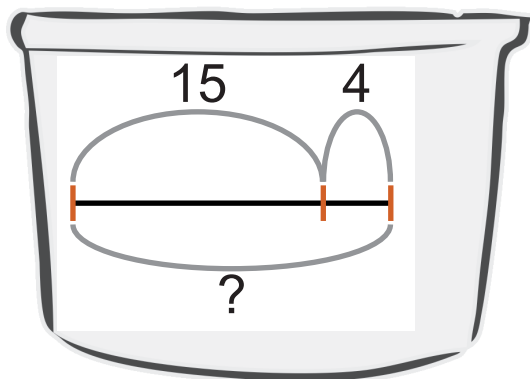
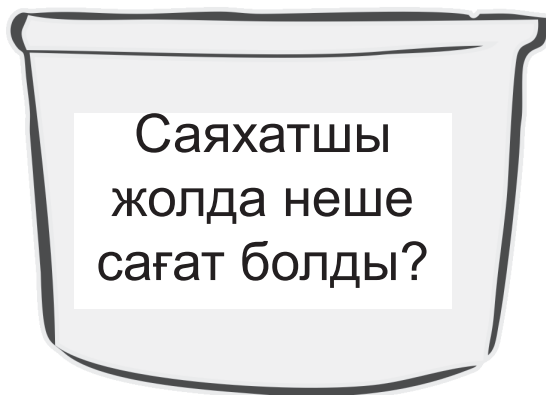
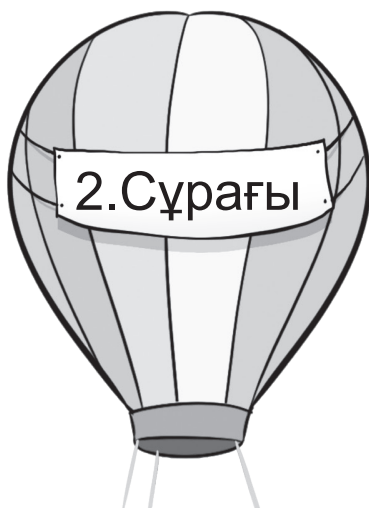

а)	5	0	+	x	=	1	0	0
	...	=		-				
	...	=						
б)	.							
	.							
	.							
в)	.							
	.							
	.							

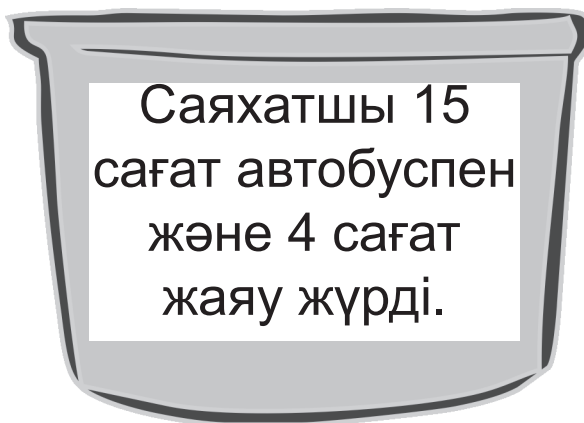
53-жұмыс парағы. Есеп дегеніміз не?

Есепті құрастыр.

Есептің бөліктерін сәйкес келетін атауларымен сызық арқылы жалғастыр. Есепті шығар. Жауабын жаз.

$$15 + 4 = \text{---} (\text{сағ})$$

54-жұмыс парағы. Есептің бөліктері

Лабиринттен өтіп көр.

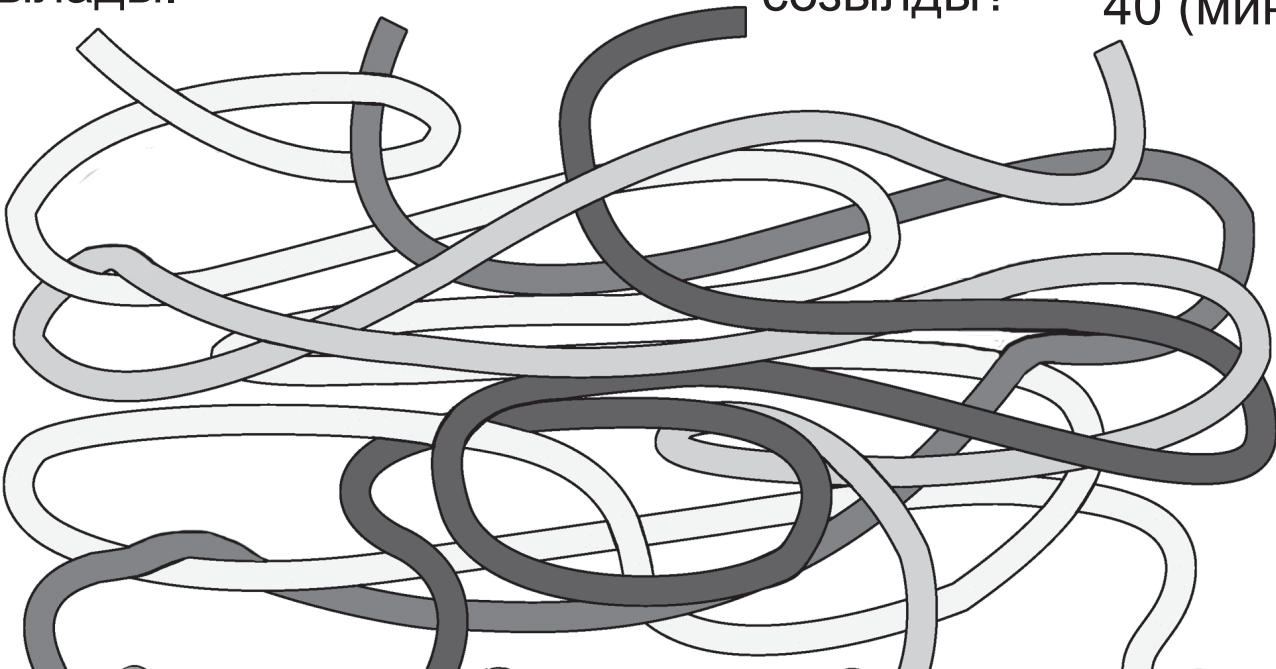
Оқушылардың әр жұбы есепті шығарудың қай кезеңінде отыр? Әр суреттің астына тиісті кезеңнің атауын жаз.

Сабақ 40 минутқа созылады.

Оқушылар сабақта 30 минут есеп және 10 минут мысалдар шығарды.

Сабақ неше минутқа созылды?

$30 + 10 = 40$ (мин)

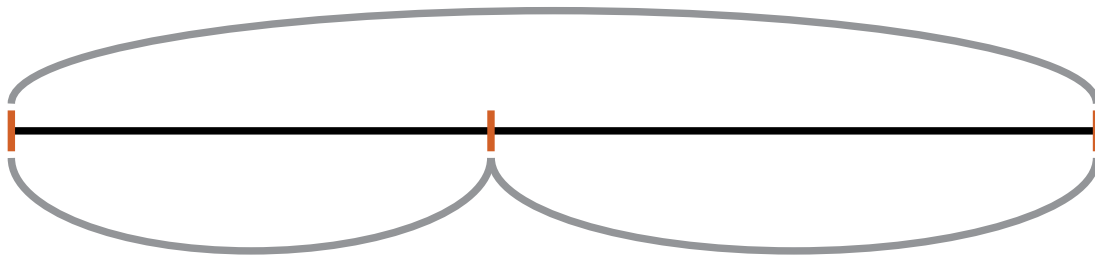
55-жұмыс парағы.

Есептің графикалық моделі

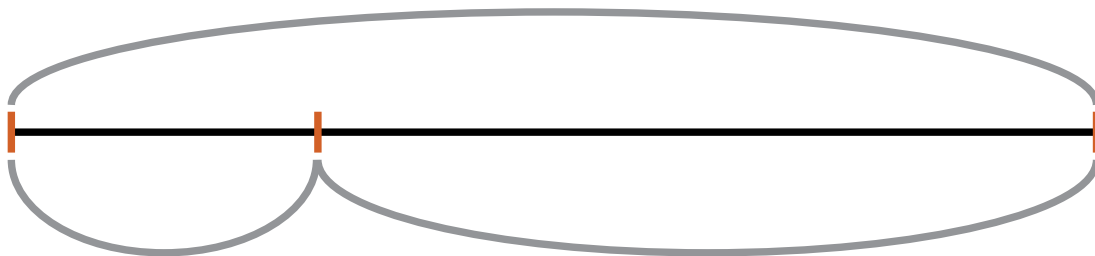
Мәшинелер

Сызбаға сандарды жаз.

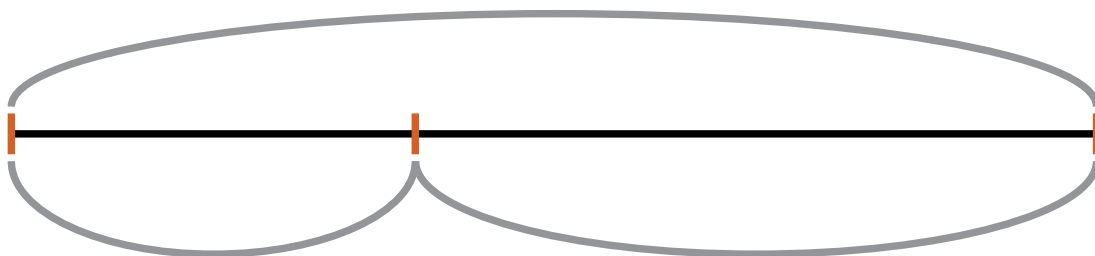
- А. Ерланның 4 жеңіл және 5 жүк мәшинесі бар.
Ерланның барлығы неше мәшинесі бар?

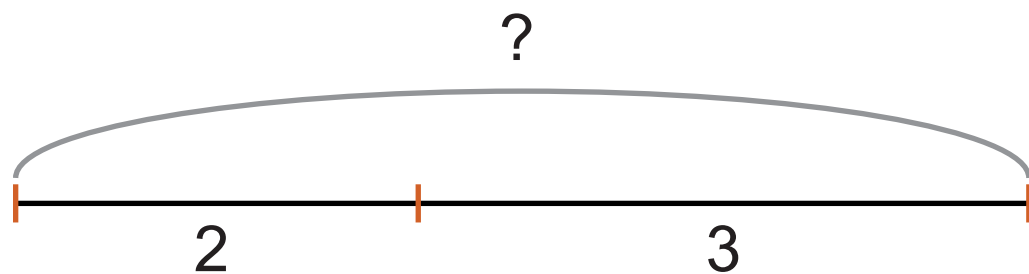
- Ә. Нұрәлінің 14 жүк мәшинесі және 13 жеңіл мәшинесі бар. Нұрәліде барлығы қанша мәшине бар?

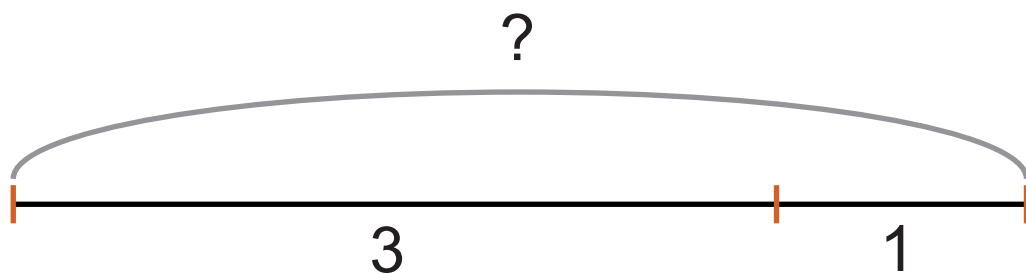
- Б. Әселдің 6 ертегі кітабы, ал Арайдың 10 кітабы бар. Қыздарда барлығы неше ертегі кітабы бар?

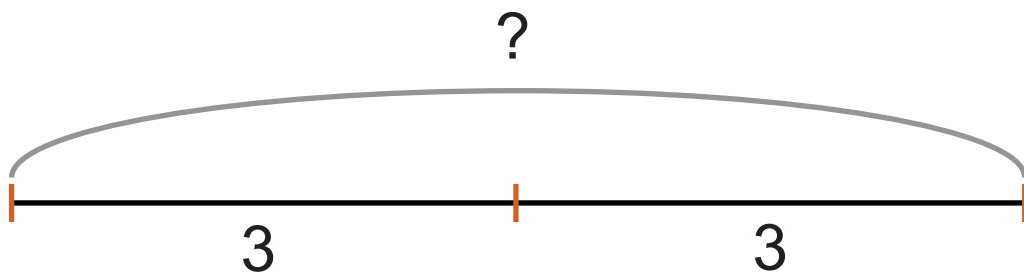
Сызбалар мен теңдіктерді сызықтар арқылы қос.

$$\square\square\square + \bigcirc\bigcirc\bigcirc = \square\square\square\bigcirc\bigcirc\bigcirc$$

$$\square\square\square + \square\square = \square\square\square\square\square$$

$$\triangle\triangle\triangle + \triangle = \triangle\triangle\triangle\triangle$$

56-жұмыс парағы.

Сызба бойынша есепті шығару

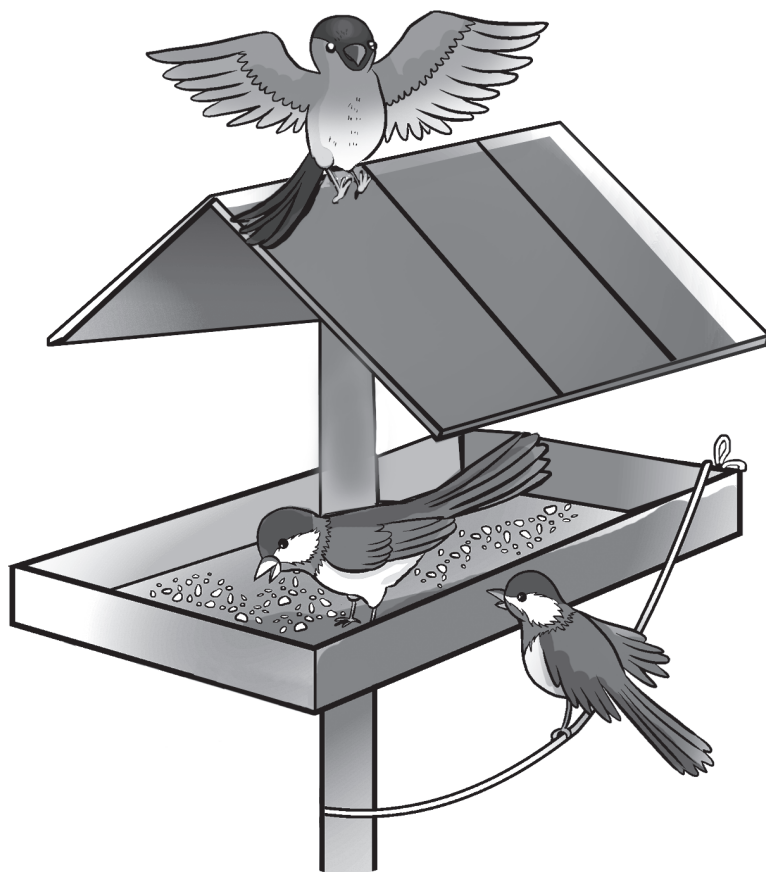
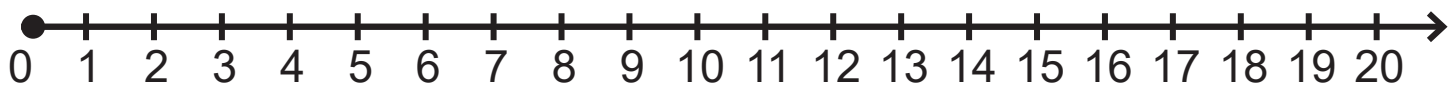
Жемсалғыш

Есептің мәтінін оқы.

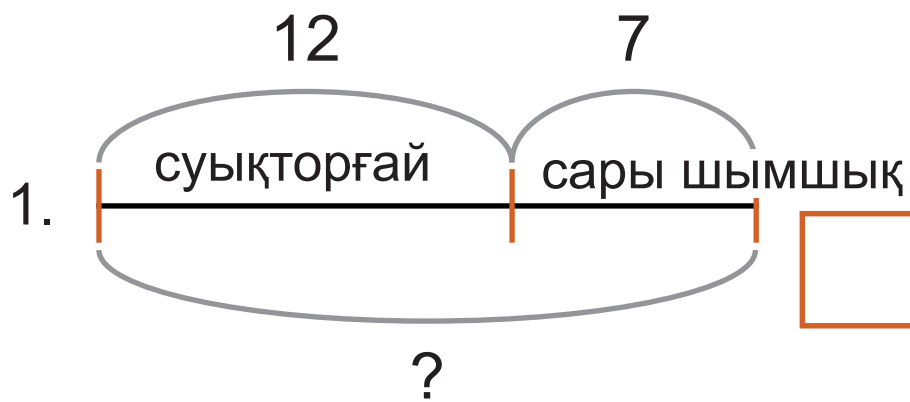
Есептің шартының астын қызыл түспен, ал сұрағын жасыл түспен сыз.

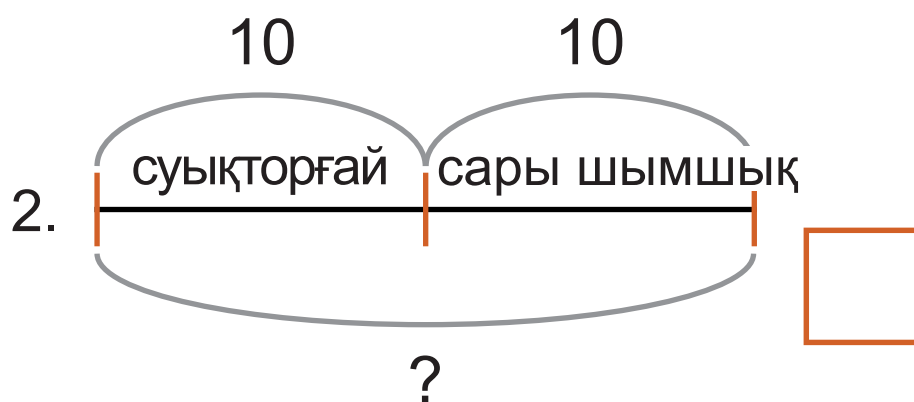
Қай сызба саған есепті шығаруыңа көмек болатынын анықта. Таңдаған сызбаға «3» белгісін қой.

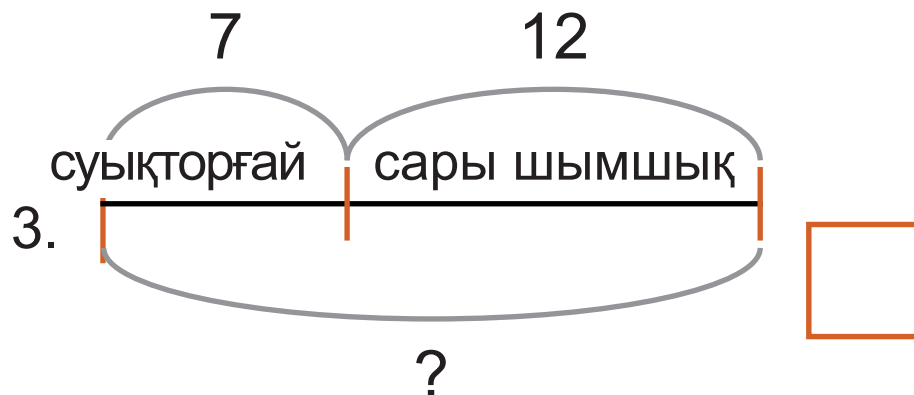
Есепті шығарып, жауабын жаз. Қажет болса, сандық сәулені пайдалан.

Жемсалғышқа
7 суықторғай және
12 сарышымшық
ұшып келді. Барлығы
қанша құс ұшып
келді?

Шешуі: _____

Жауабы: _____

Бұл есепті тағы қалай шығаруға болады?

Есептің шешуінің екінші тәсілін жаз.

Шешуі: _____

Қай тәсілмен шығару ыңғайлы болды? Неге?

57-жұмыс парағы.

Қосу амалына берілген есептер

Қысқа арналған қор

Есепті оқы. Оны шығару үшін сызба құрастыр. Шешуі мен жауабын жаз.

Тиін қысқа арнап 12 емен жаңғағы мен 7 жержаңғақ жинады. Тиін барлығы қанша жаңғақ жинады?

Қысқаша жазылуы:

Сызба:

Емен жаңғағы - 12 ж. $\rangle$? ж.
Жержаңғақ - 7 ж.

Шешуі:

Жауабы:

58-жұмыс парағы. Қысқы есептер

Орман шетінде

Есепті оқы. Оны шығару үшін сызбаны құр. Шешуі мен жауабын жаз.

Орман шетінде 11 көжек отырды.
Оларға тағы 5 көжек қосылды.
Енді барлығы қанша көжек болды?

Қысқаша жазылуы:

A large, empty grid of 10 columns and 10 rows, intended for drawing a picture.

Сызба:

[illegible]

Шешуї:

Жауабы:

59-жұмыс парағы.

Азайту амалына берілген есептер

Болаттың қамқорлығы

Есепті оқы. Оны шығару үшін сызба құр.

Шешуі мен жауабын жаз.

Бір күні үй маңына бір суықторғай ұшып келді. Ол аяғынан жарақаттанған екен. Болат оны 20 күн күтіп бақты. Құс 7 күн тарымен қоректенді. Қалған күндері бидаймен қоректенді. Суықторғай неше күн бидаймен қоректенді?

Қысқаша жазылуы:

Дән - 7 к
Жеміс - ? $\rangle$ 20 к

Сызба:

Шешуі:

Жауабы:

60-жұмыс парағы. Суықторғайдың саяхаты

Саяхатшы суықторғай

Есепті оқы. Оны шығару үшін сызба құр.
Шешуі мен жауабын жаз.

Тынымсыз суықторғай
саяхаттауды ұнатады.
Ол біздің өлкемізде 90
күн болды. Оның 20 күнін
ауылда өткізді. Ал қалған
күндерін қалада өткізді.
Суықторғай қалада қанша
күн болды?

Қысқаша жазылуы:

[illegible]

Сызба:

[illegible]

Шешуі:

[illegible]

Жауабы:

[illegible]

61-жұмыс парағы. Кері есептер

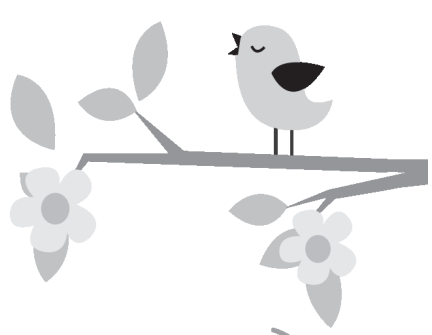
Көктемгі бақ

Есепті оқы. Берілген есепке кері есепті тап.

Оларды негізгі есеппен сызықтар арқылы қос.

Көктемде баққа 12 алма ағашының және 5 өрік ағашының көшеттері отырғызылды. Көктемде баққа неше алма ағашы мен өрік ағашының көшеттері отырғызылды?

А. Көктемде баққа 17 алма ағашы мен өрік ағашының көшеті отырғызылды. Оның 12 көшеті алма ағашының, қалғаны өрік ағашының көшеті. Баққа өрік ағашының неше көшеті отырғызылды?

Ә. Көктемде баққа 20 құс ұшып келді. Оның 12-і қараторғай, қалғаны – бұлбұл. Көктемде баққа неше бұлбұл ұшып келді?

Б. Көктемде баққа 12 алма ағашының және 17 өрік ағашының көшеті отырғызылды. Көктемде баққа барлығы неше көшет отырғызылды?

В. Көктемде баққа 17 алма ағашы мен өрік ағашының көшеті отырғызылды. Оның бірнешеуі алма ағашының көшеті және 5-уі өрік ағашының көшеті. Баққа неше алма ағашының көшеті отырғызылды?

62-жұмыс парағы. Есеп құрастыр

Жыл құстары

Есепті оқы. Сызбаны сызып, есепті шығар. Берілген есепке 2 кері есеп құрастыр. Оларды шығар.

Көктемде оңтүстіктен 20 қарлығаш пен 30 көкек ұшып келді. Оңтүстіктен барлығы неше жыл құсы ұшып келді?

Сызба: _____

Шешуі: _____

Жауабы: _____

Кері есептің қысқаша жазылуы:

Сызба: _____

Шешуі: _____

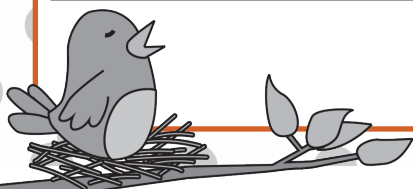
Жауабы: _____

Кері есептің қысқаша жазылуы:

Сызба: _____

Шешуі: _____

Жауабы: _____

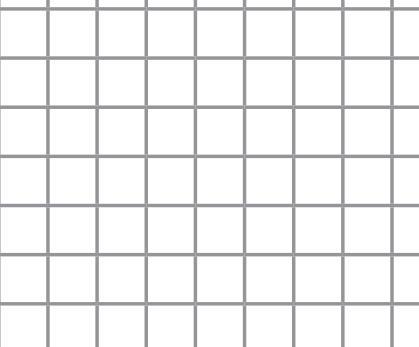

63-жұмыс парағы. Кері есептерді шығару

Кері есепті тап. Есептің шартын оқы және оны шығар.
Есепті сан мәндермен толықтырып, кері есеп құрастыр.
Кері есептің шешуі мен жауабын жаз.

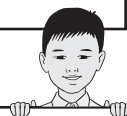

1. Самат марка жинап жүр. Оның топтамасында спорт түрлері бейнеленген 27 марка, жануарлар бейнесі бейнеленген 8 марка бар. Саматтың топтамасында барлығы неше марка бар?

2. Самат марка жинап жүр. Оның топтамасында барлығы ____ марка бар. Оның ____ -де спорт түрлері, қалғанында жануарлар бейнесі бейнеленген. Қанша маркада жануарлар бейнеленген?

A blank 10x10 grid of squares, intended for drawing a picture.

3. Самат марка жинап жүр. Оның топтамасында ____ марка бар. Оның ____ -да жануарлар, ал қалғанында спорт түрлері бейнеленген. Қанша маркада спорт түрлері бейнеленген?

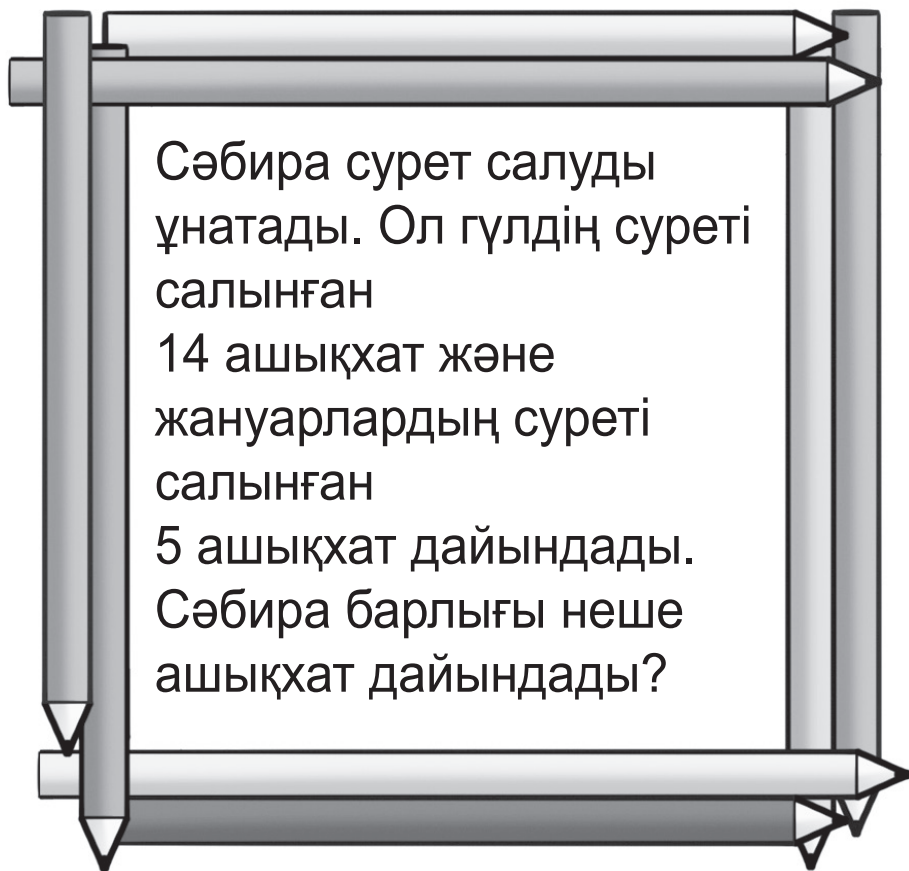
A blank 10x10 grid of squares, intended for drawing a picture.

64-жұмыс парағы. Кері есеп құрастыр

Сәбираның сүйікті ісі

Есепті оқы. Оны шығару үшін сызба құрастыр.
Қойындәптердің бетіне шешуі мен жауабын жаз.
Берілген есепке кері есептер құрастыр. Оларды
шығар. Сенде неше есеп шықты?

Шарты

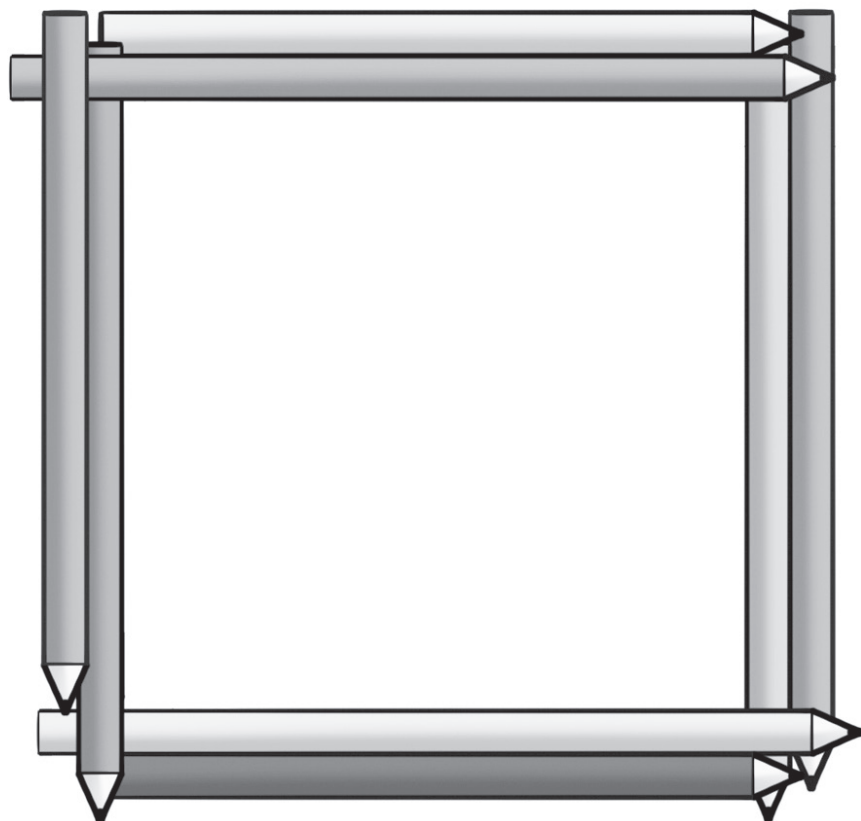

Сызба:

Шешуі:

Жауабы:

Шарты

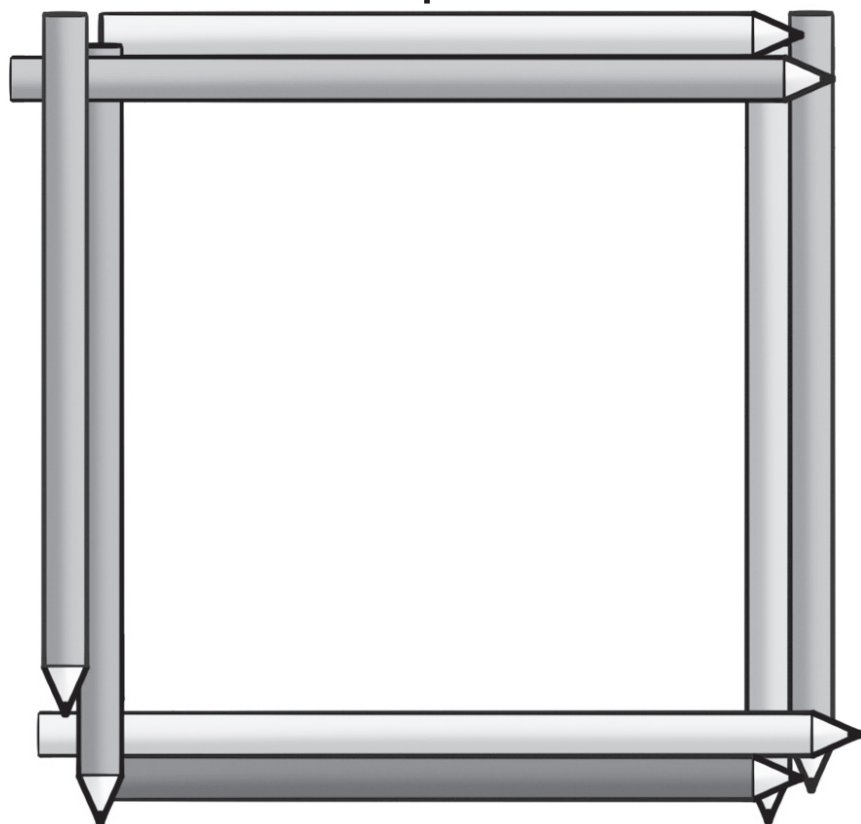

Сызба:

Шешуі:

Жауабы:

Шарты

Сызба:

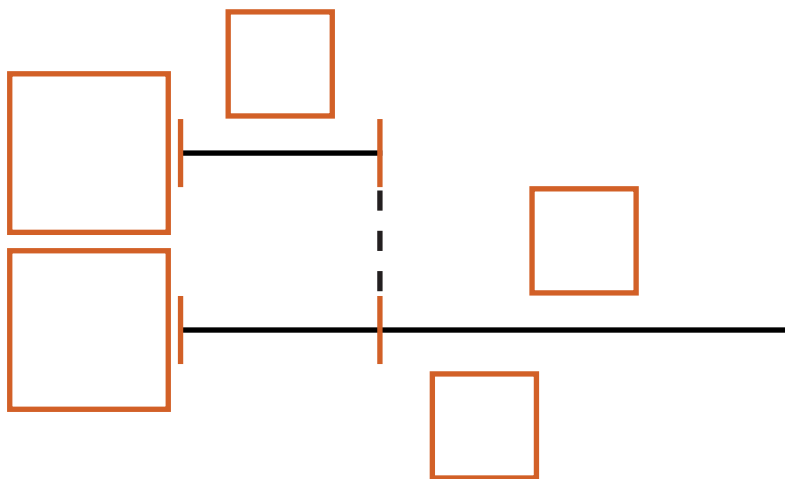
Шешуі:

Жауабы:

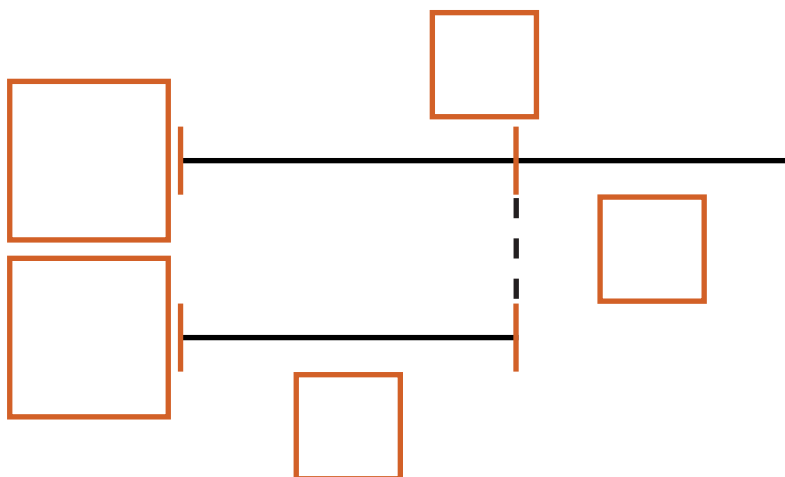
65-жұмыс парағы. Санды бірнеше бірлікке арттыруға және кемітуге арналған есептер

Сызбаны толықтыр және есепті шығар.

А. Автобуста 3 ұл бала және олардан 6-уы артық қыз бала отырды. Автобуста неше қыз бала отырды?

Ә. Ләззат орманнан 9 бүршік және одан 5-еуі кем емен жаңғағын жинады. Ләззат қанша емен жаңғағын жинады?

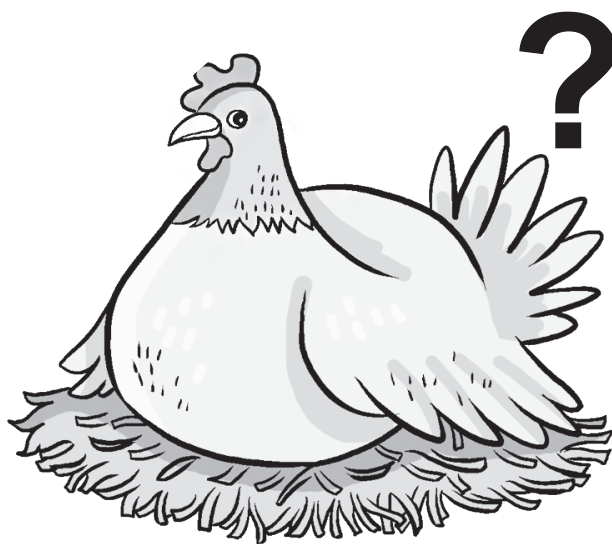
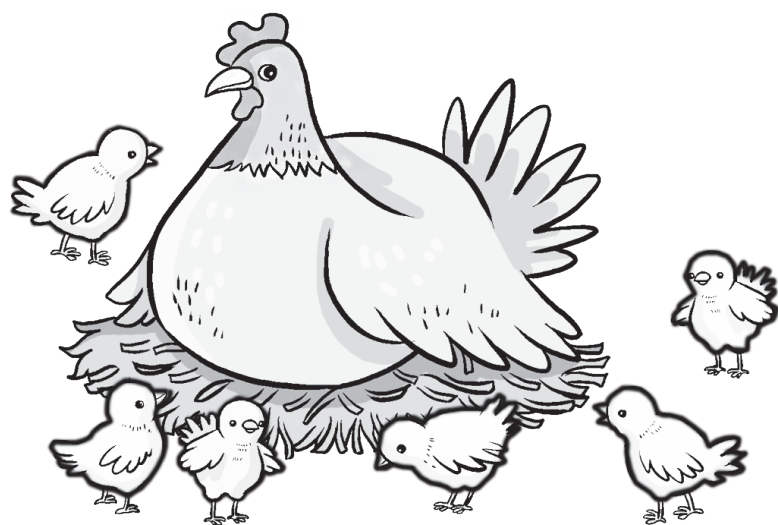
Есептің шешуін тап.

Сурет пен есептің шешуін сызықпен қос.

2-ге артық

$$6 - 2 = 4$$

2-ге кем

$$4 + 2 = 6$$

66-жұмыс парағы. Есептерді шығар

Кері есептер. Берілген есепке кері есеп құрастыр.

Әшім мектепке бара
жатқанда тұрақта тұрған
5 машинаны, ал үйге
қайтқан кезде одан 3-ке
артық мәшинені байқады.
Әшім үйге қайтқан
кезде қанша мәшинені
байқады?

Әшім мектепке бара
жатқанда тұрақтан
_____ мәшине бай-
қады, ал кері қайтқанда
_____ мәшинені байқа-
ды. Әшім қайтар жолда
қанша мәшинені байқа-
ды?

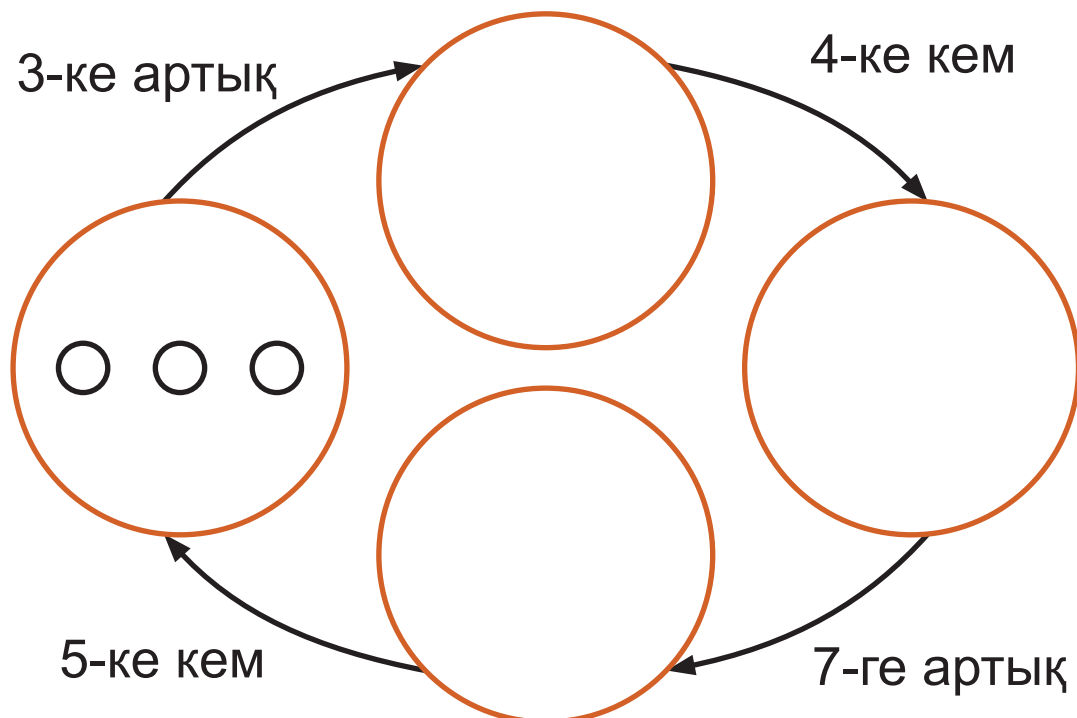
Осы есептерді шығар.

Жауабы: _____

Жауабы: _____

Тізбекті шеш.

Қанша дөңгелек салу керек?

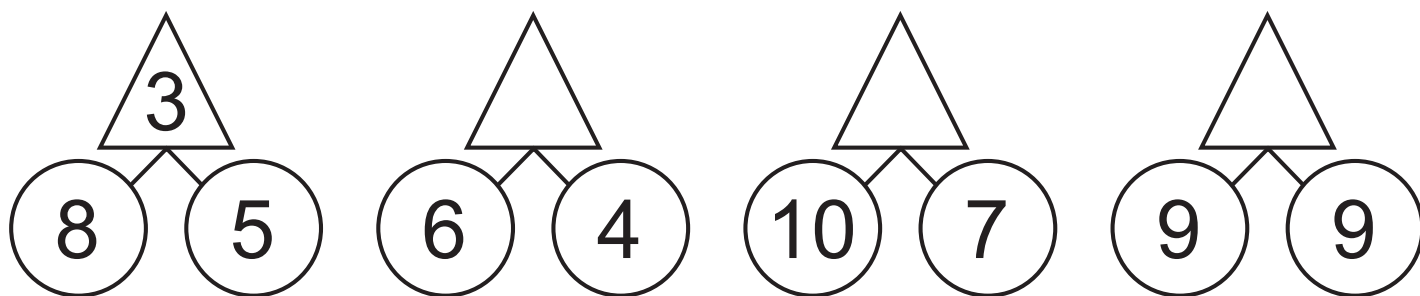

67-жұмыс парағы.

Айырмалық салыстыруға арналған есептер

Фигурадағы сандар

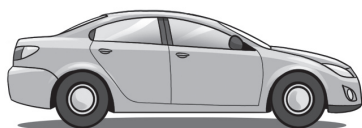
Үшбұрыштың ішіне қажетті санды қой.

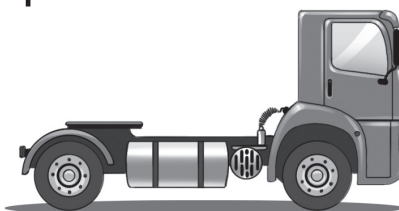
Мәшинелер.

Сызбаны толықтыр. Есепті шығар.

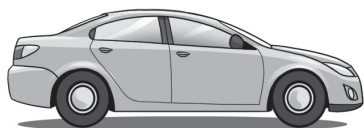
Жолда 8

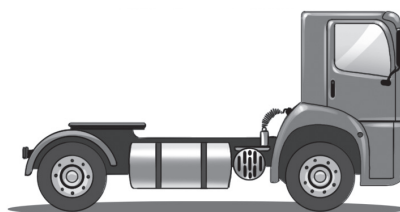
және 2

мәшине-
сі келе
жатыр.

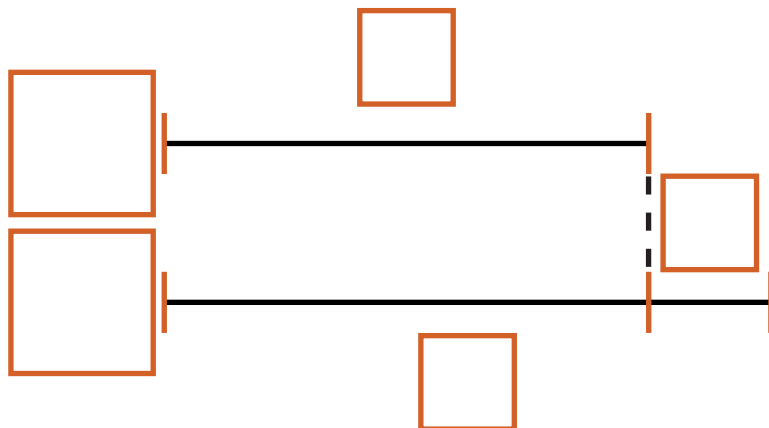

мәшине

мәшинесі-
нен қаншаға
артық?

Жауабы:

Үш дос.

Сұрақтарға жауап бер.

Жауаптарды жаз.

1. Данияр Арманнан неше жас үлкен?

_____ жас үлкен

2. Арман Сәкеннен неше жас кіші? _____

жас кіші

3. Сәкен Даниярдан неше жас үлкен?

_____ жас үлкен

5 жас

Арман

7 жас

Данияр

10 жас

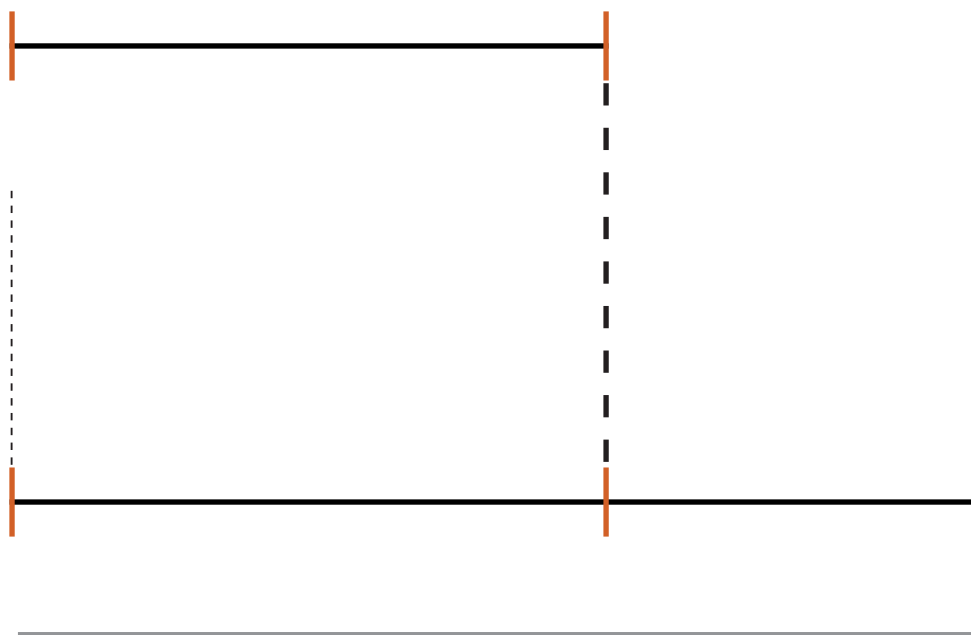
Сәкен

68-жұмыс парағы. Салыстыр және шығар

Бақбақ пен қырмызыгүл

Сызбаны құрастырып, есепті шығар.

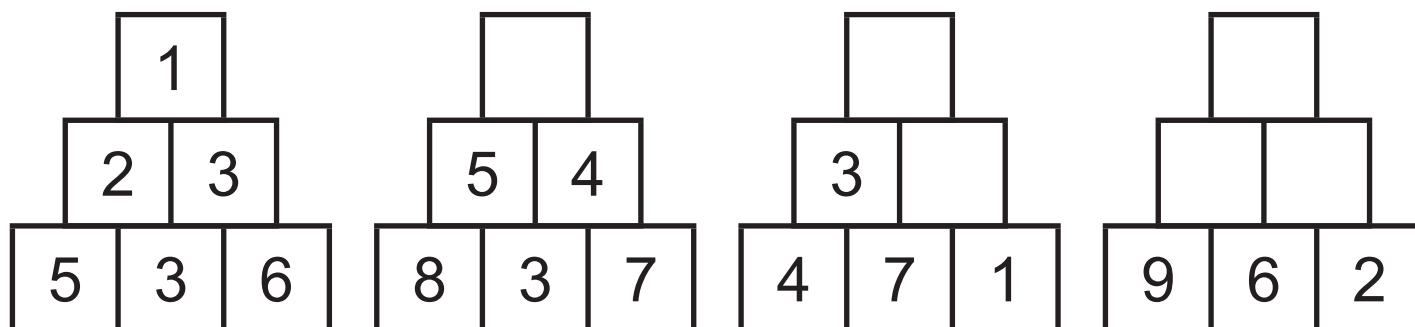
Бақбақ таңғы сағат 6-да, ал қырмызыгүл сағат 9-да ашылады. Бақбақ қырмызыгүлден қанша сағат ерте ашылады?

Жауабы: _____

Жоғалған сандар

Түсіп қалған сандарды қой.

69-жұмыс парағы.

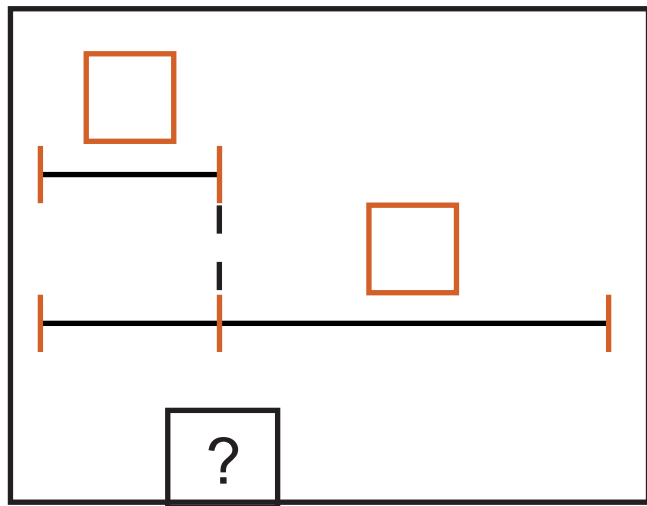
Әртүрлі есептерді шығару

Жұбын тап.

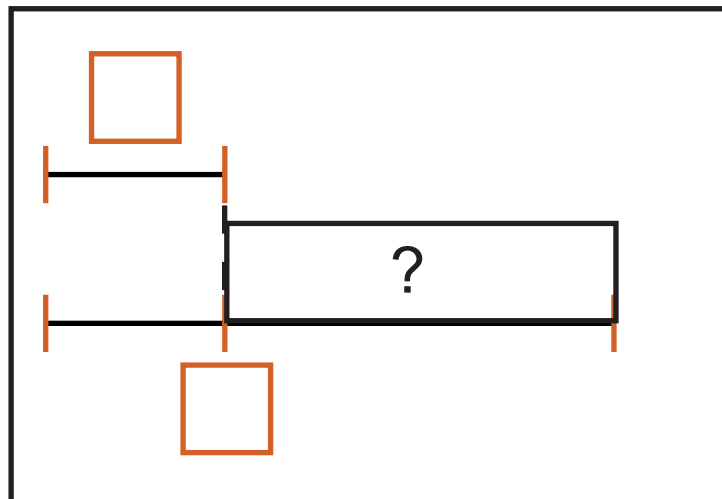
Есепті тиісті сызбамен сәйкестендіріп қос.

Сызбаны жетіспейтін мәліметтермен толықтыр.

Бірінші құмырада 5 гүл бар, ал екіншісінде одан 4 гүл артық. Екінші құмырада неше гүл бар?

Омарда 6, ал Болатта 10 түрлі түсті қарындаш бар. Омардың қарындашы Болаттың қарындашынан қаншаға кем?

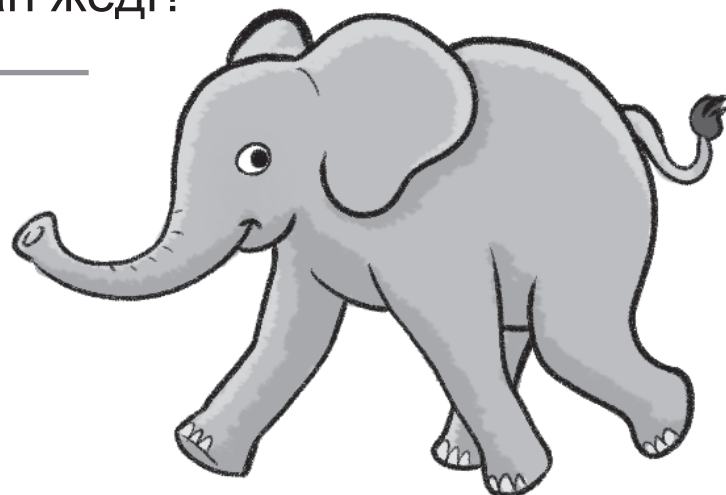

Хайуанаттар бағында

Хайуанаттар бағындағы аңдар саған арнап есептер дайындады. Оларды шығарып, жауаптарын жаз.

А. Маймыл 9 банан үзіп алды. Ол 6 бананды өзі жеді, қалғанын пілдің баласына берді. Пілдің баласы неше банан жеді?

Жауабы: _____

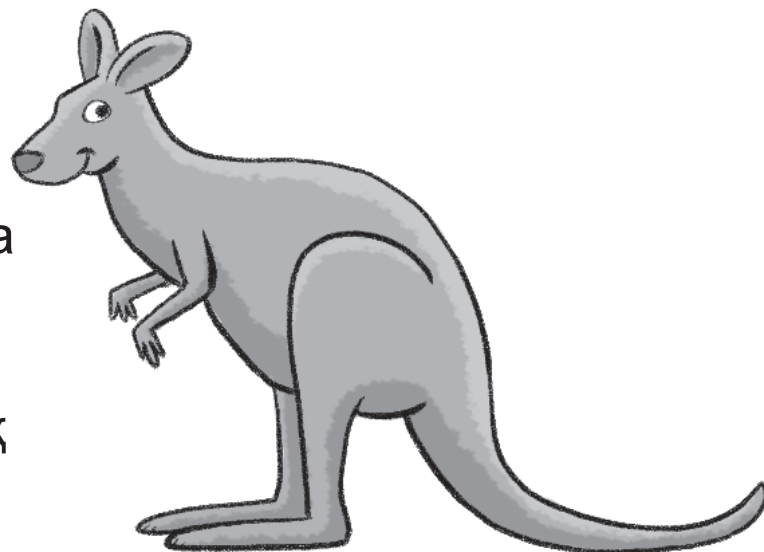

Ә. Тотықұс алдымен 5 сөз, содан кейін тағы 4 сөз жаттап алды. Тотықұс барлығы қанша сөз жаттап алды?

Жауабы: _____

Б. Кенгуру жаттығу кезінде биіктікке 8 рет, ұзындыққа 6 рет секірді. Кенгуру ұзындыққа қарағанда биіктікке қанша рет артық секірді?

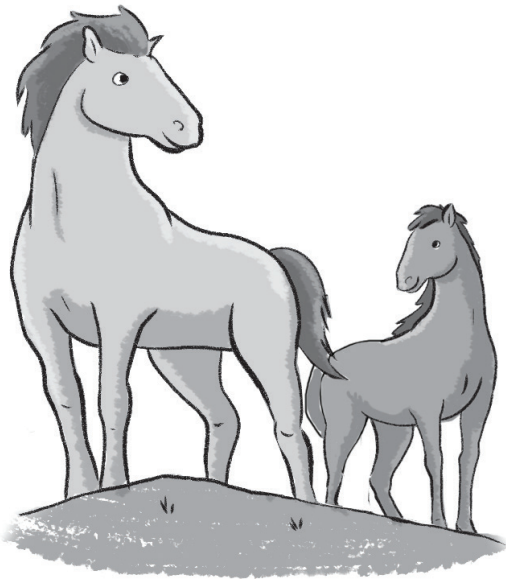
Жауабы: _____

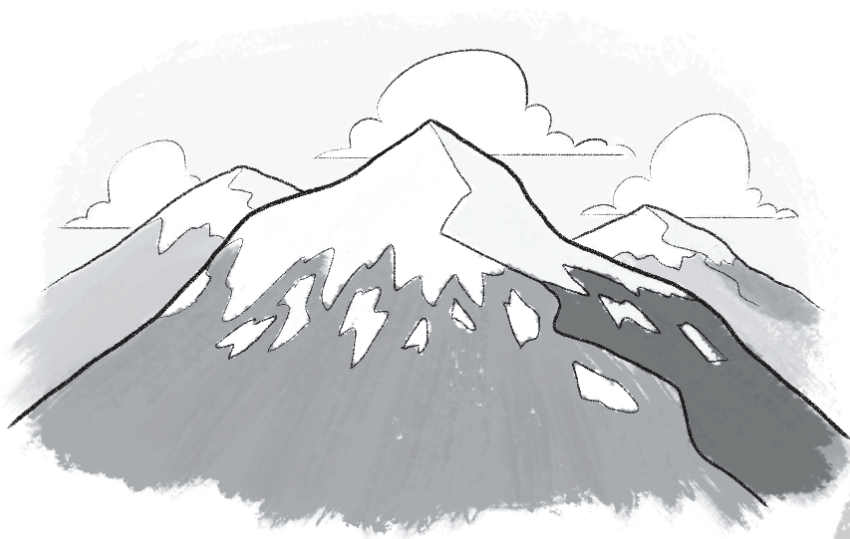
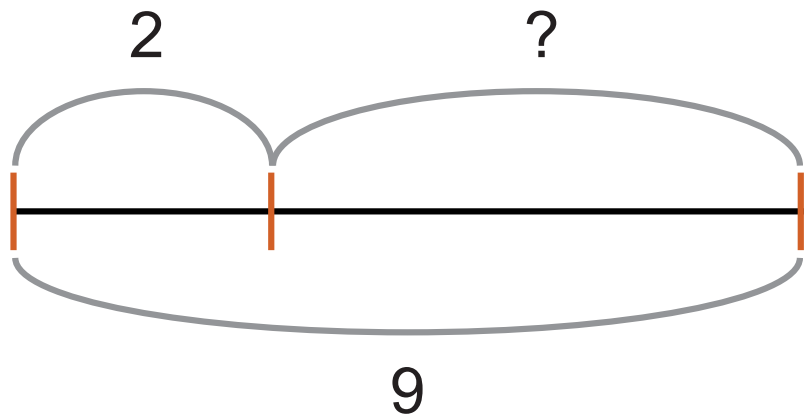
70-жұмыс парағы. Ойна да ойла

Үйірге апаратын жол

Құлынға үйіріне жетуге көмектес. Сен қанша есеп шығарсаң, сонша тағаны айналдыра қоршап сыз.

Сызба бойынша есеп құрастыр.

Есепке арнап сұрақ құрастыр және оны жаз. Алаңқайда 5 ақ саңырауқұлақ және 5 қозықұйрық өсіп тұр.

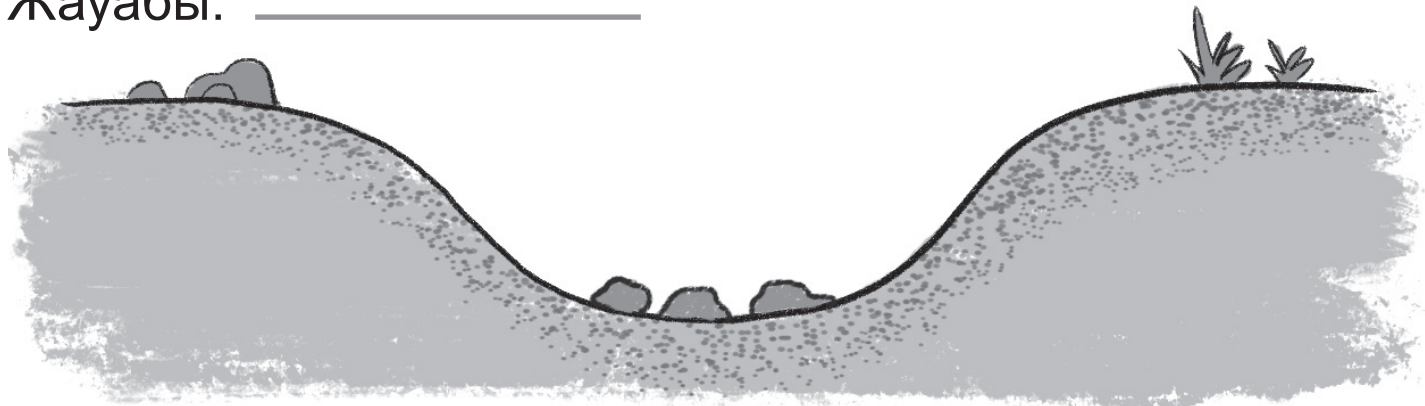

Есепті шығар.

Шұңқырдың түбінде 3 тас, ал үстінде 7 тас жатыр.

Шұңқырда жатқан тастардың жоғарыдағы тастардан нешеуі кем?

Жауабы: _____

Есепті толықтыр және оны шығар.

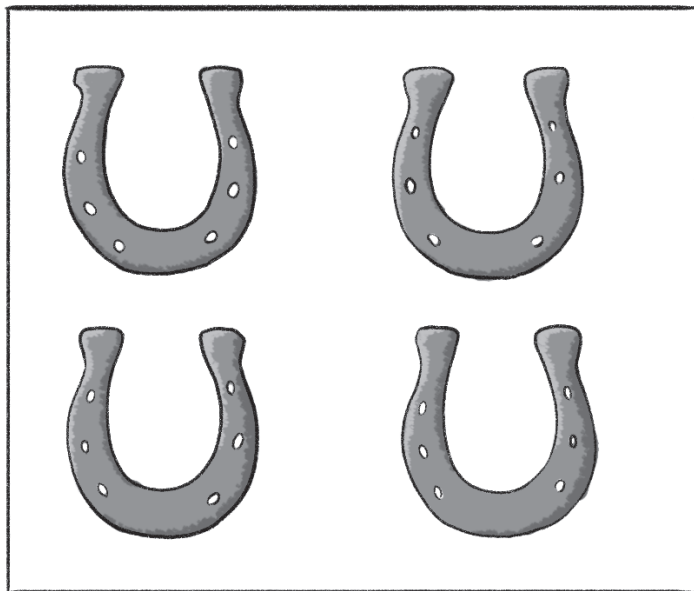
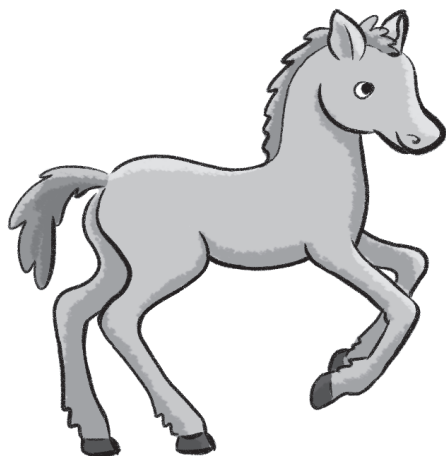
Өзенде алабұға, ал одан кем шортан жүзіп жүр.

Өзенде қанша шортан жүзіп жүр?

Жауабы: _____

Сен неше таға жинай алдың?

71-жұмыс парағы. Математикалық Наурыз

Мерекелік кілем

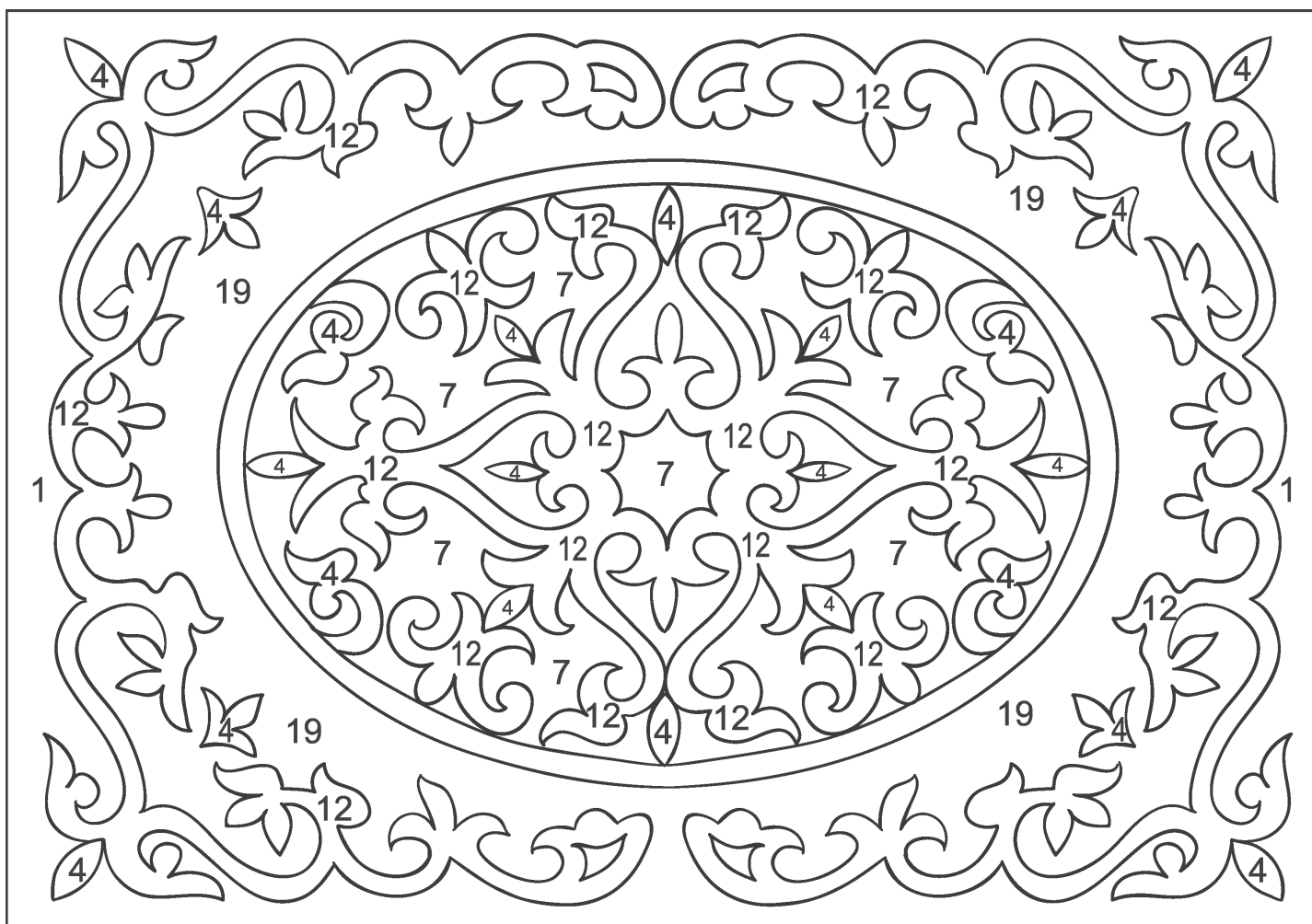
Өрнектердің мәндерін тап және кілемді боя.

а) $20 - 15 - 1 = \square$ – сары

ә) $15 + 2 - 10 = \square$ – жасыл

б) $3 + 7 + 1 = \square$ – қызыл

в) $18 - 13 + 4 = \square$ – көк

Учебное издание

Жакупова Гулмира Шорапиденовна

**Г.Ш. Жакупова, Н.В. Орехова, Н.В. Лебедева,
С.И. Уакбаева, А.С. Мукашева**

МАТЕМАТИКА

Жұмыс дәптері

3 – бөлім

Көру қабілеті бұзылған (нашар көретін) балаларға
арналған арнайы жалпы білім беретін
мектептердің (сыныптардың) 1-сыныбына арналған

Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігінің тапсырысы бойынша

Бейімдеген **Э. Ж. Жумабекова**

Редакторы **Г. Н. Базарбаева**

Корректоры **Ж. А. Исабекова**

«Білім беру ресурстар орталығы» ЖМ-де дизайны жасалып, беттелді

Басуға 11.06.2018 қол қойылды. Пішімі 60х90^{1/8}.
Есептік баспа табағы 11,5. Шартты баспа табағы 11,5.
Офсеттік қағаз